

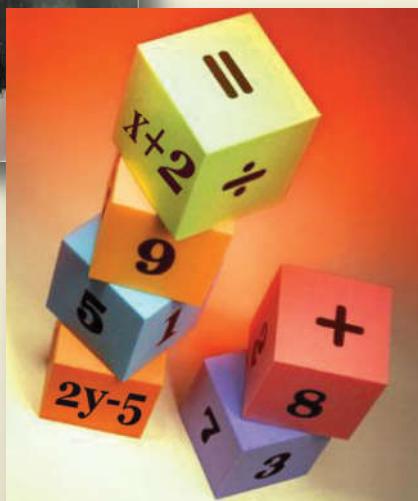
9

ගණිතය

ගණිතය

ගුරු මාර්ගෝන්දේශය

(2018 වසරේ සිට ක්‍රියාත්මකයි)

ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව

විද්‍යා හා කාක්ෂණීය ජීධාය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
මහරගම, ශ්‍රී ලංකාව.

Web | [www.nie.lk](#) Email | info@nie.lk

ගණිතය

ගුරු මාර්ගෝපදේශය 9 ගෞනිය

(වර්ෂ 2018 සිට ක්‍රියාත්මක වේ)

ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
විද්‍යා හා තාක්ෂණ පීඩිය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ශ්‍රී ලංකාව
www.nie.lk

ගණිතය

9 ශේෂීය - ගුරු මාර්ගෝපදේශය

© ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
ප්‍රථම මුද්‍රණය 2017

ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
විද්‍යා හා තාක්ෂණ පිළිය
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

මුද්‍රණය :

අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව
ඉසුරුපාය
බත්තරමුල්ල

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමාගේ පණිවෙඩිය

ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සහාව විසින් නිරදේශීත ජාතික අධ්‍යාපන අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සහ පොදු නිපුණතා සංවර්ධනය කිරීමේ මූලික අරමුණ සහිත ව එවකට පැවති අන්තර්ගතය පදනම් වූ විෂයමාලාව තාක්ෂණය කොට වර්ෂ අවකින් යුතු වතුයකින් සමන්විත නව නිපුණතා පාදක විෂයමාලාවහි පළමු අදියරජ වර්ෂ 2007 දී ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දෙන ලදී.

පර්යේෂණ වලින් අනාවරණය වූ කරුණු දා අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ව විවිධ පාර්ශවයන් ඉදිරිපත් කළ යෝජනා ද පදනම් කොට ගෙන සිදු කරන ලද විෂයමාලා තාක්ෂණිකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විෂයමාලා වතුයේ දෙවැනි අදියර අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට හඳුන්වා දීම 2015 වසරේ සිට ආරම්භ කර ඇත.

මෙම තාක්ෂණිකරණ ක්‍රියාවලියේ දී සියලු ම විෂයයන්ගේ නිපුණතා පදනම් මට්ටමේ සිට උසස් මට්ටම දක්වා ක්‍රමානුකූල ව ගොඩ නැගීම සඳහා පහළ සිට ඉහළට ගමන් කරන සිරස් සංකලනය හාවත් කර ඇති අතර විවිධ විෂයයන්හි දී එක ම විෂය කරුණු නැවත ඉදිරිපත්වීම හැකිතාක් අවම කිරීමා විෂය අන්තර්ගතය සීමා කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කළ හැකි දිජ්‍යා මිතුරු විෂයමාලාවක් සැකසීම සඳහා තිරස් සංකලනය ද හාවත් කර ඇත.

ගුරු හවතුන්ට පාඨම් සැලසුම් කිරීමා ඉගෙනුම්-ඉගෙනුවීම් ක්‍රියාවලියෙහි සාර්ථකව නිරත වීමා පන්ති කාමර මිනුම් හා ඇගයීම් ප්‍රයෝගනවත් පරිදි ගොදා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන මාර්ගෝපදේශ ලබාදීමේ අරමුණින් නව ගුරු මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වා දී ඇත. පන්ති කාමරය තුළ දී වඩාත් එලදායී ගුරුවරයෙකු ලෙස කටයුතු කිරීමට මෙම මාර්ගෝපදේශ උපකාරී වනු ඇත. සිසුන්ගේ නිපුණතා වර්ධනය කිරීම සඳහා ගුණාත්මක යෙදුවුම් හා ක්‍රියාකාරකම තෝරා ගැනීමට ගුරුවරුන්ට අවශ්‍ය නිදහස මෙමගින් ලබා දී තිබේ. එමෙන් ම නිරදේශීත පාය ග්‍රන්ථවල ඇතුළත් වන විෂය කරුණු පිළිබඳ ව වැඩි බර තැබීමක් මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශවල අන්තර්ගත නොවේ. එම තිසා මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය වඩාත් එලදායී වීමට නම් අධ්‍යාපන ප්‍රකාශන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකසා ඇති අදාළ පාය ග්‍රන්ථ සමග සමාගම් ව හාවතා කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

තාක්ෂණිකරණ කරන ලද විෂය නිරදේශ නව ගුරු මාර්ගෝපදේශ හා නව පාය ග්‍රන්ථවල මූලික අරමුණු වන්නේ ගුරු කේන්ද්‍රිය අධ්‍යාපන රටාවෙන් මේ සිසු කේන්ද්‍රිය අධ්‍යාපන රටාවත් හා වඩාත් ක්‍රියාකාරකම් මත පදනම් වූ අධ්‍යාපන රටාවකට එළඹීම මගින් වැඩි ලෙස්කයට අවශ්‍ය වන්නා වූ නිපුණතා හා කුසලතාවන්ගෙන් යුතුක්ත මානව සම්පතක් බවට දිජ්‍යා ප්‍රජාව සංවර්ධනය කිරීමයි. නව විෂය නිරදේශ සහ ගුරු මාර්ගෝපදේශ සම්පාදනය කිරීමේ දී ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ ගාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලයේ දා ආයතන සහාවේ දා රචනයේ දී දායකත්වය ලබා දුන් සියලු ම සම්පත්දායකයින් හා වෙනත් පාර්ශවයන්ගේ ද ඉමහත් කැපවීම ඇගයීමට ද මෙය අවස්ථාවත් කර ගනු කැමැත්තෙමි.

ආචාර්ය ජයන්ති ගුණසේකර
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය
මහරගම

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්තුමාගේ ප්‍රතිච්චය

අතිතයේ සිට ම අධ්‍යාපනය නිරන්තරයෙන් වෙනස්වීම් වලට භාජනය වෙමින් ඉදිරියට ගමන් කරමින් තිබුණි. මැත යුගයේ මෙම වෙනස්වීම දුඩු ලෙස දිසු වී ඇත. ඉගෙනුම් කුමවේදවල මෙන් ම තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිතය අතින් භා දැනුම උත්පාදනය සම්බන්ධයෙන් ද ගත වූ දැක දෙක තුළ විශාල පිබිදීමක් දක්නට ලැබුණි. මේ අනුව ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය ද 2015ට අදාළ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ සඳහා අප්‍රමාද ව සුදුසු පියවර ගනිමින් සිටි. ගෝලීය ව සිදු වන වෙනස්කම් ගැන හොඳින් අධ්‍යයනය කර දේ ශිය අවශ්‍යතා අනුව අනුවර්තනයට ලක් කර දිය කේන්ද්‍රීය ඉගෙනුම-ඉගැන්වීම් ප්‍රවේශය පාදක කර ගනිමින් නව විෂයමාලාව සැලසුම් කර පාසල් පද්ධතියේ නියමුවන් ලෙස සේවය කරන ගුරු හවතුන් වන ඔබ වෙත මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය පුද කරන්නේ ඉතා සතුවිනි.

මෙවැනි නව මග පෙන්වීමේ උපදේශන සංග්‍රහයක් ඔබ වෙත ලබා දෙන්නේ ඒ මගින් ඔබට වඩා හොඳ දායකත්වයක් ලබා දිය හැකි වේ ය යන විශ්වාසය නිසා ය.

මෙම උපදේශන සංග්‍රහය පන්ති කාමර ඉගෙනුම-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ දී ඔබට මහඟ අත්වැළක් වනවාට කිසි ම සැකයක් තැක. එසේ ම මෙය ද උපයෝගී කර ගනිමින් කාලීන සම්පත් ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් වඩාත් සංවර්ධනාත්මක ප්‍රවේශයක් මස්සේ පන්ති කාමරය හසුරුවා ගැනීමට ඔබට නිදහස ඇත.

ඔබ වෙත ලබා දෙන මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය මැනැවින් අධ්‍යයනය කර වඩා නිර්මාණයිලි දරු පරපුරක් බිහි කර ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික භා සමාජීය අතින් ඉදිරියට ගෙන යාමට කැපවීමෙන් යුතුව කටයුතු කරනු ඇතැයි මම විශ්වාස කරමි.

මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය නිර්මාණය වුයේ මෙම විෂය කේෂ්තයට අදාළ ගුරු හවතුන් භා සම්පත් පුද්ගලයින් රෝගී නොපසුබව උත්සාහය භා කැපවීම නිසා ය.

අධ්‍යාපන පද්ධතියේ සංවර්ධනය උදෙසා නිම වූ මෙම කාර්යය ඉතාමත් උසස් ලෙස අගය කරන අතර මේ සඳහා කැපවී ක්‍රියා කළ ඔබ සැමට මගේ ගෞරවාන්වීත ස්ත්‍රීන් පිරි නමම්.

එම්.එං.එස්.පී. ජයවර්ධන
නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්
(විද්‍යා භා තාක්ෂණ පියය)

උපදේශකත්වය හා අනුමැතිය :

ශාස්ත්‍රීය කටයුතු මණ්ඩලය,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

අධික්ෂණය :

කේ. රංජිත් පත්මසිරි මයා,
අධ්‍යක්ෂ,
ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

සම්බන්ධිකරණය :

ඒ. එම්. එච්. ජගත් කුමාර මයා,
6 - 11 ග්‍රෑනී ගණිතය ව්‍යාපෘති කණ්ඩායම් නායක

උපදේශක මණ්ඩලය :**බාහිර :**

ආචාර්ය යු. මාමිලිය

ජේජ්‍යේ ක්‍රීකාචාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
කැළණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

ආචාර්ය ඩී. ආර්. ජයවර්ධන

ජේජ්‍යේ ක්‍රීකාචාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය.

එම්. එස්. පොන්නම්බලම් මයා

විශ්වාමික ජේජ්‍යේ ක්‍රීකාචාර්ය,
සියනැශ ජාතික අධ්‍යාපන ව්‍යාපෘතිය, පත්තලගෙදර.

චඩ. එම්. ඩී. ජානකි විශේෂ්කර මිය

විශ්වාමික ජේජ්‍යේ,
ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

චඩ. රත්නායක මයා

විශ්වාමික ව්‍යාපෘති නිලධාරී,
ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

චඩ. එම්. විශේෂ්දාස මයා

විශ්වාමික ජේජ්‍යේ,
ගණිත ගාබාව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, ඉපුරුපාය.

චඩ. ඩී. සි. බියන්විල මයා

අධ්‍යක්ෂ,
ගණිත ගාබාව, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය, ඉපුරුපාය.

ඇහෘතන්තර :

කේ. රංජිත් පත්මසිරි මයා

අධ්‍යක්ෂ, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

ඒ. එම්. එච්. ජගත් කුමාර මයා

ජේජ්‍යේ ක්‍රීකාචාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව,
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.

ඒ.එල්. කරුණාරත්න මයා

ජේජ්‍යේ අධ්‍යාපනයේ, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

එම්. නිල්මේනි පිරිස් මිය

ක්‍රීකාචාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව
ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය

චිස්. රාමේන්දුම් මයා	කළීකාවාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
කේ. කේ. වී. එස්. කංකානම්ගේ මෙය.	සහකාර කළීකාවාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
සි. සුදේශන් මයා	සහකාර කළීකාවාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
පී. විජායිකාමාර් මයා	සහකාර කළීකාවාර්ය, ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
ලේඛක මණ්ඩලය :	
චි. එම්. අත්තනායක මිය	විශ්‍රාමික ගුරු උපදේශක
එච්. එම්. ඒ. ජයසේන මයා	විශ්‍රාමික ගුරු උපදේශක
එ්. එම්. බිසේස් මැණිකේ මිය	ගුරු උපදේශක, කොට්ඨාස අධ්‍යාපන කාර්යාලය, වාරියපොල.
එම්. එස්. පී. කේ. අබේනායක මයා	සහකාර අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, කළුප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, කන්තලේ.
චි.චි. අනුර විරසිංහ මයා	ගුරු උපදේශක, ශ්‍රී රේවත මහා පිරිවෙන, මාතර
ජ්. එච්. එස්. රංජනී ද සිල්වා මිය	ගුරු සේවක, පන්තිපිටිය බරමපාල විද්‍යාලය, පන්තිපිටිය.
ජයම්පත් ලොකුමුදලි මයා	ගුරු සේවක, ජනාධිපති විද්‍යාලය, මහරගම.
එම්. ඒ. එස්. රබේල් මිය	ගුරු සේවක (විශ්‍රාමික)
භාෂා සිංහේකරණය :	
පරිගණක වදන් සැකසීම :	එච්. පී. සුසිල් සිරිසේන මයා, කළීකාවාර්ය, භාෂිතිගම ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපිටිය.
විවිධ සහාය :	කේ. නෙලිකා සේනානි, කාර්මික සහකාර I
පිටකවරය :	
සැලසුම :	එ. එල්. ඒ. කේ ලියනගේ මයා, කාර්මික සහකාර I මූල්‍යාලය, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය.
ඡායාරූප :	බස්නාහිර සහ වයඹ පළාත් පාසල්හි පාඩම් සැලසුම අත්හදා බැලීම

ගුරු මාර්ගෝපදේශය පරිභෑලනය සඳහා උපදෙස්

වසර අවකට වරක් ක්‍රියාත්මක කරන්නා වූ අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ප්‍රතිපන්තියට අනුව 2007 වර්ෂයෙන් පසු 2015 වර්ෂයේදී නව අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණයකට ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයේ ගණිත දෙපාර්තමේන්තුව ද සුදානම් ව සිටියි. ඒ අනුව සකස් කරන ලද 9 ශේෂීය ගණිතය ගුරු මාර්ගෝපදේශය සුවිශේෂ අංග කිහිපයකින් සමන්විත ය.

පළමුවන පරිවිශේදයේ 9 ශේෂීය විෂය නිරදේශය ඇතුළත් ව ඇත. නිපුණතාව, නිපුණතා මට්ටම්, අන්තර්ගතය, ඉගෙනුම් පල හා කාලවිශේද සංඛ්‍යාව යන සිරිපිට යටතේ විෂය නිරදේශය පෙළ ගස්වා ඇති අතර දෙවන පරිවිශේදයේ යෝජිත පාඨම් අනුකූලය ඇතුළත් කර ඇත. තුන්වන පරිවිශේදයේ යෝජිත ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ඇගයීම් කුමවේදය ද හඳුන්වා දී ඇත. මෙහි ඇති සුවිශේෂත්වය වන්නේ එක් එක් විෂය සංකල්පය සිංහ මනස තුළ ගොඩනැගීම සඳහා පාඨම් සැලසුම් කිරීමේ දී වඩාත් සුදුසු කුමවේදය හඳුනා ගනිමින් ඒ ඒ විෂය කොටසට අදාළ ව, අනාවරණ කුමය, මග පෙන්වන ලද අනාවරණ කුමය, දේශන - සාකච්ඡා කුමය වැනි විවිධ කුමවේද හඳුන්වා දී තිබීම යි.

යෝජිත පාඨම් අනුකූලය අනුගමනය කරමින් එක් එක් පාඨම තුළ අන්තර්ගත නිපුණතා, නිපුණතා මට්ටම් හා කාලවිශේද සංඛ්‍යාව ඒ ඒ පාඨම ආරම්භයේ සඳහන් කර ඇත. මෙම නිපුණතා අතුරින් තෝරාගත් එක් නිපුණතාවකට අදාළ ව, තෝරාගත් නිපුණතා මට්ටමක අන්තර්ගත ඉගෙනුම් පල එකක් හෝ කිහිපයක් සාක්ෂාත් කිරීමේ අරමුණ ප්‍රමුඛ කරගෙන නිදරණක පාඨම් සැලසුම් සකස් කර ඇත. මෙම පාඨම් සැලසුම් කාලවිශේද එකකට හෝ උපරිම වගයෙන් කාලවිශේද දෙකකට යෝග්‍ය පරිදි සකස් කර ඇත.

තවද, උගත් විෂය කරුණු ප්‍රායෝගික ව යොදා ගත හැකි අවස්ථා පිළිබඳ ව සිංහයන් දැනුවත් කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් තෝරා ගත් පාඨම තුළ, ප්‍රායෝගික හාවිත යන සිරස්තලය යටතේ මෙවැනි ප්‍රායෝගික අවස්ථා ඉදිරිපත් කොට ඇත.

මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශය තුළ පාඨම් සැලසුම් යෝජනා කර නැති නිපුණතා, නිපුණතා මට්ටම් හා ඉගෙනුම් පලවලට අදාළ ව යෝග්‍ය පාඨම් සැලසුම් හා රට අදාළ තක්සේරු නිර්ණායක නිර්මාණය කිරීමටත් ඇගයීම් සඳහා රට අදාළ පෙළපෙළතෙහි අභ්‍යාස වෙත සිංහයන් යොමු කිරීමටත් අවස්ථාව ඔබට උදා කර දී ඇති අතර ඒ සඳහා අවධානයට ... යන සිරස්තලය යටතේ මගපෙන්වීමක් ද සිදු කර ඇත.

මෙම ගුරු මාර්ගෝපදේශයෙහි ඇති තවත් එක් සුවිශේෂිත කරුණක් නම්. එක් එක් පාඨම තුළ දී ගුරුවරයාට හෝ සිංහයන්ට පාඨම් කාමරයේදී හෝ ඉන් බැහැර ව සම්පත් මූලාශ්‍ය ලෙස යොදා ගත හැකි විභින්‍ය, ත්‍රිඩා වැනි වැඩසටහන් ඇතුළත් වෙබ් ලිපිනයන් වැඩිහිටු පරිභෑලනය සඳහා යන සිරස්තලය හා සංකේතය යටතේ ඇතුළත් කර තිබීම යි. මේවා හාවිතය අනිවාර්ය තොවුණ ද තම පාසලේ පවතින පහසුකම් යටතේ මෙම සම්පත් මූලාශ්‍ය හාවිතයෙන් ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් - ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය තවදුරටත් සාර්ථක කර ගැනීමෙන් සිසුන්ගේ විෂය දැනුම වඩාත් හොඳින් තහවුරු වනු ඇත.

එසේ ම, තෝරාගත් පාඨම තුළ ගුරුවරයා සඳහා පමණි යන සිරස්තලය හා සංකේතය යටතේ ගුරුවරයාට පමණක් සුවිශේෂ වූ විෂය කරුණු ඇතුළත් කර ඇති අතර මෙම විෂය කරුණු නුදේක් ගුරුවරයාගේ විෂය දැනුම වර්ධනය කර ගැනීමට පමණක් වන අතර එම විෂය කරුණු එලෙසින් ම සිංහයන් සමග සාකච්ඡා කිරීම අපේක්ෂා තොකෙරයි.

මේ ආකාරයේ සුවිශේෂ වූ අංග රසකින් සමන්විත නව ගුරු මාර්ගෝපදේශයෙහි යොල්ති පාඩම් සැලසුම් පන්ති කාමරයේ හා සිසුන්ගේ ස්වභාවය අනුව යම් යම් සංශෝධනවලට ලක් කිරීමේ හැකියාව ගුරුවරයාට ලැබේ ඇත.

බෙ විසින් සංශෝධනයට ලක් කරන හෝ නිරමාණය කරනු ලබන පාඩම්, අධ්‍යක්ෂ, ගණීත දෙපාර්තමේන්තුව, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය, මහරගම යන ලිපිනයට ලැබෙන්නට සලස්වන්නේ නම් කතයේ වන අතර, නව නිරමාණ පිළිබඳ ව සමස්ත පාසල් පද්ධතිය දැනුවත් කිරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් සැලසුම් කිරීමට ගණීත දෙපාර්තමේන්තුව සූදානම් ව සිටිය.

ව්‍යාපෘති නායක

පටුන

පරිච්ඡේදය	පටුව
1.0 විෂය නිර්දේශය	1 - 22
1.1 ජාතික පොදු අරමුණු	2
1.2 ජාතික පොදු නිපුණතා	3 - 4
1.3 ගණීතය ඉගෙනීමේ අරමුණු	5
1.4 විෂය අන්තර්ගතය	6 - 22
2.0 පාඨම් අනුකූලය	23
3.0 ඉගෙනුම් - ඉගැන්වීම් - ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා උපදෙස්	24 - 137

ବିଷୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ

1.0 විෂය නිර්දේශය

I.I ජාතික පොදු අරමුණු

පුද්ගලයාට හා සමාජයට අදාළ වන ප්‍රධාන ජාතික අරමුණු කරා ලිඛා වීම සඳහා පුද්ගලයින්ට සහ කණ්ඩායම්වලට ජාතික අධ්‍යාපන පද්ධතියට සහාය විය යුතු ය.

වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන අධ්‍යාපන වාර්තා සහ ලේඛන මගින් පුද්ගල හා ජාතික අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා අරමුණු නියම කරනු ලැබේය. සමකාලීන අධ්‍යාපන ව්‍යුහයන් හා ක්‍රියාවලි කුළ දැකිය හැකි දුර්වලතා නිසා ධර්මීය මානව සංවර්ධන සංකල්ප රාමුව ඇතුළත අධ්‍යාපනය මගින් ලිඛාකර ගත යුතු පහත දැක්වෙන අරමුණු සපුරා ගැනීම අධ්‍යාපන පද්ධතිය සඳහා වූ තම ඉදිරි දැක්ම ලෙසට ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සහාව විසින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ගෙන ඇති.

- i. මානව අභිමානයට ගරු කිරීමේ සංකල්පයක් මත පිහිටා ශ්‍රී ලාංකික බහුවිධ සමාජයේ සංස්කාතික විවිධත්වය අවබෝධ කර ගනීමින් ජාතික ජ්‍යෙක්ඩිතාව, ජාතික සංශ්‍ය ගුණය, ජාතික සම්ගිය, එකමුතකම සහ සාමය ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් ජාතිය ගොඩ ගැනීම සහ ශ්‍රී ලාංකික අන්තරාජ්‍යතාව තහවුරු කිරීම
- ii. වෙනස් වන ලේකයක අහිසෝගවලට ප්‍රතිචාර දක්වන අතර ජාතික උරුමයේ මානැගි දායාද හැඳුනා ගැනීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම
- iii. මානව අයිතිවාසිකම් ගරු කිරීම, යුතුකම් හා වගකීම් පිළිබඳ දැනුවත් වීම, හඳුනාගම බැඳීමකින් යුතුව එකිනෙකා කෙරෙහි සැලකිලිමත් වීම යන ගුණාංශ ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ඉවහල් වන සමාජ සාධාරණත්ව සම්මතයන් සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රික ජීවන රටාවක් ගැබී වූ පරිසරයක් නිර්මාණ කිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාමට සහාය වීම
- iv. පුද්ගලයින්ගේ මානසික හා ගාරීරික සූච සම්පත් සහ මානව අගයන්ට ගරු කිරීම මත පදනම් වූ තිරසර ජීවන ක්‍රමයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- v. සුසමාහිත වූ සම්බර පොරුළුයක් සඳහා නිර්මාපණ හැකියාව, ආරම්භක ගක්තිය, විවාරණිලි වින්තනය, වගකීම හා වගවීම ඇතුළු වෙනත් දෙනාත්මක අංග ලක්ෂණ සංවර්ධනය කිරීම
- vi. පුද්ගලයාගේ සහ ජාතියේ ජීවගුණය වැඩියුණු කෙරෙන සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා දායක වන එලදායි කාර්යයන් සඳහා අධ්‍යාපන තුළින් මානව සම්පත් සංවර්ධනය කිරීම
- vii. ශිෂ්‍යයෙන් වෙනස් වන ලේකයක් කුළ සිදු වන වෙනස්කම් අනුව හැඩගැස්වීමට හා ඒවා පාලනය කර ගැනීමට පුද්ගලයින් සුදානම් කිරීම සහ සංකීරණ හා අන්තර්ක්ෂීත අවස්ථාවන්ට සාර්ථක ව මුහුණ දීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම
- viii. ජාත්‍යන්තර ප්‍රජාව අතර ගොරවනීය ස්ථානයක් හිමි කර ගැනීමට දායක වන යුත්තිය සමානත්වය සහ අනෙක්නය ගැනුවය මත පදනම් වූ ආකල්ප හා කුසලතා පෙළුණුය කිරීම

I.2. ජාතික පොදු නිපුණතා

අධ්‍යාපනය තුළින් වර්ධනය කෙරෙන පහත දැක්වෙන මූලික නිපුණතා ඉහත සඳහන් ජාතික අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට එයක වනු ඇත.

I. සන්නිවේදන නිපුණතා

සාක්ෂරතාව, සංඛ්‍යා පිළිබඳ දැනුම, රුපක භාවිතය මත තොරතුරු තාක්ෂණ ප්‍රවීණතාව යන අනුකාශේ 4ක් මත සන්නිවේදන නිපුණතා පදනම් කර ගනී.

සාක්ෂරතාව :

සාවධාන ව ඇඟුම්කන් දීම, පැහැදිලි ව කජා කිරීම, තේරුම ගැනීම සඳහා කියවීම, නිවැරදි ව සහ නිරවුල් ව ලිවීම, එලදායී අයුරින් අදහස් ප්‍රවාහන කර ගැනීම

සංඛ්‍යා පිළිබඳ දැනුම :

භාණ්ඩ අවකාශය හා කාලය ගණන් කිරීම, ගණනය සහ මිනුම් සඳහා ක්‍රමානුකූල ඉලක්කම් භාවිතය

රුපක භාවිතය :

රේඛා සහ ආකෘති භාවිතයෙන් අදහස් පිළිබඳ කිරීම සහ රේඛා, ආකෘති සහ වර්ණ ගළපමින් විස්තර, උපදෙස් හා අදහස් ප්‍රකාශනය හා වාර්තා කිරීම

තොරතුරු තාක්ෂණ ප්‍රවීණතාව :

පරිගණක දැනුම සහ ඉගෙනීමේ දී ද සේවා පරිග්‍රයක් කුළ දී ද පොදුගලික ජීවිතයේ දී ද තොරතුරු සහ සන්නිවේදන තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම

II. පොරුෂන්ව වර්ධනයට අදාළ නිපුණතා

- නිරමාණයිලි බව, අපසාරී වින්තනය, ආරම්භක ගක්තින්, තීරණ ගැනීම, ගැටලු නිරාකරණය කිරීම, විවාරයිලි හා විග්‍රහාත්මක වින්තනය, කණ්ඩායම් හැඳුමෙන් කටයුතු කිරීම, පුද්ගලාත්තර සඛ්‍යතා, නව සොයාගැනීම සහ ගවේෂණය වැනි වර්ගීය කුසලතා
- සාප්‍ර ගුණය, ඉවසා දරා සිටීමේ ගක්තිය සහ මානව අනිමානයට ගරු කිරීමා වැනි අගයන්
- වින්තවේගී බුද්ධිය

III. පරිසරයට අදාළ නිපුණතා

මෙම නිපුණතා සාමාජික ජේව සහ හොතික පරිසරයට අදාළ වේ.

සමාජ පරිසරය :

ජාතික උරුමයන් පිළිබඳ අවබෝධය බහුවාර්ගික සමාජයක සාමාජිකයන් වීම හා සම්බන්ධ සංවේදිතාව හා කුසලතා, සාධාරණ යුක්තිය පිළිබඳ හැඟීම, සමාජ සම්බන්ධතා පුද්ගලික වර්යාව. සාමාන්‍ය හා නෙතික සම්පූදායන්, අධිතිවාසිකම්, වගකීම්, යුතුකම් සහ බැඳීම්

ජේව පරිසරය :

සංඛ්‍යා ලේඛකය, ජනතාව සහ ජේව පද්ධතිය, ගස් වැල්, වනාන්තර, මුහුද, ජලය, වාතය සහ පීවය, ගාක, සත්ත්ව හා මිනිස් ජීවිතයට සම්බන්ධ වූ අවබෝධය, සංවේදිතාව හා කුසලතා

හොතික පරිසරය :

අවකාශය, ගක්තිය, ඉන්ධන, ද්‍රව්‍ය, භාණ්ඩ සහ මිනිස් ජීවිතයට එවායේ ඇති සම්බන්ධතාව, ආහාර ඇඹුම්, නිවාස, සෞඛ්‍ය, සුව පහසුව, ග්‍රෑසනය, තීන්දු, නිස්කල්ංකය, විවේකය, අපද්‍රව්‍ය සහ මළපහ කිරීම යනාදීය හා සම්බන්ධ වූ අවබෝධය, සංවේදිතාව හා කුසලතාව

ඉගෙනීම, වැඩ කිරීම සහ ජීවත් වීම සඳහා මෙවලම් සහ තාක්ෂණය ප්‍රයෝගනයට ගැනීමේ කුසලතා මෙහි අන්තර්ගත වේ.

IV. වැඩ ලේඛකයට සුදානම් වීමේ නිපුණතා

- ආර්ථික සංවර්ධනයට දායක වීම
- තම වෘත්තිය ලැදියා සහ අඩියෝගතා හඳුනා ගැනීම
- හැකියාවන්ට සරිලන අයුරින් රැකියාවක් තෝරා ගැනීම සහ
- වාසිදායක හා තිරසර ජීවනෝපායක නිරත වීම

යන හැකියාවන් උපරිම කිරීමට හා ධාරිතාව වැඩ කිරීමට අදාළ සේවා නිපුක්තිය හා සම්බන්ධ කුසලතා

V. ආගම සහ සඳාවාර ධර්මයන්ට අදාළ නිපුණතා

පුද්ගලයන්ට තම දෙධනික ජීවිතයේ දී ආවාර ධර්ම, සඳාවාරාත්මක හා ආගමානුකූල හැසිරීම රටාවලට අනුගත වෙමින් වඩාත් උචිත දේ තෝරා එයට සරිලන සේ කටයුතු කිරීම සඳහා අගයයන් උකහා ගැනීම හා ස්වීයකරණය

VI. ක්‍රිඩාව සහ විවේකය ප්‍රයෝගනයට ගැනීමේ නිපුණතා

සෞන්දර්යය, සාහිත්‍ය, සේල්ලම් කිරීම, ක්‍රිඩා හා මලල ක්‍රිඩා, විනෝදාංග හා වෙනත් නිර්මාණාත්මක ජීවන රටාවන් තුළින් ප්‍රකාශ වන විනෝදය, සතුව, ආවේග සහ එවන් මානුෂීක අත්දැකීම්

VII. “ඉගෙනීමට ඉගෙනුම” පිළිබඳ නිපුණතා

දිසුයෙන් වෙනස් වන සංකිරණ හා එකිනෙකා මත යැපෙන ලේඛකය පරිවර්තන ක්‍රියාවලියක් හරහා වෙනස් වීම හඳුරුවා ගැනීමේ දී හා ඊට සංවේදී ව හා සාර්ථකව ප්‍රතිචාර දැක්වීමන් ස්වාධීන ව ඉගෙන ගැනීමන් සඳහා පුද්ගලයින් හට ගක්තිය ලබා දීම

1.3 ගණිතය ඉගෙනීමේ අරමුණු

කනිෂේප ද්විතියික අවධියට එළඹින ශිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩනැගී ඇති ගණිත සංකල්ප නිරමාණාත්මක හා වින්දනාත්මක හැකියා සංවර්ධනය කරමින් ඔවුන් තුළ ගණිතමය වින්තනය අවබෝධය හා කුසලතා විධිමත්ව ගොඩනැවීම සඳහා පහත සඳහන් අරමුණු ඉටු විය යුතු යැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

1. ගණිත සංකල්ප හා මූලධර්ම පිළිබඳ දැනුම ද ගණිත කරම පිළිබඳ දැනුම ද මගින් හා ගණිත ගැටලු අවබෝධයෙන් යුතු ව විසඳීමට අවශ්‍ය ප්‍රවේශ හැකියා ලබා දීම
2. වාචික, ලිඛිත, රුපික, ප්‍රස්ථාරික, මූර්ත හා විෂිය කුම හා වාචික පිළිබඳ තිපුණතා වර්ධනය කර ගැනීම සහ එමගින් නිවැරදි සන්නිවේදන හැකියා සංවර්ධනය කිරීම
3. වැදගත් ගණිතමය අදහස් හා සංකල්ප අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගමින් ඒවා අනෙකුත් විෂයන් හැඳුරීමට ද අනෙකුත් විෂයන්හි සංවර්ධනයට යොදා ගැනීමට ද එදිනෙදා ජීවිතය නිරවුල් ව හා තාප්තිමත් ව ගතකිරීමට අදාළ වන ශික්ෂණ මාර්ගයක් ලෙස ගණිතය උපයෝගිකර ගැනීමටද යොමු කිරීම
4. ගණිතමය සංදේශන (Conjectures) සහ සංවාද (Conversations) ගොඩනැගීමටත් ඇගයිමටත් අභ්‍යහන හා අපේක්ෂන තර්කන හා වාචික සඳහන් අවශ්‍ය හැකියා වර්ධනය කිරීම
5. අංක ගණිතමය හෝ සංකේතමය හෝ හැසිරීම්වලට පමණක් සීමා නොවූ එදිනෙදා ජීවිතයේ මතුවන පුරු හා නුහුරු ගැටලු සූත්‍රගත කිරීමට සහ විසඳීමට ගණිතමය දැනුම හා ශිල්පතුම හා වාචික කිරීමේ හැකියා වර්ධනය කිරීම

1.4 විෂය අන්තර්ගතය

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම		ඉගෙනුම් පල	කාලවීශේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 01 උදිනෙදා පිටිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා තාත්වික සංඛ්‍යා කුලතය තුළ ගැනීත කරම හසුරුවයි.	1.1 සංඛ්‍යා, පහසුවෙන් හැසිරවිය හැකි ආකාරවලට සකස් කරයි. 1.2 හැසිරවීමේ පහසුව සඳහා සංඛ්‍යාවල ආසන්න අගයයන් තීරණය කරයි. 1.3 විවිධ සංඛ්‍යා පාදවල සංඛ්‍යා අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.	<ul style="list-style-type: none"> විද්‍යාත්මක අංකනය <ul style="list-style-type: none"> විශාල සංඛ්‍යා (මිලියනය තෙක්) දැම සංඛ්‍යා වටුයීම <ul style="list-style-type: none"> පූරණ සංඛ්‍යා (මිලියන කළාපය තෙක්) ආසන්න 10ට ආසන්න 100ට ආසන්න 1000ට දැම සංඛ්‍යා (දෙන ලද දැමස්ථානයකට) දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා <ul style="list-style-type: none"> හැදින්වීම පරිවර්තනය දෙකේ පාදය \rightleftharpoons දෙකේ පාදය එකතු කිරීම අඩු කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> සංඛ්‍යාවක්, 1 හෝ 1ට වැඩි සහ 10ට අඩු සංඛ්‍යාවක් හා දහයේ බලයක ගුණීතය ලෙස ලියා දැක්වීම විද්‍යාත්මක අංකනය ලෙස හඳුනාගනියි. එකට වැඩි සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි. එකට අඩු සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි. 	03
			<ul style="list-style-type: none"> සංඛ්‍යා වටුයීමේ දී භාවිත කරනු ලබන රිති හඳුනාගනී. පූරණ සංඛ්‍යා ආසන්න දහයට වටයයි. පූරණ සංඛ්‍යා ආසන්න සියයට වටයයි. පූරණ සංඛ්‍යා ආසන්න දහසට වටයයි. දැම සංඛ්‍යාවක් දෙන දැමස්ථානයකට වටයයි. වටුයීම ආශ්‍රිත ගැටුළු විසඳයි. 	02
			<ul style="list-style-type: none"> දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා හඳුනා ගනියි. දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දහයේ පාදයට පරිවර්තනය කරයි. දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දෙකේ පාදයට පරිවර්තනය කරයි. දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා එකතු කරයි. දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා අඩු කරයි. නවීන ලේඛනයේ, දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතිය භාවිත කෙරන අවස්ථා සොයා බලයි. 	03
නිපුණතාව 02 සංඛ්‍යාවල විවිධ සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් ඉදිරි අවශ්‍යතා සඳහා තීරණ ගනියි.	2.1 සංඛ්‍යා රටාවක පද අතර සම්බන්ධතාව දකිනින් එහි සාධාරණ පදය ගොඩනගයි.	<ul style="list-style-type: none"> සාධාරණ පදය <ul style="list-style-type: none"> දෙන ලද සංඛ්‍යා රටාවක 	<ul style="list-style-type: none"> සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ලියයි. සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය දී ඇති විට එම රටාව ලියයි. සංඛ්‍යා රටා ආශ්‍රිත ගැටුළු විසඳයි. 	03

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අත්තරගතය	ශ්‍රේණීය පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 03 එදිනෙදා පිටිතයේ අවශ්‍යතා පහසුවෙන් ඉටුකර ගැනීම සඳහා එකක හා එකක කොටස් තුළ ගණිත කරම හසුරුවයි.	3.1 හාග ඇතුළත් ප්‍රකාශන කුමවත් ව සුළු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> භාග සුළු කිරීම සුළු කිරීමේ නිති (BODMAS) 	<ul style="list-style-type: none"> 'න්' ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සුළු කරයි. භාග සංඛ්‍යා මූලික ගණිත කරම යටතේ සුළු කිරීමේ දී, අනුවිශ්වේල ඇතුළත් නිති (BODMAS) අනුගමනය කළ යුතු බව පිළිගනියි. වරහන් ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සුළු කරයි. මූලික ගණිත කරම, වරහන් සහ 'න්' ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සුළු කරයි. BODMAS නිති හාවිත කරමින් හාග ආශ්‍රිත ගැටුප් විසඳයි. 	05
නිපුණතාව 04 එදිනෙදා කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා අනුපාත යොදා ගතියි.	4.1 අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය යොදා ගතිමත් ගණනය කිරීම්වල යොදේයි.	<ul style="list-style-type: none"> අනුලෝච්‍ය සමානුපාත හැදින්වීම. අනුලෝච්‍ය සමානුපාත ආශ්‍රිත ගැටුප් <ul style="list-style-type: none"> එකිනෙක තුමය සමානුපාත අර්ථ දැක්වීම තුමය ඇසුරින් විශේෂ මුදල් අනුලෝච්‍ය සමානුපාත විෂය ආකාරයෙන් දැක්වීම. $x \alpha y \rightarrow x = ky;$ k නියතයකි. $y \alpha x \Rightarrow y = kx;$ $x = ky$ හාවිතයෙන් ගැටුප් විසඳීම 	<ul style="list-style-type: none"> සමානුපාතය හඳුනාගතියි අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය නිදසුන් ඇසුරින් පැහැදිලි කරයි. අනුලෝච්‍ය ලෙස සමානුපාතික රාඛ දෙකක් අතර සම්බන්ධතාවය $y = kx$ ආකාරයට ලියා දක්වයි. එකිනෙක තුමය හාවිතයෙන් අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය ආශ්‍රිත ගැටුප් විසඳයි. සමානුපාත අර්ථ දැක්වීම හාවිතයෙන් අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය ආශ්‍රිත ගැටුප් විසඳයි. අනුලෝච්‍ය සමානුපාතය පිළිබඳ දැනුම යොදාගතිමත් විශේෂ මුදල් පරිවර්තනය ඇතුළත් ගැටුප් විසඳයි. විෂය ආකාරයට ලිවීමෙන් අනුලෝච්‍ය සමානුපාත ආශ්‍රිත ගැටුප් විසඳයි. 	06

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 05 නුතන ලෝකයේ සාර්ථක මෙස ගනුදෙනු කිරීම සඳහා ප්‍රතිඵල යොදා ගනියි.	5.1 ලාභ, අලාභ සසඳුම්න් තීරණ ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> ලාභ, අලාභ ප්‍රතිඵල හාවිත (වට්ටම් ,කොමිස්) 	<ul style="list-style-type: none"> ලාභය/අලාභය හඳුනා ගනියි. ලාභ/අලාභ, ප්‍රතිඵලය හඳුනාගනියි. ගත් මිල, විකුණුම් මිල , ලාභ/අලාභ ප්‍රතිඵලය ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම් සිදු කරයි. වට්ටම යනු කුමක් දැයු පැහැදිලි කරයි. වට්ටම ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම් සිදු කරයි. කොමිස් යනු කුමක් දැයු පැහැදිලි කරයි. කොමිස් ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම් සිදු කරයි. ලාභ/අලාභ/වට්ටම්/කොමිස් පිළිබඳ දැනුම යොදාගනිම්න් ගැටලු විසඳයි. 	06
නිපුණතාව 06 එදිනෙදා ජීවිතයේ ගණක ගැටලු පහසුවන් විසඳා ගැනීම සඳහා ලසුගණක හා ගණක හාවිත කරයි.	6.1 ද්රැගක නීති ඇසුරින් බල සූල් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ද්රැගක නීති <ul style="list-style-type: none"> දැන කිරීම බෙදීම බලයක බලය ද්රැගක සූල් කිරීම <ul style="list-style-type: none"> දුන් ද්රැගකය සහිත සංණ ද්රැගකය සහිත 	<ul style="list-style-type: none"> බල ගුණකිරීමේ දී හා බල බෙදීමේ දී හාවිත කරන ද්රැගන නීති හඳුනා ගනියි. බලයක බලයක් සේවීමේ දී හාවිත කරන ද්රැගක නීති හඳුනා ගනියි. $a^0 = 1$ හා $a^{-n} = \frac{1}{a^n}$ බව හඳුනා ගනියි. ද්රැගක ඇතුළත් ප්‍රකාශන සූල් කිරීම සඳහා ද්රැගක නීති යොදාගනියි. 	03
	6.2 ගණක යන්ත්‍ර හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් පහසුකර ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> විද්‍යාත්මක ගණකය <ul style="list-style-type: none"> ගණක යතුරු හාවිතය $=, %, x^2, \sqrt{x}$ 	<ul style="list-style-type: none"> විද්‍යාත්මක ගණකයේ On, Off, $+$, $-$, \times, \div හා $=$ යන යතුරු හඳුනා ගනියි. විද්‍යාත්මක ගණකයේ On, Off, $+$, $-$, \times, \div හා $=$ යන යතුරු යොදා ගනිම්න් ගණකය හාවිත කරයි. විද්‍යාත්මක ගණකයේ $\%$, x^2 හා \sqrt{x} යන යතුරු හඳුනා ගනියි. විද්‍යාත්මක ගණකයේ $\%$, x^2 හා \sqrt{x} යන යතුරු යොදා ගනිම්න් ගණකය හාවිත කරයි. 	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> • විද්‍යාත්මක ගණකය භාවිත කිරීමෙන් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කර ගත හැකි බව පිළිගනියි. • විද්‍යාත්මක ගණකය භාවිතයෙන් උත්තරවල නිවැරදිතාව පරික්ෂා කරයි. 	05
නිපුණතාව 07 දෙනික කටයුතු එලදායී ලෙස ඉටුකර ගැනීම සඳහා පරිමිතිය සෙවීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.	7.1 වෘත්තයක විෂ්කම්භය සහ පරිධිය අතර සම්බන්ධය විවිධ ගණනය කිරීම් සිදු කිරීම සඳහා යොදාගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> • වෘත්තය <ul style="list-style-type: none"> • විෂ්කම්භය මැනීම • පරිධිය මැනීම • පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර සම්බන්ධය • $c = \pi d$ හා $c = 2\pi r$ • සූත්‍ර භාවිතය • අර්ථ වෘත්තයක පරිමිතය 	<ul style="list-style-type: none"> • විවිධ ක්‍රම භාවිත කරමින් වෘත්තකාර ආස්තරවල විෂ්කම්භය හා පරිධිය මනියි. • වෘත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර සම්බන්ධතාව ඇපුරින් පරිධිය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි. • $c = \pi d$ හා $c = 2\pi r$ සූත්‍ර භාවිත කරමින් පරිධිය ඇපුරිත ගණනය කිරීම් සිදු කරයි. • වෘත්තයක පරිධිය සොයයි. • අර්ථ වෘත්තයක පරිමිතිය සොයයි. • වෘත්තයක පරිධිය ඇපුරිත සරල ගැටුල විසඳයි. 	05
නිපුණතාව 08 වර්ගේලය පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරමින් සීමිත ඉඩකඩ ප්‍රශ්නයක් මට්ටමින් ප්‍රශ්නය ගෙනියි.	8.1 පරිසරයේ ඇති සරල ජ්‍යාමිතික හැඩිතලවල වර්ගේලය පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> • වර්ගේලය <ul style="list-style-type: none"> • සමාන්තරාපුයක • තුළීසියම • වෘත්තය 	<ul style="list-style-type: none"> • සමාන්තරාපුයක වර්ගේලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි. • සමාන්තරාපුයක වර්ගේලය සොයයි. • තුළීසියමක වර්ගේලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි. • තුළීසියමක වර්ගේලය සොයයි. • වෘත්තයක වර්ගේලය සඳහා $A = \pi r^2$ සූත්‍රය ගොඩනගයි. • $A = \pi r^2$ සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් සිදු කරයි. • සමාන්තරාපුය, තුළීසියම, වෘත්තය යන තළරුපවල වර්ගේලය ඇපුරිත ගැටුල විසඳයි. 	

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ශ්‍රේණීය පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව - 11 දෙනික අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා ද්‍රව මිනුම් පිළිබඳව විවාරණීලි ව කටයුතු කරයි.	11.1 ද්‍රව මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධතා ගොඩ නගයි.	<ul style="list-style-type: none"> ද්‍රව මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධය මිලි ලිටර සහ සන සෙන්ට්‍රේටර ලිටර සහ සන සෙන්ට්‍රේ මිටර ලිටර සහ සන මිටර 	<ul style="list-style-type: none"> ml, හා cm^3 අතර සම්බන්ධය හඳුනා ගනියි. l හා cm^3 අතර සම්බන්ධය ගොඩනගයි l හා m^3 අතර සම්බන්ධතාව ගොඩනගයි. ml හා cm^3, l හා cm^3, l හා m^3 අතර සම්බන්ධතා හාවිත කරමින් ද්‍රව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන සිදු කරයි. ද්‍රව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන ආක්‍රිත ගැටලු විසඳයි. 	03
නිපුණතාව 13 විවිධ ක්‍රම විධි ගෙවීමෙන් කරමින් ප්‍රායෝගික අවස්ථා සඳහා පරිමාණ රුප හාවිත කරයි.	13.1 කේත්ත ඇසුරින් ස්ථානයක් පිහිටි දිගාව දක්වයි.	<ul style="list-style-type: none"> ස්ථානයක පිහිටීම දිගාය ඇසුරින් 	<ul style="list-style-type: none"> දිගාය යනු කුමක් දයි පැහැදිලි කරයි. තිරස් තලයේ පිහිටීමක් විස්තර කිරීම සඳහා දිගාය හා දුර අවශ්‍ය බව පිළිගනියි. දිගාය මැනීමේ උපකරණය ලෙස කේත්තමනුව හඳුනාගෙන හාවිත කරයි. දිගාය හා දුර ඇසුරින් විවිධ පිහිටීම විස්තර කරයි. දිගාය ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි. 	05
	13.2 පරිමාණ රුප ඇසුරින් පරිසරයේ විවිධ පිහිටීම විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ද්වීමානයේ පරිමාණ රුප තිරස් තලයක 	<ul style="list-style-type: none"> දිගාය හා දුර දී ඇති විට තිරස් තලයේ පිහිටීමෙන් පරිමාණ රුප අදියි. පරිමාණ රුප හාවිතයෙන්, තිරස් තලයේ පිහිටීමෙන් මිනුම් ලබා ගනියි. 	03
නිපුණතාව 14 විවිධ ක්‍රම විධි ක්‍රමානුකූල ව ගෙවීමෙන් කරමින් විෂේෂ ප්‍රකාශන සුළු කරයි. ,	14.1 ආදේශයෙන් ප්‍රකාශන සුළු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විෂේෂ ප්‍රකාශන ආදේශය (මූල රහිත හාග ද ඇතුළත්) 	<ul style="list-style-type: none"> සඳිඟ සංඛ්‍යා ආදේශයෙන් බල හා මූල රහිත වීම්ය ප්‍රකාශනයක අගය සෞයයි. 	02

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
	14.2 ද්වීපද ප්‍රකාශන සූළු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> සූළු කිරීම සූළු වරහන් සහිත විෂේෂ ප්‍රකාශන <ul style="list-style-type: none"> $a(x \pm y) + b(x \pm y)$ ආකාරය, $a, b \in \mathbb{Z}$ $(x \pm a)(x \pm b)$ ආකාරය ($a, b \in \mathbb{Z}$) 	<ul style="list-style-type: none"> $a(x \pm y) + b(x \pm y)$ ආකාරයේ සූළු වරහන් සහිත ද්වීපද ප්‍රකාශන ඇතුළත් විෂේෂ ප්‍රකාශන සූළු කරයි. $(x \pm a)(x \pm b)$ ආකාරයේ ද්වීපද ප්‍රකාශන සූළු කරයි. ($a, b \in \mathbb{Z}$) වර්ගාලය ඇසුරෙන් ද්වීපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණීතය තහවුරු කරයි. 	03
නිපුණතාව 15 විවිධ ක්‍රම විධි ක්‍රමානුකූල ව ගෙවීමෙන් කරමින් විෂේෂ ප්‍රකාශනවල සාධක වෙන් කරයි.	15.1 සාධක වෙන් කිරීම මගින් විෂේෂ ප්‍රකාශන සරල ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විෂේෂ ප්‍රකාශනවල සාධක <ul style="list-style-type: none"> පොදු සාධකය ද්වීපද වූ පද 4 තෙක් $ax + ay + cx + cy$ ආකාරය $x^2 + ax + bx + ab$ ආකාරය 	<ul style="list-style-type: none"> පද හතරක් තෙක් වූ විෂේෂ ප්‍රකාශනයක, පද දෙක බැඟින් ගෙන පොදු සාධක වෙන් කරයි. පොදු සාධකය ද්වීපදයක් සේ ලැබෙන විෂේෂ පද හතරක් සහිත විෂේෂ ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන් කරයි. 	02
	15.2 ගණීතමය අවශ්‍යතා ඉටුකර ගැනීම සඳහා වර්ගාශ ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> $x^2 + bx + c$ ආකාරයේ තිෂ්පද වර්ගාශ ප්‍රකාශනයක x ඇතුළත් පදය, පද දෙකකට වෙන් කර ගනීමින් පොදුසාධක වෙන් කර ගත හැකි ආකාරයට සකස් කරයි. $x^2 + bx + c$ ආකාරයේ විෂේෂ ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන්කරයි. <p style="text-align: center;">$(b, c \in \mathbb{Z} \text{ හා } b^2 - 4ac \leq 0 \text{ වර්ගයක් වන })$</p> <ul style="list-style-type: none"> විෂේෂ පද ඇතුළත් පුරුණ වර්ග දෙකක අන්තරයේ සාධක ලියා දක්වයි. 	03	

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවේදේ සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 16 එදිනෙදා ජීවිතයේ හමුවන ගැටුපු විසඳා ගැනීම සඳහා විෂේෂ භාග සූළු කිරීමේ ක්‍රමවිධි ගෙවීමෙන් කරයි.	16.1 විෂේෂ භාග සූළු කිරීම මගින් දෙදිනික ජීවිතයේ සම්බන්ධතා විගුහ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> විෂේෂ භාග • හැදින්වීම • එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම <ul style="list-style-type: none"> • නිඩිලමය හරය සහිත (හරය සමාන / අසමාන වූ) • විෂේෂමය හර සහිත (හරය සමාන වූ) 	<ul style="list-style-type: none"> • විෂේෂ භාග හඳුනාගනියි. • නිඩිලමය හරය සහිත, හරය සමාන වූ විෂේෂ භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි. • නිඩිලමය හරය සහිත හරය අසමාන වූ විෂේෂ භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි. • විෂේෂමය සමාන හර සහිත භාග එකතු කරයි ; අඩු කරයි. 	03
නිපුණතාව 17 එදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සම්කරණ විසඳීමේ ක්‍රම විධි හසුරුවයි.	17.1 සරල සම්කරණ විසඳීම මගින් එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටුපු පහසුවෙන් විසඳයි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල සම්කරණ විසඳීම <ul style="list-style-type: none"> • වරහන් වර්ග දෙකක් සහිත • භාග සහිත 	<ul style="list-style-type: none"> • සංගුණක භාග වූ විෂේෂ පද සහිත සරල සම්කරණ විසඳයි. • වරහන් වර්ග දෙකක් සහිත සරල සම්කරණ විසඳයි. 	03
	17.2 සමගාමී සම්කරණ විසඳීමේ ක්‍රම විධි භාවිත කරමින් ගැටුපු විසඳයි.	<ul style="list-style-type: none"> සමගාමී සම්කරණ විසඳීම <ul style="list-style-type: none"> • එක් අදාළයක සංඛ්‍යාත්මක සමගාමී සම්කරණ, එකතු කිරීමෙන් හෝ අඩු කිරීමෙන් එක් අදාළයක් ඉවත් කිරීම මගින් විසඳයි. • එක් අදාළයක සංඛ්‍යාත්මක සමගාමී සම්කරණ විසඳීම සඳහා වෙනත් විෂේෂ ක්‍රම යොදා ගනියි. • සමගාමී සම්කරණ විසඳීම සඳහා අවස්ථානුකූල ව පහසු ම ක්‍රමය තෝරා ගැනීමට පෙළලඹයි. 	<ul style="list-style-type: none"> • එක් අදාළයක සංඛ්‍යාත්මක සමගාමී සම්කරණ, එකතු කිරීමෙන් හෝ අඩු කිරීමෙන් එක් අදාළයක් ඉවත් කිරීම මගින් විසඳයි. • එක් අදාළයක සංඛ්‍යාත්මක සමගාමී සම්කරණ විසඳීම සඳහා වෙනත් විෂේෂ ක්‍රම යොදා ගනියි. • සමගාමී සම්කරණ විසඳීම සඳහා අවස්ථානුකූල ව පහසු ම ක්‍රමය තෝරා ගැනීමට පෙළලඹයි. 	03
නිපුණතාව 18 ජ්‍යෙනි ගැටුපු ආශ්‍රිත විවිධ රාඛි අතර වූ සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය කරයි.	18.1 ගැටුපු විසඳීම සඳහා රාඛි දෙකක සම්බන්ධතාව යොදා ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> අසමානතා විසඳීම <ul style="list-style-type: none"> • $x \pm a \geq b$ ($a, b \in \mathbb{Z}$) • $ax \geq b$ ($a \neq 0$) • විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය <ul style="list-style-type: none"> • නිඩිලමය විසඳුම් • විසඳුම් ප්‍රාන්තර 	<ul style="list-style-type: none"> • $x \pm a \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. • $a > 0$ වන විට $ax \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. • $a < 0$ වන විට $ax \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. ($a \neq 0, a$ යනු නිඩිල හෝ භාග) 	03

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> අසමානතාවක නිවිලමය විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි. අසමානතාවක සියලු විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි. 	
නිපුණතාව 19 එදිනෙදා ජීවිතයේ හමුවන ගැටුපු විසඳා ගැනීම සඳහා සූත්‍ර යොදා ගත හැකි ක්‍රම විධි ගැවෙනුය කරයි	19.1 විවළය අතර සම්බන්ධතා දැක්වීම සඳහා ගොඩනගන ලද සූත්‍රවල උක්තය මාරුකරයි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල සූත්‍රවල උක්තය මාරු කිරීම (බල හා මූල රහිත) ආදේශය 	<ul style="list-style-type: none"> බල හා මූල රහිත සූත්‍රවල උක්තය මාරු කරයි. සරල සූත්‍රයක අදාළ සඳහා අගය ආදේශ කර ගෙනනය කිරීම සිදු කරයි. 	02
නිපුණතාව 20 විවිධ ක්‍රම විධි ගැවෙනුය කරමින් විවළය දෙකක් අතර පැවතින අනෙකුත් සම්බන්ධතාව පහසුවෙන් සන්නිවේදනය කරයි.	20.1 විවළය දෙකක් අතර වූ අනෙකුත් ඒක්තර සම්බන්ධතාව රුපික ව විගුහ කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ශ්‍රීතය හැදින්වීම සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාර <ul style="list-style-type: none"> $y = mx$ ආකාරය $y = mx + c$ ආකාරය $ax + by = c$ ආකාරය (දෙන ලද වසමක් සඳහා) අනුක්‍රමණය හා අන්තර්ඛේත්‍ය හැදින්වීම 	<ul style="list-style-type: none"> y හා x ඇතුළත් සරල සම්කරණයක y හා x අතර සම්බන්ධතාව ශ්‍රීතයක් ලෙස හඳුනාගනියි. $y = mx$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි. m හි ලකුණ හා විශාලත්වය අනුව ප්‍රස්ථාරය වෙනස් වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක m මගින් අනුක්‍රමණය ද c මගින් අන්තර්ඛේත්‍ය ද ලැබෙන බව ප්‍රකාශ කරයි. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුක්‍රමණය හා අන්තර්ඛේත්‍ය ශ්‍රීතය නිරික්ෂණයෙන් ලියා දක්වයි. දෙන ලද වසමක් තුළ $ax + by = c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය අදියි. එකිනෙකට සමාන්තර වූ සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරවල අනුක්‍රමණ පිළිබඳ විගුහ කරයි. 	04

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවීදේ සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 21 විවිධ කෝණ අතර සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් තීරණ ගනියි.	21.1 සරල රේඛා ආග්‍රිත කෝණ අතර සබඳතා තහවුරු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> එක් සරල රේඛාවක් තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙක් එක්‍රය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙක් එක්‍රය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙක් එක්‍රය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සාධනය කරයි. 	<ul style="list-style-type: none"> එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙක් එක්‍රය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙක් එක්‍රය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. එක් සරල රේඛාවක්, තවත් සරල රේඛාවකට හමුවීමෙන් සැදෙන බද්ධ කෝණ දෙක් එක්‍රය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමානවේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් ගැටුපූ විසඳයි. සරල රේඛා දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වීමෙන් සැදෙන ප්‍රතිමුඛ කෝණ සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සාධනය කරයි. 	03

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාල්විලේද සංඛ්‍යාව
	21.2 විවිධ සරල රේඛා මගින් සැදෙන කෝණ විමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල රේඛා දෙකක් තිරයක් රේඛාවකින් විමෙන් සැදෙන කෝණ <ul style="list-style-type: none"> ඒකාන්තර කෝණ අනුරුප කෝණ මිතු කෝණ 	<ul style="list-style-type: none"> සරල රේඛා දෙකක් තිරයක් රේඛාවකින් හේදනය විමෙන් සැදෙන ඒකාන්තර කෝණ, අනුරුප කෝණ මිතු කෝණ හඳුනා ගනියි. 	01
	21.3 සමාන්තර රේඛා ආහුති කෝණ අතර සම්බන්ධතා හඳුනා ගනියි.	<ul style="list-style-type: none"> සරල රේඛා දෙකක් තිරයක් රේඛාවකින් හේදනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිතු කෝණ යුගලයක එක්තය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. සරල රේඛා දෙකක් තිරයක් රේඛාවකින් හේදනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිතු කෝණ යුගලයක එක්තය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. සරල රේඛා දෙකක් තිරයක් රේඛාවකින් හේදනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිතු කෝණ යුගලයක එක්තය සාපුරු කෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගැටුපු විසඳයි. 	03	

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවේදේ සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන, අනුරුප කෝණ සමාන වේ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ මිතු කෝණ යුගලයක එළකාය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ, යන විලෝම ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි. සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන, අනුරුප කෝණ සමාන වේ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ මිතු කෝණ යුගලයක එළකාය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීර්යක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදෙන, අනුරුප කෝණ සමාන වේ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ මිතු කෝණ යුගලයක එළකාය සාපු කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගැටුව විසඳයි. 	
නිපුණතාව 23 එහිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතු-වලදී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛා තැබූ උප ආක්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.	23.1 රාඛි අතර සම්බන්ධතා ජ්‍යාමිතිය ඇසුරෙන් විශ්‍රාජන කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> ජ්‍යාමිතිය ඇසුරෙන් ප්‍රත්‍යාපනය හැඳුනවීම එකම රාඛියකට සමාන වන රාඛි, එකක් අනෙකට සමාන වේ. සමාන රාඛිවලට සමාන රාඛි එකතු කිරීමෙන් ලැබෙන රාඛි ද සමාන වේ. 	<ul style="list-style-type: none"> මුළුක ප්‍රත්‍යාපනය සහ හඳුනා ගනියි. මුළුක ප්‍රත්‍යාපනය සහ ඇසුරෙන් සම්බන්ධතා ගොඩනගයි. 	04

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	මුළුමීම් පල	කාලවේස්සු සංඛ්‍යාව
		<ul style="list-style-type: none"> සමාන රාඩිවලින් සමාන රාඩි අඩු කිරීමෙන් ලැබෙන රාඩි ද සමාන වේ. සමාන රාඩිවලින් සමාන රාඩි ගුණ කිරීමෙන් ලැබෙන රාඩි ද සමාන වේ. සමාන රාඩිවලින් සමාන රාඩි බෙදීමෙන් ලැබෙන රාඩි ද සමාන වේ. 		
	23.2 ත්‍රිකෝෂයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකතුව විධිමත් ලෙස සෞයා බලයි.	<ul style="list-style-type: none"> ත්‍රිකෝෂයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකතුය 180°ක් වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. ත්‍රිකෝෂයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකතුය 180°ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. ත්‍රිකෝෂයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකතුය 180°ක් වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. 	04	
	23.3 ත්‍රිකෝෂයක බාහිර කෝණය සහ අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ අතර සම්බන්ධතාව විමසයි.	<ul style="list-style-type: none"> ත්‍රිකෝෂයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ දෙකෙහි එකතුයට සමාන වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. ත්‍රිකෝෂයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ දෙකෙහි එකතුයට සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. ත්‍රිකෝෂයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුළු කෝණ දෙකෙහි එකතුයට සමාන වේ, යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. 	05	

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	මුළුම් පල	කාලවීපේද සංඛ්‍යාව
	23.4 බහු අපුවල බාහිර කොළ එකතුව සහ අභ්‍යන්තර කොළවල එකතුව ඇසුරෙන් ගනනය කිරීම සිදු කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ $(2n - 4)$ ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ $(2n - 4)$ ක් වේ. යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ $(2n - 4)$ ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. 	<ul style="list-style-type: none"> පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ $(2n - 4)$ ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ $(2n - 4)$ ක් වේ. යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. පාද n ඇති බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ $(2n - 4)$ ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි. පාද n ඇති බහු අපුයක බාහිර කොළ සියල්ලෙහි එකාකය සාපු කොළ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. 	05
	23.5 එදිනෙදා ගැටලු විසඳීම සඳහා පෙනෙන සම්බන්ධය හාවිත කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> පෙනෙන සම්බන්ධය හඳුනා ගැනීම සහ හාවිතය (පුරුණ සංඛ්‍යාමය අගයන් සඳහා) 	<ul style="list-style-type: none"> පයිතගරස් සම්බන්ධය හඳුනා ගනියි. පයිතගරස් සම්බන්ධය සත්‍යාපනය කරයි. පයිතගරස් සම්බන්ධය හාවිතයෙන් සරල ගැටලු විසඳයි. පයිතගරස් සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණු හාවිත කරමින් එදිනෙදා ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳයි. 	04
නිපුණතාව 27 ජ්‍යාමිතික නියමයන් අනුව අවට පරිසරයේ පිහිටිවල ස්වභාවයන් විශ්ලේෂණය කරයි.	27.1 ලක්ෂණයක පිහිටීම නිර්ණය කිරීම සඳහා මූලික පථ පිළිබඳ දැනුම හාවිත කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> මූලික පථ හැඳින්වීම <ul style="list-style-type: none"> අවල ලක්ෂණයකට නියන් දුනුම පිහිටි ලක්ෂණයක පථය 	<ul style="list-style-type: none"> පථයක් යනු කුමක් දැය හඳුනා ගනියි. මූලික පථ හතර හඳුනා ගනියි. රේඛාව මත ලක්ෂණයක දී එම රේඛාවකට ලම්බයක් නිර්මාණය කරයි. බාහිර ලක්ෂණයක සිට සරල රේඛාවකට ලම්බයක් නිර්මාණය කරයි. 	05

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
		<ul style="list-style-type: none"> ලක්ෂ්‍ය දෙකකට සම්යුරින් පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක පරිය අවල රේඛාවකට නියත දුරින් පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක පරිය තේදානය වන සරල රේඛා දෙකකට සම්යුරින් පිහිටි ලක්ෂ්‍යයක පරිය (නිර්මාණ රහිත ව) රේඛාවකට ලැබූ නිර්මාණය බාහිර ලක්ෂ්‍යයක සිට රේඛාව මත ලක්ෂ්‍යයක සිට අන්ත ලක්ෂ්‍යයක සිට ලම්බ සම්වේද්‍යය 	<ul style="list-style-type: none"> දෙන ලද රේඛාවක අන්ත ලක්ෂ්‍යයක සිට එම රේඛාවට ලම්බයක් නිර්මාණය කරයි. සරල රේඛාවකට ලම්බ සම්වේද්‍යයක් නිර්මාණය කරයි. මූලික පථ පිළිබඳ දැනුම හා විතයෙන් එදිනෙදා ජ්‍යෙෂ්ඨයේ ගැටුපු විසඳයි. 	
	27.2 විවිධ කටයුතුවල දී ජ්‍යාමිතික නිර්මාණ යොදා ගනියි	<ul style="list-style-type: none"> කෝණ සම්වේද්‍යනය $60^{\circ}, 90^{\circ}, 30^{\circ}, 45^{\circ}, 120^{\circ}$ කෝණ නිර්මාණය දෙන ලද කෝණයකට, සමාන කෝණයක් පිටපත් කිරීම 	<ul style="list-style-type: none"> කෝණ සම්වේද්‍යය නිර්මාණය කරයි. $60^{\circ}, 30^{\circ}, 120^{\circ}$ කෝණ නිර්මාණය කරයි. $90^{\circ}, 45^{\circ}$ කෝණ නිර්මාණය කරයි. $60^{\circ}, 90^{\circ}, 30^{\circ}, 45^{\circ}, 120^{\circ}$ කෝණ නිර්මාණය ඇසුරින් නිර්මාණය කළ හැකි වෙනත් කෝණ නිර්මාණය කරයි. දෙන ලද කෝණයකට සමාන කෝණයක් පිටපත් කරයි. නිර්මාණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගැනීමේ ක්‍රම අධ්‍යාපනය කරයි. 	04

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවේදේ සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 28 දෙධික කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා දත්ත නිරුපණය කිරීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.	28.1 සංසන්දාය පහසු වන සේ දත්ත නිරුපණය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> දත්ත නිරුපණය • වගු මගින් • අසමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය (පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත කාණ්ඩ කරන ලද) • සමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය 	<ul style="list-style-type: none"> සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගනියි. දෙන ලද දත්ත සමූහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි. පන්ති ප්‍රාන්තරයක් යනු කුමක්දයි හඳුනා ගනියි. පන්ති ප්‍රාන්තර මගින් දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම දත්ත සමූහනය ලෙස හඳුන්වයි. දෙන ලද දත්ත සමූහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර සහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි. 	04
නිපුණතාව 29 දෙධික කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා දත්ත විවිධ ක්‍රම මගින් විශ්ලේෂණය කරමින් පුරෝෂකථනය කරයි.	29.1 නිරුප්‍ය අගයෙන් අසුරෙන් සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්ති විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> දත්ත අර්ථකාලීනය • අසමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක කේන්ද්‍රික ප්‍රවණතා මිනුම් • මාතය • මධ්‍යස්ථානය • මධ්‍යන්තාය • අසමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක විසින්ම පිළිබඳ මිනුම් • පරාසය • සමූහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක • මාත පන්තිය • මධ්‍යස්ථාන පන්තිය 	<ul style="list-style-type: none"> මාතය, මධ්‍යස්ථානය යන කේන්ද්‍රික ප්‍රවණතා මිනුම් නිරුප්‍ය අගය ලෙස හඳුනාගනියි. දත්ත සමූහයක වැඩිම වාර ගණනක් යෙදෙන අය ගණන එම දත්ත සමූහයේ මාතය ලෙස හඳුනා ගනියි. ආරෝහණ හෝ අවරෝහණ පිළිවෙළට සකසන ලද දත්ත සමූහයක හරි මැද පිහිටි අගය මධ්‍යස්ථානය ලෙස හඳුනා ගනියි. දත්ත සියල්ලේම අගයන්ගේ එකතුව මූල්‍ය දත්ත සංඛ්‍යාවෙන් බෙදා විට ලැබෙන අගය එම දත්තවල මධ්‍යන්තා ලෙස හඳුනාගනියි. දත්ත සමූහයක් සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියකින් ඉදිරිපත් කර ඇති විට එම දත්ත සමූහයේ මධ්‍යන්තාය $\frac{\sum fx}{\sum f}$ <p>හාවිතයෙන් ගණනය කරයි.</p>	06

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවිශේද සංඛ්‍යාව
			<ul style="list-style-type: none"> සම්භිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක මධ්‍යස්ථා පන්තිය ලියා දක්වයි. නිරුපා අයයන් ඇසුරින් එදිනේදා ජීවිතයේ තීරණ ගනියි. 	
නිපුණතාව 30 එදිනේදා ජීවිතයේ කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා කුලක ආණිත මූලධර්ම හසුරුවයි.	30.1 විවිධ පද්ධති හඳුනා-ගනීමින් කුලක කර්මවල යෙදෙයි.	<ul style="list-style-type: none"> කුලක වර්ග <ul style="list-style-type: none"> පරිමිත කුලක සහ අපරිමිත කුලක හඳුනා ගනියි. දෙන ලද කුලකයක් පරිමිත කුලකයක් /අපරිමිත කුලකයක් දැයි හේතු ඉදිරිපත් කරමින් නිගමනය කරයි. දෙන ලද කුලකයක උපකුලක සියල්ල ලියා දක්වයි. තුළු කුලක සහ සමකුලක අතර වෙනස පැහැදිලි කරයි. වියුක්ත කුලකය හඳුනාගනියි. සර්වතු කුලකය හඳුනාගනියි. කුලක කර්ම <ul style="list-style-type: none"> ජේදනය මේලය කුලකයක අනුපූරණය 	<ul style="list-style-type: none"> පරිමිත කුලක සහ අපරිමිත කුලක හඳුනා ගනියි. දෙන ලද කුලකයක් පරිමිත කුලකයක් /අපරිමිත කුලකයක් දැයි හේතු ඉදිරිපත් කරමින් නිගමනය කරයි. දෙන ලද කුලකයක උපකුලක සියල්ල ලියා දක්වයි. තුළු කුලක සහ සමකුලක අතර වෙනස පැහැදිලි කරයි. වියුක්ත කුලකය හඳුනාගනියි. සර්වතු කුලකය හඳුනාගනියි. <ul style="list-style-type: none"> කුලක දෙකක ජේදනයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දක්වයි. කුලක දෙකක මේලයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දක්වයි. කුලක අනුපූරණය හඳුනා ගනියි. කුලක කර්මවලට අදාළ සංකේත හඳුනා ගනියි. කුලක දෙකක ජේදනය අනිග්‍රහා වන කුලක වියුක්ත කුලක ලෙස පිළිගනියි. කුලක පිළිබඳ දැනුම හාවිතයෙන් ගැටුව විසඳයි. උපකුලක, කුලක දෙකක ජේදනය, කුලක දෙකක මේලය, කුලකයක අනුපූරණය හා වියුක්ත කුලක වෙන් රැජ සටහන් මගින් නිරුපණය කර කුලක කර්මවලට අදාළ ප්‍රදේශ සංකේත ඇසුරින් ලියයි. (කුලක දෙකක් පමණි) 	07

නිපුණතාව	නිපුණතා මට්ටම	අන්තර්ගතය	ඉගෙනුම් පල	කාලවේදේ සංඛ්‍යාව
නිපුණතාව 31 අනාගත සිදුවීම් පුරෝග්‍රය-නය කිරීම සඳහා සිදුවීමක විය ගැනීමාව විශ්ලේෂණය කරයි.	31.1 සිද්ධියක වියහැකියාව සිදුවීම් පුරෝග්‍රයේ විමර්ශනය කරයි.	<ul style="list-style-type: none"> අහමු බව නියැදි අවකාශය සමස් හවුෂ ප්‍රතිඵල සහිත S නියැදි අවකාශයක සම්භාවනාව $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$	<ul style="list-style-type: none"> අහමු පරීක්ෂණ හඳුනා ගනියි. කිසියම් පරීක්ෂණයක ලැබිය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය එම පරීක්ෂණයේ නියැදි අවකාශය ලෙස හඳුනා ගනියි. දී ඇති පරීක්ෂණයකට අදාළ නියැදි අවකාශය ලියා දක්වයි. සම සේ හවුෂ ප්‍රතිඵල හඳුනා ගනියි. සම සේ හවුෂ ප්‍රතිඵල සඳහා උදාහරණ ලියා දක්වයි. සමස් හවුෂ ප්‍රතිඵල සහිත S නියැදි අවකාශයක වූ A නම් සිද්ධියක සම්භාවනාව, $P(A) = \frac{n(A)}{n(S)}$ යන සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කරයි. සම්භාවනාව පිළිබඳ ලැබූ දැනුම හාවිත කරමින් එදිනෙනා ජීවිතයේ තීරණවලට එළඹෙයි. 	05
			එකතුව	142

පාඨම් අනුත්‍රමය

අන්තර්ගතය	නිපුණතා මට්ටම	කාලවිපේද සංඛ්‍යාව
1 වාරය		
1. වටැසීම හා විද්‍යාත්මක අංකනය	1.1, 1.2	05
2. දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා	1.3	03
3. සංඛ්‍යා රටා	2.1	03
4. හාග	3.1	05
5. ප්‍රතිශත	5.1	06
6. වීංය ප්‍රකාශන	14.1, 14.2	05
7. වීංය ප්‍රකාශනවල සාධක	15.1, 15.2	05
8. සරල රේබා, සමාන්තර රේබා ආශ්‍රිත කෝණ	21.1, 21.2, 21.3	07
09. ද්‍රව මිනුම්	11.1	03
		42
2 වාරය		
10. අනුලෝධ සමානුපාත	4.1	06
11. ගණකය	6.2	02
12. ද්‍රශක	6.1	03
13. පථ හා නිර්මාණ	27.1, 27.2	09
14. සමිකරණ	17.1, 17.2	06
15. ප්‍රත්‍යක්ෂ	23.1	04
16. ත්‍රිකෝණයක කෝණ	23.2, 23.3	09
17. සූත්‍ර	19.1	02
18. වෘත්තයක පරිධිය	7.1	05
19. පෙනෙනු සම්බන්ධය	23.5	04
20. ප්‍රස්ථාර	20.1	04
		54
3 වාරය		
21. අසමානතා	18.1	03
22. කුලක	30.1	07
23. වර්ගීය	8.1	05
24. සම්හාවිතාව	31.1	05
25. බහු අසුවල කෝණ	23.4	05
26. වීංයහාග	16.1	03
27. පරිමාණ රුප	13.1, 13.2	08
28. දත්ත නිරුපණය හා අර්ථකථනය	28.1, 29.1	10
		46

ଉଦେନୁମି - ଉଦେନେଲୀମି - ଅର୍ଦ୍ଦେଶୀ କ୍ରିୟାବଳ୍ଯ ସାହିତ୍ୟ ଉପଦ୍ୱୟକ୍

I. වටැයිම හා විද්‍යාත්මක අංකනය

නිපුණතාව 1 : එදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා තාත්ත්වික සංඛ්‍යා කුලකය තුළ ගණිත කරුම හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 1.1 : සංඛ්‍යා පහසුවෙන් හැසිරවිය හැකි ආකාරවලට සකස් කරයි.

කාලවිපේෂු සංඛ්‍යාව : 03 යි

නැඳුන්වීම :

- සුර්යාගේ සිට ජේලුටේ ග්‍රහයාට දුර කිලෝමීටර 5 900 000 000 හා දුවිලි අංශුවක ස්කන්ධය කිලෝ ගෝම් 0. 000 000 000 753 වැනි විශාල සංඛ්‍යා හා කුඩා සංඛ්‍යා නෙති කර ලිවිය හැකි ක්‍රමයක් ලෙස විද්‍යාත්මක අංකනය හාවිත කරයි.
- විද්‍යාත්මක අංකනයේදී අදාළ සංඛ්‍යා, 1 හෝ 1ට වැඩි හෝ සහ 10ට අඩු සංඛ්‍යාවක හා දහයේ බලයක ගුණිතයක් ලෙස ලියා දැක්වනු ලැබේ.
- අන්ත දශම, තිබුල හා සමාවර්ත දශම, පරිමෝය සංඛ්‍යා කුලකයට අයන් වේ.
- A යනු (1 හෝ 1ට වැඩි එහෙත් 10 ට අඩු) සංඛ්‍යාවක් d , n යනු නිඩිලයක් d වන විට විද්‍යාත්මක අංකනය සාධාරණ වගයෙන් $A \times 10^n$ මගින් දැක්වේ.
- 1ට වැඩි විශාල සංඛ්‍යා හා 1ට අඩු කුඩා සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියා දැක්වීම සඳහා දිශ්‍යයන් යොමු කිරීම, මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 1.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- සංඛ්‍යාවක් 1 හෝ 1ට වැඩි සහ 10ට අඩු සංඛ්‍යාවක හා දහයේ බලයක ගුණිතය ලෙස ලියා දැක්වීම, විද්‍යාත්මක අංකනය ලෙස හඳුනා ගනියි.
- එකට වැඩි සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි.
- එකට අඩු සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියයි.

පාරාභාෂික වචනමාලාව :

තිබුල	- නිශ්චාල්‍යවෙන්කள්	- Integers
බලය	- බවු	- Power
විද්‍යාත්මක අංකනය	- බිංගුණාජ්‍යමුරෙක් ක්‍රමීය ප්‍රතිඵලියා	- Scientific notation

පාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය යටතේ සකස් කරන ලද තිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ. මෙමගින් 1.1 නිපුණතා මට්ටමට අදාළ පළමුවන හා දෙවන ඉගෙනුම් පල කරා දිශ්‍යයන් ලියා කරවීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

කාලය : මිනින්ත් 40 යි

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- අමුණුම 1හි ඇතුළත් තොරතුරු සහිත ඩිමයි කඩ්දාසියක්
- අමුණුම 1හි පිටපත් (යිහා සංඛ්‍යාවට සමාන)

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- අමුණුම 1හි පිටපත් යිහායන්ට බෙදාදෙන්න.
- අමුණුම 1හි තොරතුරු ඇතුළත් ඩිමයි කඩ්දාසිය යිහායන්ට පුදර්ගනය කරන්න.
- යිහායන් අමුණුමෙහි ඇතුළත් වගුව 1.1 සම්පූර්ණ කිරීමේ ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදවා 1 හෝ 10 වැඩි 100 අඩු සංඛ්‍යා පිළිබඳ යිහා දැනුම පුනර්ක්ෂණය කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සංඛ්‍යාවක්, දහයේ බලයක සහ තවත් සංඛ්‍යාවක ගුණීතයක් ලෙස දැක්විය හැකි ආකාරය පිළිබඳ ව පහත දී ඇති ආකාරයේ නිදසුන් මගින් සාකච්ඡා කරන්න.

$$30 = 3 \times 10 = 3 \times 10^1$$

$$300 = 3 \times 100 = 3 \times 10^2$$

- අමුණුමෙහි ඇතුළත් වගුව 1.2 යිහායන් ලවා සම්පූර්ණ කරවමින් ඔවුන්ගේ දැනුම තහවුරු කරවන්න.
- වගුව 1.2 සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු, සංඛ්‍යාවක් 1 හෝ 10 වැඩි 100 අඩු සංඛ්‍යාවකත්, දහයේ බලයකත් ගුණීතය මගින් දැක්විය හැකි බවත්, මෙමෙස ලිවීම විද්‍යාත්මක අංකනය ලෙස හඳුන්වන බවත් යිහායන් තුළ තහවුරු කරන්න.
- එමෙන් ම දෙම තිතෙහි වෙනස්වීමත් දහයේ බලය අතර සම්බන්ධතාවත් කෙරෙහි යිහා අවධානය යොමු කරවන්න.

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- විශාල සංඛ්‍යා කෙටියෙන් ලිවීය හැකි ආකාරයක් ලෙස විද්‍යාත්මක අංකන ක්‍රමය හඳුනා ගනියි.
- දෙන ලද විශාල සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියා දැක්වයි.
- විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් විශාල සංඛ්‍යා ලියා දැක්වීම පහසු ක්‍රමයක් ලෙස පිළිගනියි.
- දෙන ලද උපදෙස් පිළිපූමින් කාර්යය සාර්ථක ව නිම කරයි.
- කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 1හි අදාළ අන්තාස වෙත යිහායන් යොමුකරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම් පල 3ට අදාළ ව එකට අඩු සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලිවීම පිළිබඳ ව ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- මෙහි දී 1ට අඩු සංඛ්‍යාවක් විද්‍යාත්මක අංකනයෙන් ලියා දැක්වීමට පහත දක්වා ඇති ආකාරයේ උදාහරණ ඉදිරිපත් කරමින් පැහැදිලි කර දෙන්න.

$$0.7 = \frac{7}{10} = 7 \times \frac{1}{10} = 7 \times 10^{-1}$$

$$0.12 = \frac{1.2}{10} = 1.2 \times \frac{1}{10} = 1.2 \times 10^{-1}$$

$$0.0352 = \frac{3.52}{100} = 3.52 \times \frac{1}{100} = 3.52 \times 10^{-2}$$

තක්සේරුව හා අඟයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 1හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිභෑලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=cK1egPBjJXE>
- <http://www.youtube.com/watch?v=OPxzx75bAfk>
- <http://www.youtube.com/watch?v=DaoJmvqU3FI>
- <http://www.youtube.com/watch?v=pf41fDSWeoA>
- <http://www.youtube.com/watch?v=3jBfLaLrk6I>
- <http://www.youtube.com/watch?v=qzs1zozTB0>
- http://www.youtube.com/watch?v=fh8gkPW_6g4
- <http://www.youtube.com/watch?v=BkwI6Uu0vi4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=MIn3zFkEcc>

ඇංග්‍රීසු මූල්‍ය මුළු

වගුව 1.1

මෙම සංඛ්‍යා අතරින් 1 හෝ 10 වැනි 10ට අඩු සංඛ්‍යා තොරා එය යටින් ඉරක් ඇදින්න.

0.1, 9.2, 8.32, 10.1, 0.9, 1.0, 2.35, 8.09
--

වගුව 1.2

හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

4	4×1	4×10^0
40	4×10	4×10^1
400	4×100	$4 \times$
4000	$4 \times \boxed{\dots\dots\dots}$	$\boxed{\dots\dots} \times 10^3$
40000	$\boxed{\dots\dots} \times 10000$	$4 \times \boxed{\dots\dots}$
$\boxed{\dots\dots\dots\dots\dots}$	4×100000	$\boxed{\dots\dots} \times \boxed{\dots\dots}$
52	$5.2 \times \boxed{\dots\dots}$	$\boxed{\dots\dots} \times 10^1$
638	$\boxed{\dots\dots} \times 100$	$\boxed{\dots\dots} \times \boxed{\dots\dots}$

වගුව 1.3

හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

සංඛ්‍යාව	විද්‍යාත්මක අංකනය
5	$\boxed{\dots\dots} \times 10^0$
52	$5.2 \times \boxed{\dots\dots}$
502	$\boxed{\dots\dots} \times 10^2$
173	$1.73 \times \boxed{\dots\dots}$
6072	$\boxed{\dots\dots} \times 10^3$
4807	$\boxed{\dots\dots} \times \boxed{\dots\dots}$
$\boxed{\dots\dots\dots\dots\dots}$	5.31×10^3

2. දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා

නිපුණතාව 1 : එදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා තාත්ත්වික සංඛ්‍යා කුලකය තුළ ගණිත කරම හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 1.3 : විවිධ සංඛ්‍යා පාදවල සංඛ්‍යා අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.

කාලවීපේද සංඛ්‍යාව : 03 සි

හඳුන්වීම :

- 0 හා 1 යන ඉලක්කම් දෙක පමණක් හාවිත කරමින් ලියනු ලබන සංඛ්‍යා පද්ධතිය දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා හෙවත් ද්වීමය සංඛ්‍යා පද්ධතිය නමින් හැඳින්වේ.
- ද්වීමය සංඛ්‍යා ලිවීමේ දී පාදය, දෙක වශයෙන් ලිවීම අත්‍යවශ්‍ය ය.
උදා: 11 දෙක , 101 දෙක
- දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතියේ ස්ථානීය අගය 10 බලවලින් ප්‍රකාශ වන්නා සේ දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතියේ ස්ථානීය අගය 2^0 , 2^1 , 2^2 , යන ආකාරයට 2 බලවලින් ප්‍රකාශ කෙරේ.
- දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා ගණක රාමුවෙන් නිරුපණය කළ හැකි අතර කුරක තිබිය හැකි උපරිම ගණක ගණන 1 කි.
- ලබාදිය ගුන්‍ය වන තුරු දෙකෙන් පූන පූනා බෙදීමෙන් දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා දෙකේ පාදයට පරිවර්තනය කළ හැකි ය.
- දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක ස්ථානීය අගය අනුව වටිනාකම් සෙවීමෙන් ද්වීමය සංඛ්‍යා දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා බවට පරිවර්තනය කළ හැකි ය.
- $0_{\text{දෙක}} + 0_{\text{දෙක}} = 0_{\text{දෙක}}$ $0_{\text{දෙක}} - 0_{\text{දෙක}} = 0_{\text{දෙක}}$
- $0_{\text{දෙක}} + 1_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}}$ $10_{\text{දෙක}} - 1_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}}$
- $1_{\text{දෙක}} + 0_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}}$ $1_{\text{දෙක}} - 0_{\text{දෙක}} = 1_{\text{දෙක}}$
- $1_{\text{දෙක}} + 1_{\text{දෙක}} = 10_{\text{දෙක}}$ $1_{\text{දෙක}} - 1_{\text{දෙක}} = 0_{\text{දෙක}}$

යන බන්ධන හාවිතයෙන් දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා එකතු කිරීම සහ අඩු කිරීම සිදු කරනු ලැබේ.

- ගණක යන්ත්‍ර, පරිගණක යන්ත්‍ර අශ්‍රිත නවීන ලෝකයේ මෙවලම් සඳහා දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා හාවිත කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 1.3ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා හඳුනා ගනියි.
2. දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දෙක් පාදයට පරිවර්තනය කරයි.
3. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දහයේ පාදයට පරිවර්තනය කරයි.
4. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා එකතු කරයි.
5. දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා අඩු කරයි.
6. නවීන ලෝකයේ, දෙක් පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතිය හාවිත කෙරෙන අවස්ථා සෞයා බලයි.

පාර්භාෂික වචනමාලාව :

පාදය	- ආඩ	- Base
ස්ථානීය අගය	- මිට්පෙහුමාණම්	- Place Value
ද්වීමය සංඛ්‍යා	- තුවිත ගණකය්	- Binary numbers
පරිවර්තනය	- මාර්ග්‍රල්	- Conversion

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 1.3ට අදාළ 1 හා 2 ඉගෙනුම් පල සාක්ෂාත් කර ගැනීම අරමුණු කරගනීමින් සැලසුම් කළ කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් ඇතුළත් නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න් 40 දි

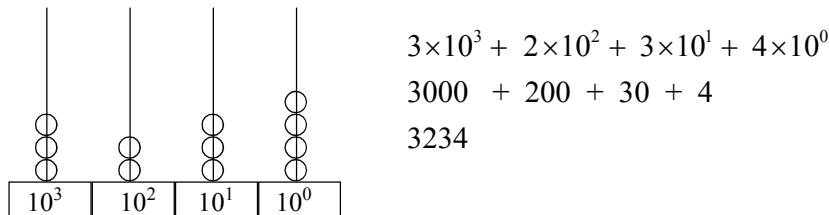
රුණාත්මක යොදුවුම් :

- කණ්ඩායමකට 25 බැංක් වූත් පික්ස් (Tooth picks) හෝ කුඩා ඉරටු කැබලි
- රබර පටි හෝ තුළ්
- බාග කඩිඳාසි
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- දුනට හාවිතයේ පවතින දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතියේ හාවිත වන ඉලක්කම් 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 බව ගිහුයන් සමග සාකච්ඡා කර මතු කර ගන්න.
- එම ඉලක්කම් හාවිත කර ලිපි 3234 යන සංඛ්‍යාවේ ඉලක්කමවල වටිනාකම ගණක රාමුව හාවිත කරමින් පැහැදිලි කරන්න.

දහස් සියලේ දහයේ එකක් ඒවා ඒවා ඒවා ඒවා

- ගණක රාමුවෙහි කුරකට දුම්ය හැකි උපරිම ගණක සංඛ්‍යාව 9 බව අවධාරණය කරන්න.
- ගණක රාමුවෙහි කුරකට ගණක නොදුම්මෙන් 0 නිරුපණය කරන බව සිහිපත් කරන්න.
- මෙම ආකාරයට වෙනත් සංඛ්‍යා පාද තිබිය හැකි බව පවසන්න.
- 1, 2, 4, 8, 16 වැනි සංඛ්‍යා පහත පරිදි 2 හි බල ලෙස ලියන අයුරු සිහිපත් කරන්න.

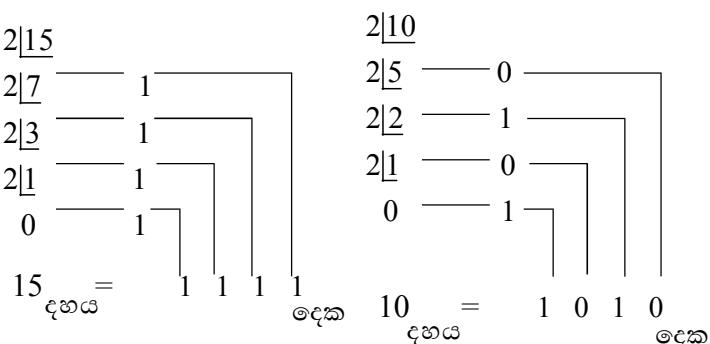
$$1 = 2^0, \quad 2 = 2^1, \quad 4 = 2^2, \quad 8 = 2^3$$

පාඩම සංවර්ධනය :

- පන්තියේ දිජ්‍යායන් සූදුසු ලෙස කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- ගුණාත්මක යෙදුවුම් සහ කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත් දිජ්‍යායන් අතර බෙදා දෙන්න.
- කණ්ඩායම තුළ සාකච්ඡා කරමින් ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත වෙමින් ප්‍රතිඵල තහි තහි ව සටහන් කර ගැනීමට උපදෙස් දෙන්න.
- කණ්ඩායම් අතර ගැවසෙමින් අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී ඔවුන්ට උදුව දෙමින් තක්සේරුකරණයේ යෙදෙන්න.
- ක්‍රියාකාරකමෙහි උදාහරණ ඇසුරෙන් දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා දිජ්‍යායන්ට නඳුන්වා දෙන්න.
- ද්වීමය සංඛ්‍යා ගණක රාමුවෙහි නිරුපණය කරන අයුරු පැහැදිලි කරන්න.

- දිජ්‍යා අනාවරණ සහ 10 පාදයේ සංඛ්‍යාවක් ලබාදිය ගුන්‍ය වන තුරු දෙකෙන් බෙදීමෙන් දෙකේ පාදයට පරිවර්තනය කරන අයුරු මත වන සේ සමස්තය ගොඩ තැබන්න.

ඉශ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

කණ්ඩායම	අදාළ	සංඛ්‍යාව
A	9	, 12
B	11	, 14
C	15	, 10

- මබට ලැබේ ඇති පළමුවන සංඛ්‍යාවට සමාන ඉරවු කැබලි සංඛ්‍යාවක් ගන්න.
- රබර් පටි හාවිතයෙන් ඉරවු 2 බැහින් මිටි බදින්න. තනි ඉරවු ඉතිරි වේ නම් පසෙක තබන්න.
- මබට ලැබුණු ඉරවු දෙකේ මිටි නැවත මිටි 2 බැහින් බදින්න. ඉරවු දෙකේ මිටි ඉතිරි වේ නම් පසෙක තබන්න.
- මබට ලැබුණු ඉරවු හතරේ මිටි හැකි නම් නැවත මිටි 2 බැහින් බදින්න. ඉරවු දෙකේ මිටි ඉතිරි වේ නම් පසෙක තබන්න.
- මබට ලැබුණු ප්‍රතිඵල ආගිත ව වගුව සම්පූර්ණ කරන්න. අදාළ මිටි තොමැති නම් 0 යොදන්න.

8 මිටි	4 මිටි	2 මිටි	1 මිටි
.....

$$\begin{aligned} \text{මබට ලැබුණු ඉරවු සංඛ්‍යාව} &= 8 \text{ ඒවා} + 4 \text{ ඒවා} + 2 \text{ ඒවා} + 1 \text{ ඒවා} \\ &= 8 \times + 4 \times + 2 \times + 1 \times \end{aligned}$$

$$\begin{array}{l} \begin{array}{cccc} \dots\dots\dots & = & 8 & 4 & 2 & 1 \\ \text{දහය} & & \dots\dots & \dots\dots & \dots\dots & \dots\dots \end{array} \\ \begin{array}{cccc} \dots\dots\dots & = & 2^{\square} & 2^{\square} & 2^{\square} & 2^{\square} \\ \text{දහය} & & \dots\dots & \dots\dots & \dots\dots & \dots\dots \end{array} \end{array}$$

- මබට ලැබුණු දෙවන සංඛ්‍යාව සඳහාන් ඉහත ක්‍රියාකාරකම සිදු කර ප්‍රතිඵල ඉහත අකාරයට ලියන්න.

භක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් 2හි බලවල එකතුවක් ලෙස දක්වයි.
- 0, 1 ඉලක්කම් වශයෙන් පවතින සංඛ්‍යා පද්ධතිය දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා පද්ධතිය ලෙස හඳුනා ගනියි.
- දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් අගය ස්ථානීය අගය ඇසුරෙන් විස්තර කරයි.
- දහයේ පාදයේ සංඛ්‍යාවක් දෙකේ පාදයෙන් දක්වයි.
- පරිගණක යන්ත්‍ර සහ ගණක යන්ත්‍රවල දෙකේ පාදය හාවිත කරන බව පිළිගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම 2හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ඉශ්‍යයන් යොමු කරන්න.

ප්‍රායෝගික භාවිත :

- ගණක යන්තු සහ පරිගණක යන්තුවල දෙක් පාදය භාවිත කරන බව සිඡුන් සමඟ සාකච්ඡා කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 1.3 ට අදාළ 1 සහ 2 ඉගෙනුම් පල ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ශිෂ්‍යයන් පහත සඳහන් විනෝදාත්මක ක්‍රිඩාවේ යෙද්වීම කළ හැකි ය.
- රුපයේ දී ඇති ආකාරයට කාච්පත් 5ක් සාදා එම සංඛ්‍යා, කාච්පත්වල ලියන්න.
- 31ට අඩු සංඛ්‍යාවක් සිනිමට ශිෂ්‍යයන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- එක් ශිෂ්‍යයෙකුට කාච්පත් 5 දී මහු/ඇය සිතු සංඛ්‍යාව තිබෙන කාච්පත් වෙන් කිරීමට උපදෙස් දෙන්න.
- මහු/ඇය 1, 2, 4 කාච්පත්වල සංඛ්‍යාව තිබෙන බව කීවොත් සංඛ්‍යාව $1 + 2 + 4 = 7$ බව ප්‍රකාශ කරන්න.
- ශිෂ්‍යයන් ක්‍රිඩාව පිළිබඳ දුනුවත් වූ පසු ශිෂ්‍යයන් දෙදෙනා බැඳීන් ක්‍රිඩාවේ නිරත කරවන්න.
- මේ ආකාරයට වෙනත් පාද සඳහා ද කාච්පත් සාදා මෙම ක්‍රිඩාව කළ හැකි බව පවසන්න.

16	8	4	2	1
16	8	4	2	1
17	9	5	3	3
18	10	6	6	5
19	11	7	7	7
20	12	12	10	9
21	13	13	11	11
22	14	14	14	13
23	15	15	15	15
24	24	20	18	17
25	25	21	19	19
26	26	22	22	21
27	27	23	23	23
28	28	28	26	25
29	29	29	27	27
30	30	30	30	31
31	31	31	31	

- ස්ථානීය අයය පිළිබඳ සැලකිලිමත් මෙමින් දෙකේ පාදයේ සංඛ්‍යා දහයේ පාදයෙන් ලිවීම පිළිබඳ ව ශිෂ්‍යයන් දැනුවත් කරන්න.
- දෙකේ පාදයේ ආකල බන්ධන හා ව්‍යාකල බන්ධන හොඳින් මතක තබා ගනිමින් ද්වීමය සංඛ්‍යා එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම පිළිබඳ ව ප්‍රගණ කරවන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම්:

- පෙළපොතෙහි පාඩම 2හි අදාළ අන්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යනය සඳහා :

•

3. සංඛ්‍යා රටා

නිපුණතාව 02 : සංඛ්‍යාවල විවිධ සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් ඉදිරි අවශ්‍යතා සඳහා තීරණ ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 2.1 : සංඛ්‍යා රටාවක පද අතර සම්බන්ධතාව දකිනින් එහි සාධාරණ පදය ගොඩනගයි.

කාලවීපේද සංඛ්‍යාව : 03 සි

හැඳින්වීම :

- සම්හර සංඛ්‍යා රටාවල පද අතර පවත්නා සම්බන්ධතාව හඳුනා ගැනීමෙන්, රටාවේ ඉදිරි පද ලබා ගැනීමේ හැකියාව ඇතේ. මෙවැනි සංඛ්‍යා රටා සංඛ්‍යා අනුකූල ලෙස හැඳින්වේ.
- සංඛ්‍යා රටාවේ එක් එක් පදයේ අගයන්, පදය පිහිටි ස්ථානයන්, අනුයාත පද අතර සම්බන්ධතාවන් අනුව එම රටාව සඳහා සාධාරණ පදය තීරණය වේ. ඒ අනුව ප්‍රකාශනී සංඛ්‍යා, ඉරටිව සංඛ්‍යා, ඔත්තේ සංඛ්‍යා, තිකෝෂ්ණ සංඛ්‍යා, වර්ග සංඛ්‍යා හා ගුණාකාරවල සාධාරණ පදය 8 ශේෂීයේ දී ඉගෙන ඇතේ.
- අනුයාත පද දෙකක් අතර වෙනස සමාන වන මිනැම සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ගොඩනගා ගැනීම 9 ශේෂීයෙහි නිපුණතා මට්ටම 2.1 යටතේ අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 2.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ලියයි.
2. සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය දී ඇති විට එම රටාව ලියයි.
3. සංඛ්‍යා රටා ආස්‍රිත ගැටුලු විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සංඛ්‍යා අනුකූල	- ගණ තොටරි	- Number sequence
n වන පදය	- n ආුම ඔරුප්පු	- n^{th} term
පළමුවන පදය	- මුතලාම ඔරුප්පු	- 1 st term
පද අතර වෙනස	- ඔරුප්පුක්කගුක්කින් යෝගාන විත්තියාසම	- Difference of terms
සාධාරණ පදය	- පොතු ඔරුප්පු	- General term

ජාධිම සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 2.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1ට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යායන් තුළ ගොඩනැගීම මෙමගින් අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා මගපෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය භාවිතයෙන් දෙන ලද රටාවක සාධාරණ පදය ගොඩනැගීම පිණිස දිජ්‍යායන් යොමු කරන නිදර්ශකයක් පහත දක්වේ.

කාලය : මිනින්නෑ 40 යි

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් එක් දිජ්‍යායෙකුට එක බැංශින්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- 8 ශේෂීයේ දි උගෙන ඇති ගුණාකාර සහිත සංඛ්‍යා රටාවක් ලැබේලේ ප්‍රදාර්ශනය කරමින් සාධාරණ පදය සෙවූ ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- පද අතර වෙනස සමාන, දෙන ලද සංඛ්‍යා රටාවක පළමුවන පදය භා අනුයාත පද අතර වෙනස දිජ්‍යායන්ගෙන් විමසන්න.
- මෙම රටාවේ සාධාරණ පදය ලබාගැනීම සඳහා පළමුවන පදය, දෙවන පදය සැදී ඇති ආකාරය පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
- එම ඇපුරෙන් අනුයාත පද අතර වෙනස සමාන රටාවක සාධාරණ පදය සෞයාගැනීම පිළිබඳ ව සමාලෝචනයක යෙදෙන්න.

ජාධිම සංවර්ධනය :

- සුදුසු පරිදි දිජ්‍යායන් කණ්ඩායම් කර එක් කණ්ඩායමකට කාර්ය පත්‍රිකාවේ එක් පිටපතක් බැංශින් ලබා දී කාර්යයෙහි යොදවන්න.
- දිජ්‍යා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත වූ පසු රටාවේ සාධාරණ පදය ගොඩනාගාගත් අයුරු ඉදිරිපත් කිරීමට දිජ්‍යායන්ට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- අනුයාත පද අතර වෙනස අනුව රටාවේ සාධාරණ පදය පහසුවෙන් ගොඩනාගා ගත හැකි බව පැහැදිලි කරමින් සාකච්ඡාවක් මෙයෙවන්න.

ශිෂ්ටයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

4, 7, 10, 13 යන සංඛ්‍යා රටාවේ

- පළමුවන පදය කුමක් ද?
- අනුයාත පද දෙකක් අතර වෙනස කිය ද?
- ඉහත රටාවේ පළමුවන පදය හා අනුයාත පද දෙකක් අතර වෙනස උපයෝගී කර ගනිමින් සාධාරණ පදයක් ලබා ගැනීම සඳහා පහත හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

$$1 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 4 = 4 + 3 \times 0$$

$$2 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 7 = 4 + \times 1$$

$$3 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 10 = + \times$$

$$4 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow 13 = + \times$$

$$5 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow = + \times$$

$$8 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow = + \times$$

$$10 \text{ වන } \text{ පදය } \Rightarrow = + \times$$

$$n \text{ වන } \text{ පදය } = + \times$$

$$= + 3(n - 1)$$

$$=$$

$$= _____$$

- ඉහත ආකාරයට පහත දැක්වෙන රටාවල n වන පදය සඳහා සාධාරණ පදයක් ලබාගන්න.

A කණ්ඩායම	4, 9, 14, 19
B කණ්ඩායම	2, 5, 8, 11
C කණ්ඩායම	3, 7, 11, 15
D කණ්ඩායම	8, 11, 14, 17

- සාධාරණ පදය ලබා ගැනීමේ ප්‍රයෝග්‍රන් 2ක් ලියන්න.

තක්සේරුව හා පැහැයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- සංඛ්‍යා රටාවේ මූල් පදය හා අනුයාත පද අතර වෙනස ලියා දක්වයි.
- සංඛ්‍යා රටාවේ පද අතර සම්බන්ධතාව ගොඩනගයි.
- අනුයාත පද දෙකක අතර වෙනස සමාන ඕනෑම සංඛ්‍යා රටාවක සාධාරණ පදය ලියා දක්වයි.
- තොරතුරු විමර්ශනය කරමින් සම්බන්ධතා සොයයි.
- කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 3හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ..

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම් පල 2ව හා 3ව අදාළ ව සාධාරණ පදය දී ඇති විට රටාවේ පද ලබා ගැනීමට හා සංඛ්‍යා රටා ආශ්‍රිත ගැටුලු විසඳීමට සුදුසු ක්‍රියාකාරකම් සූදානම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා පැහැයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 3හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=Muba9-W2FOQ>
- http://www.youtube.com/watch?v=HXg_a9oJ5nA
- <http://www.youtube.com/watch?v=KSrnZMAfwTM>
- http://www.youtube.com/watch?v=mFftY8Y_pyY
- https://www.youtube.com/watch?v=Zj-a_9cd5jc

4. භාග

නිපුණතාව 3 : එදිනෙදා පිටිතයේ අවශ්‍යතා පහසුවෙන් ඉටු කර ගැනීම සඳහා ඒකක හා ඒකක කොටස් තුළ ගණිත කරම හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 3.1 : භාග ඇතුළත් ප්‍රකාශන ක්‍රමවත් ව සූල් කරයි.

කාලවිපේශ සංඛ්‍යාව : 05 යි

හඳුන්වීම :

පුරුෂ සංඛ්‍යා කිහිපයක් ගණිත කරමවලින් සම්බන්ධ ව පවතින ප්‍රකාශනයක හෝ භාග කිහිපයක් ගණිත කරමවලින් සම්බන්ධ ව පවතින ප්‍රකාශනයක හෝ එම එක් එක් ගණිත කරමය ක්‍රියාත්මක වන්නේ යම් අනුපිළිවෙළකට යි. ප්‍රකාශනයේ එම ගණිත කරම පිහිටා ඇති අනුපිළිවෙළ, සැම විට ම ප්‍රකාශනය සූල් කළ යුතු අනුපිළිවෙළ නොවේ. ප්‍රකාශනය වචනයෙන් විස්තර කිරීම තුළ එහි ගණිත කරම හැකිරවිය යුතු අනුපිළිවෙළ ද මතු වේ. පුරුෂ සංඛ්‍යා, මූලික ගණිත කරම සමග සම්බන්ධ වී ඇති ප්‍රකාශනයක අගය සේවීම 7වන ග්‍රෑනීයේ දී දිජ්‍යුයන් උගෙන ඇති.

භාග ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳීමේ දී, වරහන්, න් සමග ÷, ×, +, - යන ගණිත කරම යෙදී ඇති විට, එවා හැකිරවිය යුතු අනුපිළිවෙළත් දාන ගත යුතු ය. මේ අනුව භාග සූල් කිරීමේ දී පහත අනුපිළිවෙළ අනුගමනය කළ යුතු ය.

1. වරහන තුළ කොටස සූල් කිරීම
2. 'න් ' කොටස සූල් කිරීම
3. බෙදීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම
4. ගුණ කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම
5. එකතු කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම
6. අඩු කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම

මෙසේ භාග සංඛ්‍යා වරහන්, න් සමග මූලික ගණිත කරම යටතේ සූල් කිරීමේ දී භාවිත කළ යුතු අනුපිළිවෙළ ඇතුළත් නීතිය 'වන්බෙගුජා' (BODMAS) නම්න් හඳුන්වයි. ඉහත BODMAS නීතිය අනුගමනය කරමින් භාග සූල් කිරීම පිළිබඳ හැකියාව ලබා දීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 3.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පළ :

1. 'න්' ඇතුළත් භාග සහිත ප්‍රකාශන සූල් කරයි.
2. භාග සංඛ්‍යා මූලික ගණිත කරම යටතේ සූල් කිරීමේ දී, අනුපිළිවෙළ ඇතුළත් නීතිය BODMAS අනුගමනය කළ යුතු බව පිළිගනියි.
3. වරහන් ඇතුළත් භාග සහිත ප්‍රකාශන සූල් කරයි.
4. මූලික ගණිත කරම, වරහන් සහ 'න්' ඇතුළත් භාග සහිත ප්‍රකාශන සූල් කරයි.
5. BODMAS නීතිය භාවිත කරමින් භාග ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳයි.

පාර්ජනාකික වචනමාලාව :

හාග	- පිණ්ණාංකය්	- Fractions
වරහන්	- අடැප්පු	- Brackets
බේඳීම	- බගුත්තල්	- Division
ගුණ කිරීම	- පෙරුක්කල්	- Multiplication
එකතු කිරීම	- කැට්ටල්	- Addition
අඩු කිරීම	- කමිත්තල්	- Subtraction
ගණිත කරම	- කණිතස් සෙය්කෙකක්	- Mathematical Operation

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 3.1 යටතේ වන 1, 2 සහ 3 ඉගෙනුම් පළවලට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්යයන් තුළ තහවුරු වූ පසුව හතරවන ඉගෙනුම් පළය දිජ්යයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා දේශන සාකච්ඡා තුමය ඇසුරෙන් සකස් කරන ලද නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 යි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- මෙට පෙර ගේනීවල දී දිජ්යයන් හාග පිළිබඳ ව ලබා ඇති දැනුම හඳුනා-ගෙන හාග සුළු කිරීම පිළිබඳ විමසුමකින් පාඨම ආරම්භ කරන්න.
- $2 \div \left(\frac{1}{4} \times \frac{1}{5} \right)$ සහ $2 \div \frac{1}{4} \times \frac{1}{5}$ යන ගැටුපු විසඳීම පිළිබඳ ව දිජ්යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න .
- ඉහත $2 \div \left(\frac{1}{4} \times \frac{1}{5} \right)$ සහ $2 \div \frac{1}{4} \times \frac{1}{5}$ යන ගැටුපුවලට උත්තර සඳහා ලැබුණු අගයන් හි වෙනස පිළිබඳ ව දිජ්යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- ඒ ඇසුරෙන් හාග සුළු කිරීම සඳහා අනුපිළිවෙළක අවශ්‍යතාව දිජ්යයන් තුළින් මත් කර ගන්න

පාඨම සංවර්ධනය :

- ගණිත කරම කිහිපයක් යෙදී ඇති අවස්ථාවක හාග සුළු කිරීමේ දී අහිමත පරිදි වරහන් යොදා ගැනීම තුළින් උත්තර අන්තරා නොවන බව උදාහරණයක් මගින් දිජ්යයන්ට පැහැදිලි කරන්න.
- ÷ සහ × යන ගණිත කරම සම්බන්ධ සුළු කිරීමක දී ගැටුපුවේ දත්ත අනුව පළමුව කළ යුතු ගණිත කරමය කුමක් දුයි තීරණය කළ යුතු බව දිජ්යයන්ට අවධාරණය කරන්න.

- පහත ආකාරයේ නිදසුන් කිහිපයක් ගිහුයන් සමග සාකච්ඡා කරමින් සූල් කරන්න. එහි දී එක් එක් ගැටළුවේ වරහන් තුළ යොදා ඇති කරුණු පිළිබඳ ව අවධානය යොමු කරවන්න.

$$(1) \quad \left(\frac{1}{2} + \frac{1}{3} \right) \times \frac{1}{4}$$

(පළමුව වරහන් තුළ
කොටස සූල් කරන්න.)

$$(2) \quad \frac{2}{5} \div \frac{1}{3} \times \frac{3}{4}$$

(÷ සහ × වමේ සිට දකුණට
අනුපිළිවෙළින් සූල් කරන්න.)

$$(3) \quad \frac{2}{5} \div \frac{1}{3} \text{ හේ } \frac{3}{4}$$

(න් කොටස පළමුව
සූල් කරන්න.)

$$(4) \quad \frac{1}{2} - \frac{1}{3} + \frac{1}{4}$$

(- සහ + වමේ සිට දකුණට
පිළිවෙළින් සූල් කරන්න.)

$$(5) \quad \frac{1}{2} + \frac{1}{3} \times \frac{1}{4}$$

(× හේ ÷ සහ + හේ - ඇත්නම් පළමුව × හේ ÷ ද
දෙවනුව + හේ - යන අනුපිළිවෙළින් සූල් කළ යුතු ය.)

- මේ අනුව වරහන්, න් සහ මූලික ගණිත කරම ඇතුළත් භාග ආස්‍රිත සූල් කිරීමේ දී අනුපිළිවෙළක් අවශ්‍ය බවත් එය භාවිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බවත් පහත පියවර කිහිපත් කරමින් ගිහුයන්ට අවබෝධ කර දෙන්න.

පළමු පියවර (1) වරහන් තුළ කොටස සූල් කිරීම

දෙවනුව (2) න් කොටස සූල් කිරීම

තෙවනුව (3) බෙදීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම

හතරවනුව (4) ගුණ කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම

පස්වනුව (5) එකතු කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම

අවසානයට (6) අඩු කිරීමේ ගණිත කරමය භාවිත කිරීම

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
- මූලික ගණිත කර්ම ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන සුළු කිරීමේ දී ගණිත කර්ම ක්‍රියාත්මක වන අනුපිළිවෙළක අවශ්‍යතාව පිළි ගනියි.
- වරහන් සහිත හාග ඇතුළත් ප්‍රකාශන සුළු කරයි.
- + සහ - ඇති හාග සහිත ප්‍රකාශන වමේ සිට දකුණට අනුපිළිවෙළින් සුළු කරයි.
- ÷ සහ × ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන වමේ සිට දකුණට පිළිවෙළින් සුළු කරයි.
- මූලික ගණිත කර්ම, වරහන්, න්, ඇතුළත් හාග සහිත ප්‍රකාශන BODMAS නීතිය අනුව සුළු කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 4හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 3.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පලය 5 සාක්ෂාත් වන පරිදි පාඨම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 4හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිශ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

05. ප්‍රතිඵත්‍යාව

නිපුණතාව 5 : තුනත් ලෙස්කයේ සාර්ථක ලෙස ගනු දෙනු කිරීම සඳහා ප්‍රතිඵත්‍යාව යොදා ගතියි.

නිපුණතා මට්ටම 5.1 : ලාභ, අලාභ සසඳුම් තීරණ ගතියි.

කාලවිපේශ සංඛ්‍යාව : 06 ඩි

නැඳුන්වීම :

- වෙළෙදාමක් සිදු කිරීමෙන් වෙළෙන්දා හැමවිට ම හාන්චියක් ගත් මිලට වඩා වැඩි මිලකට විකිණීමට උත්සාහ දරයි. එවිට වෙළෙන්දාට ලාභයක් අත් වේ. එහෙත් සමහර අවස්ථාවල දී ගත් මිලට වඩා අඩු මිලකට විකිණීමට ද සිදු වේ. එවිට වෙළෙන්දාට අලාභයක් සිදු වේ. ගත් මිල හා විකුණුම් මිල අතර වෙනසින් ලාභය හෝ අලාභය ගණනය කළ හැකි ය. ලාභය හෝ අලාභය ප්‍රතිඵත්‍යාවක් ලෙස දැක්වීමෙන් වඩා වාසිදායක වෙළෙදාම් පිළිබඳ තීරණ ගැනීමට පහසු වේ.
- පාරිභෝගිකයන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන්, බොහෝ වෙළෙද කටයුතුවල දී හාන්චිවල ලකුණු කර ඇති මිලට වඩා අඩු මිලකට ඒවා විකිණීම සිදු කරයි. එවිට වැඩි අලෙවියක් මගින් වැඩි ලාභයක් ද ලබා ගත හැකි වේ. එමෙහි මිල අඩු කරන ප්‍රමාණය වට්ටම ලෙස හඳුන්වන අතර එය ලකුණු කළ මිලෙහි ප්‍රතිඵත්‍යාවක් ලෙස දක්වයි.
- ඉඩමක්, වාහනයක් වැනි වැඩි වට්නාකමක් ඇති දේවල් විකිණීමේ දී මෙන් ම සමහර හාන්චි තොග ලෙස අලෙවි කිරීමේ දී අතර මැදි පුද්ගලයකුගේ සහාය ලබාගනී. එම අතරමැදියා තැරවිකරු ලෙස හඳුන්වයි. තැරවිකරුගෙන් ලබාගන්නා සේවය වෙනුවෙන් ඔහුට ගෙවන මුදල තැරවි ගාස්තුව නම් වේ. එය කොමිස් මුදල ලෙස ද හඳුන්වයි. මෙම මුදල, අදාළ වෙළෙදාමෙන් ලබා ගත් මුදලේ ප්‍රතිඵත්‍යාවක් ලෙස තීරණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 5.1.1 අභ්‍යන්තර තුළ තුළ තුළ :

1. ලාභය/අලාභය හඳුනා ගතියි.
2. ලාභ/අලාභ, ප්‍රතිඵත්‍යාව හඳුනා ගතියි.
3. ගත්මිල, විකුණුම් මිල, ලාභ/අලාභ ප්‍රතිඵත්‍යාව ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
4. වට්ටම යනු කුමක් දහි පැහැදිලි කරයි.
5. වට්ටම ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
6. කොමිස් යනු කුමක් දහි පැහැදිලි කරයි.
7. කොමිස් ආක්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
8. ලාභ/අලාභ/වට්ටම්/කොමිස් පිළිබඳ දැනුම යොදාගනීමින් ගැටුපු විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

ලාභය/අලාභය	- තිබාපම් / න්‍යුතම්	-	Profit/Loss
ගත් මිල	- කොටස් බිලෙල	-	Purchase Price
විකුණුම් මිල	- විශ්‍රාවිලෙල	-	Selling Price
ලකුණු කළ මිල	- ගුරිත්ත බිලෙල	-	Marked Price
වට්ටම	- කුම්ඩු	-	Discount
කොමිස්	- තරගු (කමිශන්)	-	Commission
තැයැවිකරුවා -	තරකරු	-	Broker

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 5.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3ට අයන් විෂය කරුණු හිමුයන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා දේශන සාකච්ඡා කුමය හා කේවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්නූ 40 ය

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- ලාභ/අලාභ, වට්ටම, කොමිස් යන වචන සමග ප්‍රතිඵත්‍ය දී ඇති ප්‍රවත්තන් දැන්වීම්, පොස්ටර කිපයක් පංති කාමරයේ පුදරුකානය කර වෙළඳාම් කටයුතුවල දී ප්‍රතිඵත්‍ය යොදා ගත්තා අවස්ථා සහ ලාභය, අලාභය යන වචන පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.
- හාග කිපයක් ඩුනු ලැංලේල් ලියා ඒවා ප්‍රතිඵත්‍ය ලෙස ලියන අයුරු පෙර දැනුම් අනුව සාකච්ඡා කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- පහත එක් එක් අවස්ථාව වාචික ව ඉදිරිපත් කරමින් සිදු වී ඇති ලාභය/අලාභය රුපියල්වලින් සිසුන්ගෙන් විමසන්න.

- රු: 80ට ගත් හාන්චියක් රු: 100ට විකිණීම
- රු: 80ට ගත් හාන්චියක් රු: 95ට විකිණීම
- රු: 120ට ගත් හාන්චියක් රු: 150ට විකිණීම
- රු: 115ට ගත් හාන්චියක් රු: 150ට විකිණීම
- රු: 1350ට ගත් හාන්චියක් රු: 2080ට විකිණීම
- රු: 1500ට ගත් හාන්චියක් රු: 2150ට විකිණීම
- රු: 960ට ගත් හාන්චියක් රු: 900ට විකිණ

- ගත් මිල < විකුණුම් මිල වූ විට ලාභයක් ද, ගත් මිල > විකුණුම් මිල වූ විට අලාභයක් ද, සිදු වන බවත් ගත් මිල හා විකුණුම් මිල අතර වෙනසින් ලාභය/අලාභය සෙවිය හැකි බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- 1 හා 2 වෙළඳාම් දෙකෙන් 1 අවස්ථාව වාසිදායක බවට ද 3 හා 4 වෙළඳාම් දෙකෙන් 4 අවස්ථාව වාසිදායක බවට ද කරුණු ශිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- 5 හා 6 වෙළඳාම් දෙක පිළිබඳ ඉහත පරිදි සැසදීමක් කළ නොහැකි බවත් එබැවින් ප්‍රතිශත සෞයා සැසදීම කළ හැකි බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාව කේවල වශයෙන් සම්පූර්ණ කිරීමට ශිෂ්‍යයන්ට අවස්ථාව ලබා දී ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශත ගණනය කිරීම පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න. මෙහි දී ගත් මිලෙහි හාගයක් ලෙස ලාභය/අලාභය ලියා ගත යුතු බව අවධාරණය කරන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- පහත සඳහන් වගුව පිටපත් කරගෙන හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

භාණ්ඩය	ගත් මිල (රු)	විකුණුම් මිල (රු)	ලාභය/අලාභය	ලාභය/අලාභය ගත් මිල	ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශතය
A	80	100	ලාභය 20	$\frac{20}{80}$	$\frac{20}{80} \times 100\% = 25\%$
B	90	100			
C	400	500			
D	950		ලාභය 380		
E	350	336			

- සමාන ප්‍රතිශත ලැබුණු අවස්ථා මොනවා ද?
- ලාභ ප්‍රතිශතය අනුව වැඩිම ලාභයක් ලැබෙන්නේ කුමන හාණ්ඩයෙන් ද?

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු තිර්ණායක :
- ගත් මිල හා විකුණුම් මිල දීන්නාවිට ලාභය/අලාභය සෞයයි.
- ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශතය ගණනය කරයි.
- ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශතය ගණනය කිරීමේ දී හැම විට ම ලාභය/අලාභය ගත් මිලෙහි හාගයක් ලෙස ලියා ගත යුතු බව ප්‍රකාශ කරයි.
- ප්‍රතිශතය අනුව වැඩි ලාභයක් ලැබෙන වෙළඳාම තීරණය කරයි.
- ත්‍රියාකාරී ව කාර්යයෙහි තිර්ත වෙමින් අනායන් සමග අදාළ කරුණු සාකච්ඡාවට දායක වෙයි.
- පෙළපොත්තහි පාඩම හේ අදාළ අන්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ලාභ/අලාභ ප්‍රතිශතය හා ගත් මිල දී ඇති විට, ලාභය/අලාභය සෙවීම, විකුණුම් මිල සෙවීම සඳහා තිද්සුන් ඉදිරිපත් කරමින් අභ්‍යාසකරණයට යොමු කරවන්න.
- සෙසු ඉගෙනුම් මිල සඳහා ද සුදුසු කුමවේද අනුගමනය කරමින් අදාළ විෂය කරැණු තහවුරු කරවන්න.

නක්සේරුව හා අභ්‍යාස:

- පෙළපොතෙහි පාඨම නේ අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාපනය කරනා :

- Profit and loss
- Percentages of profit and loss
- Discount and commission

16 විජේය ප්‍රකාශන

නිපුණතාව 14 : විවිධ ක්‍රමවිධි ක්‍රමානුකූල ව ගබවෙෂණය කරමින් විජේය ප්‍රකාශන සුළු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 14.1 : ආදේශයෙන් ප්‍රකාශන සුළු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 14.2 : ද්විපද ප්‍රකාශන සුළුකරයි.

කාලවීමේද සංඛ්‍යාව : 02 යි.

හඳුන්වීම :

- සරල විජේය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් විජේය පදවලට දෙන ලද අගයක් ආදේශ කර ප්‍රකාශනයේ අගය සෙවිය හැකි ය. මෙම ගෞණියේ දී ඉදිරිපත් කරන විජේය ප්‍රකාශන මූල රහිත එහෙත් හාග ඇතුළත් වන අතර විජේය පද සඳහා සඳිග සංඛ්‍යා ආදේශයෙන් අගය සෙවීම සිදු කරනු ලැබේ. එසේ ම පහත ආකාරයේ සුළු වර්ගන් සහිත විජේය ප්‍රකාශන ද ඇතුළත් වේ.

$$a(x \pm y) + b(x \pm y)$$

- එමෙන් ම $(x \pm a)(x \pm b), a, b \in \mathbb{Z}$ ආකාරයේ සරල විජේය ප්‍රකාශන දෙකක් සුළු කිරීම ද මෙම කොටසේ දී අපේක්ෂා කෙරේ. වර්ගාලය ඇසුරෙන් ද මෙවැනි ද්විපද ප්‍රකාශන දෙකක ගුණීතය ලබාගත හැකි බව ද තහවුරු කළ හැකි ය.

නිපුණතා මට්ටම 14.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පම :

- සඳිග සංඛ්‍යා ආදේශයෙන් බල හා මූල රහිත විජේය ප්‍රකාශනයක අගය සොයයි.

ජාරිගා ව්‍යවහාර මට්ටම :

විජේය ප්‍රකාශනය	- අට්සරක්‍රීත්‍යක කොළඹකൾ	- Algebraic expression
විජේය පදය	- අට්සරක්‍රීත ඉරුපු	- Algebraic term

ජාවා සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 14.1 ට අදාළ විෂය සංකල්ප ගිණුයන් තුළ ගොඩනැගීම අපේක්ෂා කරන අතර මේ සඳහා යුගල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 ය.

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- විෂේෂ පදයක අගය දුන් විට, එම අගය ආදේශයෙන් දෙන ලද විෂේෂ ප්‍රකාශනයක අගය සෙවීමේ දී නිඩිල සුළු කිරීම පිළිබඳ දැනුම යොදා ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- එමත්ම විෂේෂ ප්‍රකාශන සුළු කිරීමේ දී BODMAS නීතියට අනුව සුළුකිරීම පිළිබඳ හිජා අවධානය යොමු කරවන්න.
- භාග සංඛ්‍යාවකින්, පූර්ණ සංඛ්‍යාවක් ගුණ කිරීම පිළිබඳ ව දැනුම තහවුරු කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- හිජායන් දෙදෙනෙකුට එක බැඳින් වන සේ කාර්ය පත්‍රිකා බෙදා දෙන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාව පිටපත් කරගතිමින් හිස් තැන් සම්පූර්ණ කිරීමට හිජායන් යොමු කරවන්න.
- හිජායන් ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදෙන විට අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී ඔවුනාට උදුව දෙමින් ඔවුන් අතර ගැවසෙමින් තක්සේරුකරණයේ යොදෙන්න.
- කාර්ය අවසානයේ හිජා අනාවරණ ද සැලකිල්ලට ගනිමින් විෂේෂ පදයකට දෙන ලද අගයක් ආදේශ කරමින් විෂේෂ ප්‍රකාශන සුළු කරන ආකාරය සිහිපත් කරමින් පාඨමෙහි සමස්තය ගොඩනගන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- කාර්ය පත්‍රිකාව හොඳින් නිරීක්ෂණය කර සාකච්ඡා කරමින් හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.
- දී ඇති x හි අගයයන්ට අනුව එක් එක් විෂ්ය ප්‍රකාශනයේ අගය සොයන්න.

විෂ්ය ප්‍රකාශනය	x හි	අගයයන්	
	+2	- 2	$\frac{1}{2}$
(i) $2x + 3$	$2 \times \frac{1}{2} + 3$ 2 $1+3$ $\underline{\underline{4}}$
(ii) $2x - 3$
(iii) $2(2x - 3)$	$2(2x(-2)-3)$ $2(-4-3)$ $2 \times (-7)$ $\underline{\underline{-14}}$	
(iv) $\frac{1}{2}(2x + 3)$	$\frac{1}{2}(2 \times 2 + 3)$ $\frac{1}{2}(4+3)$ $\frac{1}{2} \times 7$ $\frac{7}{2}$		

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
 - විෂ්ය ප්‍රකාශනයකට දෙන ලද අගයක් නිවැරදි ව ආදේශ කරයි.
 - නිබ්ල නිවැරදි ව සුළු කර දක්වයි.
 - හාග නිවැරදි ව සුළු කරයි.
 - සුළු කිරීමේ අනුපිළිවෙළ නිවැරදි ව අනුගමනය කරයි.
 - සහයෝගයෙන් කටයුතු කර අදාළ කාර්යය නිවැරදි ව සම්පූර්ණ කරයි.
 - පෙළපොතෙහි පාඩම 6 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත හිමුවයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට..

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 14.2 අදාළ ඉගෙනුම්පල සඳහා ද සිද්ධි පරිදි පාඨම සැලසුම් කර දිජ්‍යායන් සමග ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම හේ අදාළ අභ්‍යාස වෙත දිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිඹුලනය සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=fGThIRpWEE4>

07. වීජ්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධක

නිපුණතාව 15 : විවිධ ක්‍රම විධි ක්‍රමනුකූල ව ගෙවිඡණය කරමින් වීජ්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධක වෙන් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 15.1: සාධක වෙන් කිරීම මගින් වීජ්‍ය ප්‍රකාශන සරල ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 15.2: ගැණිතමය අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීම සඳහා වර්ගජ ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 02 යි.

හඳුන්වීම :

පද තුනක් තෙක් වූ වීජ්‍ය ප්‍රකාශනයක පොදු සාධකය වෙන් කර ගන්නා ආකාරය 4 ශ්‍රේණියේ දී ගිහෙයන් උගෙන ඇත. පද හතරක් තෙක් වූ වීජ්‍ය ප්‍රකාශනයක පද දෙක බැඟින් ගෙන පොදු සාධක වෙන් කිරීම මෙම කොටසේ දී අපේක්ෂා කෙරේ. ඉදිරියේ දී ත්‍රිපද වර්ගජ ප්‍රකාශනවල සාධක වෙන් කිරීම සඳහා මෙම සාධක වෙන් කිරීමේ හැකියාව අවශ්‍ය වේ. එබැවින් වීජ්‍ය ප්‍රකාශනයක සාධක සෙවීම දරුවාට ඉතා ම වැදගත් වේ. දිග සහ පළල ලෙස වීජ්‍ය පද හෝ ප්‍රකාශන දී ඇති සාපුරුණුවල වර්ගජලය දැන්නා විට, දිග හා පළල සෙවීම සඳහා ද මෙය හාවිත කළ හැකි ය.

නිපුණතා මට්ටම 15.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. පද හතරක් තෙක් වූ වීජ්‍ය ප්‍රකාශනයක, පද දෙක බැඟින් ගෙන පොදු සාධක වෙන් කරයි.
2. පොදු සාධකය ද්වීපදයක් සේ ලැබෙන වීජ්‍ය පද හතරක් සහිත වීජ්‍ය ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන් කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සාධක	- කාරණික්ස්	- Factors
පොදු සාධක	- පොතුක්කාරණික්ස්	- Common factors

පාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 15.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1ට අදාළ පොදු සාධක ද්වීපද වූ පද 4 තෙක් වීජ්‍ය ප්‍රකාශනවල සාධක සෙවීමේ සංකල්පය ගිහෙයන් තුළ ගොඩ නැගිම සඳහා කේවල ක්‍රියාකාරකමක් සහිත දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය හාවිතයෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයන් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්දො තුළ 40 ඩී.

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- අමුණුම 1හි සඳහන් ආකාරයේ විශාලිත සටහනක්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- පොදු සාධකයක් සහිත විෂ්ය පද දෙකකින් යුත් විෂ්ය ප්‍රකාශනයක පොදු සාධකය වෙන් කර ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- විෂ්ය පද තුනක් තෙක් වූ ප්‍රකාශන දක්වා මෙය දිරිස කරමින් සාකච්ඡා කරන්න.
- දිග සහ පළල විෂ්ය පදවලින් සඳහන් සැපුරුකෝණාපුවල වර්ගලීල සොයන ආකාරය ද සිහිපත් කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- අමුණුමේ සඳහන් සැපුරුකෝණාපු සහිත සටහන දිජ්යායන්ට ඉදිරිපත් කරන්න. එහි I කොටසින් දක්වෙන CDEF සැපුරුකෝණාපුයේ වර්ගලීලය සඳහා විෂ්ය ප්‍රකාශනයක් $ax + ay$ ලෙස ලබා ගන්න.
- එම $ax + ay$ විෂ්ය ප්‍රකාශනයේ පොදු සාධක වෙන් කර සාධක දෙකක ගුණීතයක් ලෙස $a(x + y)$ ආකාරයට ලබා ගන්න.
- එ අනුව, CDEF සැපුරුකෝණාපුයේ දිග $(x+y)$ ද පළල a ද ලෙස දිජ්යායන්ගෙන් ලබා ගන්න.
- එ ආකාරයට ම FEGH සැපුරුකෝණාපුයේ වර්ගලීලය සාධක දෙකකට වෙන් කිරීමෙන් එහි ද දිග $(x+y)$ හා පළල b ද ලෙස දිජ්යායන්ගෙන් ලබා ගන්න.
- දැන් CDGH සැපුරුකෝණාපුයේ දිග $(x+y)$ ද පළල $(a+b)$ ද ලෙස ලබා ගතිමින් එහි වර්ගලීලය $(a+b)(x+y)$ ලෙස ලබා ගන්න.
- CDEF හා FEGH සැපුරුකෝණාපුවල වර්ගලීල එකතුව $ax + ay + bx + by$ ලෙස දිජ්යායන් සමඟ සාකච්ඡාවෙන් ලබා ගන්න.
- දැන් සැපුරුකෝණාපුයේ කොටස් හතරේ වර්ගලීල එකතුව වන $ax + ay + bx + by$, $(a+b)(x+y)$ ට සමාන බව දිජ්යායන්ගෙන් ලබා ගෙන $ax + ay + bx + by = (a+b)(x+y)$ ලෙස ලබා ගන්න.
- වර්ගලීල සමාන කිරීමෙන් තොරව $ax + ay + bx + by$ ආකාරයේ ප්‍රකාශනයක සාධක ලබා ගන්න
- ගැටුල කිපයක් විසඳීමෙන් දිජ්යායන් තුළ විෂය සංකල්පය තහවුරු වූ පසු වෙනත් ආකාරයේ එනම් $x^2 + ax + bx + ab$ ආකාරයේ විෂ්ය ප්‍රකාශනයක සාධක වෙන් කිරීමට ඔවුන් යොමු කරවන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නීරණායක :
- කොටස්වලට වෙන් කරන ලද සූච්‍යකෝණාප්‍රයක වර්ගේලය එම කොටස්වල වර්ගේලවල එකතුවක් ලෙස ලියයි.
- පද දෙකක් සහිත වීංය ප්‍රකාශනයක පොදු සාධක වෙන් කර ලියයි.
- සූච්‍යකෝණාප්‍රයක වර්ගේලය වීංය ප්‍රකාශනයක් ලෙස දී ඇති විට එම වීංය ප්‍රකාශනයේ සාධක වෙන් කිරීමෙන් එහි දිග සහ පළල ලබා ගත හැකි බව පිළිගනියි.
- සූච්‍යකෝණාප්‍රයක වර්ගේලය කුම දෙකකට ලිඛිමෙන්, පද හතරක් සහිත වීංය ප්‍රකාශනයක් සාධකවලට වෙන් කරයි.
- නිවැරදි උත්තර ලබා දෙමීන් සාකච්ඡාවට උද්යෝගයෙන් සහභාගි වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 7හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- $x^2 + ax + bx + ab$ ආකාරයේ පද හතරක් සහිත වීංය ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කිරීමෙන් පසු වෙනස් ලකුණු සහිත ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කිරීමට ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.
- $k^2 - k + 1 - k$ වැනි පද සහිත ප්‍රකාශන සාධකවලට වෙන් කිරීමේ දී ලකුණු හැසිරවිය යුතු ආකාරය සාකච්ඡා කරන්න.
- අමතර අභ්‍යන්තර සංකල්ප තහවුරු කරන්න.
- නිපුණතා මට්ටම 15.1හි 2වන ඉගෙනුම්පලයට අදාළ වීංය සංකල්ප සාධනය සඳහා ද පුද්ගලික හිමිකාරකමක් සැලසුම් කර තුළයාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

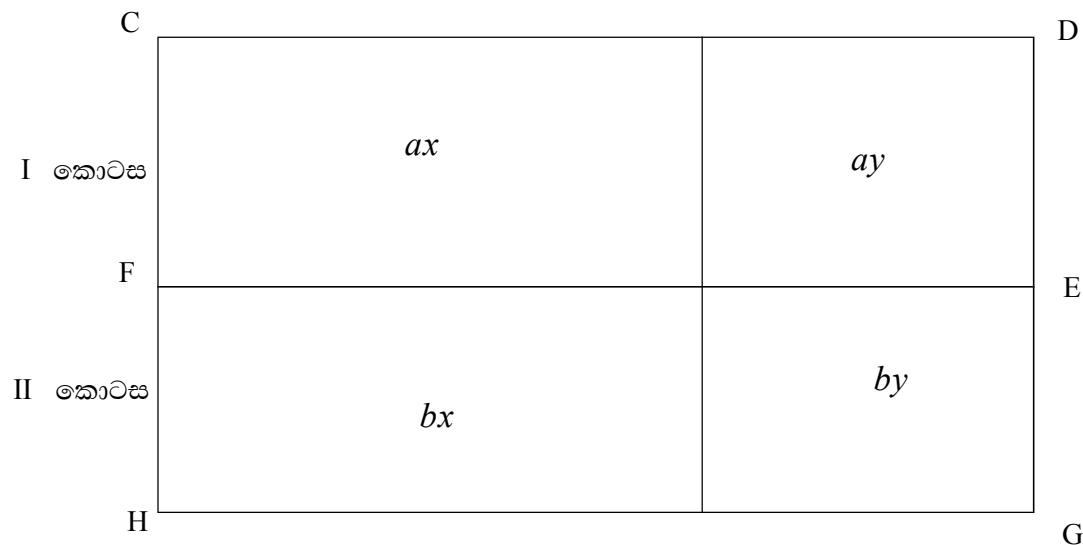
- පෙළපොතෙහි පාඨම 7හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=HXIj16mjfgk>
- <http://www.youtube.com/watch?v=nOZTe8jU2g4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=fVIZmOQBS5M>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jmbg-DKWuc4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=YahJQvY396o>
- <http://www.youtube.com/watch?v=tvnOWloeeaU>

ආලු මූල 1

08. සරල රේඛා, සමාන්තර රේඛා ආග්‍රිත කෝණ

නිපුණතාව **21** : විවිධ කෝණ අතර සම්බන්ධතා විමර්ශනය කරමින් තිරණ ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 21.1 : සරල රේඛා ආග්‍රිත කෝණ අතර සබඳතා තහවුරු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 21.2 : විවිධ සරල රේඛා මගින් සැදෙන කෝණ විමසයි.

නිපුණතා මට්ටම 21.3 : සමාන්තර රේඛා ආග්‍රිත කෝණ අතර සම්බන්ධතා හඳුනා ගනියි.

කාලවිපේශ සංඛ්‍යාව : 07 ඩි

හඳුන්වම :

පෘථියක්, කොටස් දෙකකට වෙන් කරන මායිම රේඛාවකි. ලක්ෂ්‍ය දෙකක් දී ඇති විට ඒවා සූජ්‍ය ව සම්බන්ධ විමෙන් ලැබෙනුයේ සරල රේඛාවකි. සරල රේඛාවක් අවිනිශ්චිත ලෙස දෙපසට විහිදී යයි. එබැවින් ගණිතමය කටයුතුවල දී අප විසින් අදිනු ලබන්නේ සරල රේඛා නොව සරල රේඛා බණ්ඩ යි.

ස්.පු. තුන්වන සියලුස් දී යුත්ක්ලීඩ් නම් ගණිතයා විසින් රඩිත The Elements නම් කානියේ සඳහන් ප්‍රමේය, තල රුප සම්බන්ධ කර ගනිමින් ගොඩ නැඟී ඇත. එම කානියේ ඇතුළත් සරල රේඛා සම්බන්ධ ප්‍රමේය තුනක් හඳුන්වා දීමට මෙම පාඨමෙන් අදහස් කෙරේ. ජ්‍යාමිතික අපොහනය සඳහා බහුල වශයෙන් යොදෙන ප්‍රමේය ලෙස මේවා ඉතා වැදගත් වේ.

නිපුණතා මට්ටම 21.3ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. සරල රේඛා දෙකක් තීරයක් රේඛාවකින් තේශ්දනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිතු කෝණ යුගලයක එකත්‍ය සූජ්‍යකෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි.
2. සරල රේඛා දෙකක් තීරයක් රේඛාවකින් තේශ්දනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිතු කෝණ යුගලයක එකත්‍ය සූජ්‍යකෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
3. සරල රේඛා දෙකක් තීරයක් රේඛාවකින් තේශ්දනය විමෙන් සැදෙන අනුරුප කෝණ සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ නම් හෝ මිතු කෝණ යුගලයක එකත්‍ය සූජ්‍යකෝණ දෙකකට සමාන වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා දෙක සමාන්තර වේ යන ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගැටලු විසඳයි.

- 4 සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදැන, අනුරුප කෝණ සමාන වේ, ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ, මිතු කෝණ යුගලයක එක්සය සූත්‍ර කෝණ දෙකකට සමාන වේ, යන විලෝම ප්‍රමේයය හඳුනාගනියි.
- 5 සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදැන,
 - අනුරුප කෝණ සමාන වේ
 - ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ
 - මිතු කෝණ යුගලයක එක්සය සූත්‍ර කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
- 6 සමාන්තර සරල රේඛා දෙකක්, තීරයක් රේඛාවකින් ජේදනය විමෙන් සැදැන,
 - අනුරුප කෝණ සමාන වේ
 - ඒකාන්තර කෝණ සමාන වේ
 - මිතු කෝණ යුගලයක එක්සය සූත්‍ර කෝණ දෙකකට සමාන වේ. යන විලෝම ප්‍රමේයය හාවිතයෙන් ගැටුව විසඳයි.

පාර්ඩාමික වචනමාලාව :

සමාන්තර රේඛාව	- සමාන්තරක් කොටුකൾ	- Parallel line
තීරයක් රේඛාව	- කුහුකොටු	- Transversal line
ප්‍රතිමුඩ කෝණ	- ගුත්තෙත්තිර්ක්කොණාන්කන්	- Vertically opposite angles
අනුරුප කෝණ	- ගුත්තකොණාන්කන්	- Corresponding angles
ඒකාන්තර කෝණ	- ගුන්රුඩ්ට්කොණාන්කන්	- Alternate angles
මිතු කෝණ	- නීයකොණාන්කන්	- Allied angles
ප්‍රමේයය	- තෙත්රංජල	- Theorem
විලෝමය	- මறුතලෙ	- Converse

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 21.1 හා 21.2 ට අදාළ ඉගෙනුම්පල දිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු විමෙන් පසු නිපුණතා මට්ටම 21.3 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1ට අදාළ ව ප්‍රමේයය හඳුන්වා දෙමින් ඉගෙනුම්පල 2 ට අදාළ ව එම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය සඳහා සකස් කළ දිෂ්‍ය ක්‍රියාකාරකමක් ඇතුළත් නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

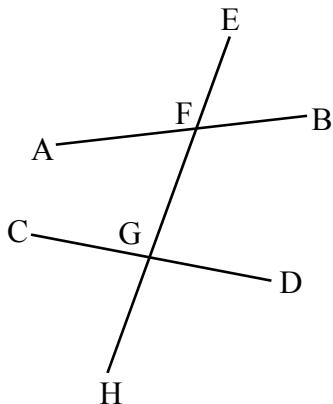
කාලය : මිනින්නෑ 80 ඩී

ගුණාන්තක යොදවුම් :

- එක් කණ්ඩායමට තුනක් බැඟින් $10 \text{ cm} \times 10 \text{ cm}$ ප්‍රමාණයේ තෙල් කඩායි
- එක් කණ්ඩායමට තුනක් බැඟින් කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- ඇමුණුම 1 හි සඳහන් පෝස්ටරය

ඉරුවටරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

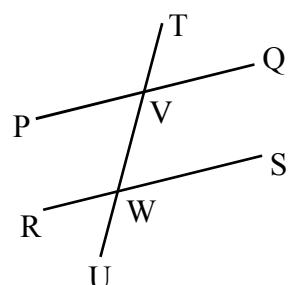
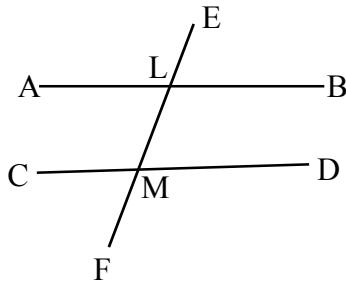

- ඉප සටහන ලැබේලේ පුදරිණය කරමින් එහි ඇතුළත් සරල රේඛා හා කේත් පිළිබඳ ව දිජ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- එම සාකච්ඡාවේ දී තීරුයක් රේඛාව පිළිබඳ ව, යුගල වශයෙන් පවතින අනුරූප, ඒකාන්තර හා මිතු කේත් පිළිබඳ ව, අනුරූප හා ඒකාන්තර කේත් යුගල්වල පිහිටීමේ හැඩය ඉංග්‍රීසි හෝ ඩීඩේ න්‍යා හා Z අකුරට පවතින ආසන්න සඛැලැතාව පිළිබඳ ව හා මිතු කේත් යුගලයේ පිහිටීම පිළිබඳ ව කරුණු මතු කර ගනිමින් දිජ්‍යයන්ගේ පෙර දැනුම මතක් කර දෙන්න.
- සරල රේඛා දෙකක සමාන්තරතාව සාක්ෂිකේත් මූල්‍ය සහ විහිත වතුරසුය හා සරල දාරය මගින් පරීක්ෂා කළ හැකි බව ද එය සිදු කරන ආකාරය ද තිළත් කරමින් මෙම කේත් හා රේඛා අතර ජ්‍යාමිතික සම්බන්ධතාව පිළිබඳ සෞයා බැලීමට පහත ක්‍රියාකාරකම වෙත දිජ්‍යයන් යොමු කරන්න.

ජාඩම සංවර්ධනය :

- ඇමුණුම 1 හි ඇතුළත් ප්‍රමේයය සඳහන් පෙශ්ටරය පුදරිණය කරමින්, අනුරූප කේත් සමාන වන විට හෝ ඒකාන්තර කේත් සමාන වන විට හෝ මිතු කේත් යුගලයක එක්‍යය 180° ක් වන විට හෝ, එම කේත් සැදුණු සරල රේඛා සමාන්තර වන බව පෙන්වා දෙමින් ප්‍රමේයය හඳුන්වා දෙන්න.
- ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කිරීමට සූදානම් කළ ක්‍රියාකාරකම වෙත දිජ්‍යයන් යොමු කිරීම සඳහා ඔවුන් සුදුසු පරිදි හතරදෙනා බැඟින් වෙන් කරන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායම වෙත කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් සමග තෙල් කඩාසි කැබලි තුනක් ලබා දෙන්න.
- දිජ්‍යයන් කාර්ය පත්‍රිකාව අනුව ක්‍රියාකාරකමෙහි තිරත වන අතර තුර උදව් අවශ්‍ය දිජ්‍යයන්ට සහාය වන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ දිජ්‍ය අනාවරණ ගැන සාකච්ඡා කරමින් ඉහත ප්‍රමේයය සත්‍ය බව තහවුරු කර දෙන්න.

හිජසයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

① රුපය

② රුපය

- ඔබට ලැබේ ඇති රුප සටහන් දෙක වෙන වෙන ම තෙල් කඩාසියකට ද පිටපත් කර ගන්න. රුපයේ ආකාරයට ඉංග්‍රීසි අක්ෂර යොදුමින් රුප නම් කරන්න.
- අංක ① රුපයේ FMD ට අනුරුප කේෂය වන L දිර්ශයේ කේෂය පිටපත් දෙකේ ම ලකුණු කරන්න. තෙල් කඩාසිය ඇසුරින් කාර්ය පත්‍රිකාවේ FMD සහ MLB කේෂ සමාන දැයි පරික්ෂා කරන්න. ඒ අනුව ① රුපයේ අනුරුප කේෂ අතර සම්බන්ධතාව සටහන් කර ගන්න.
- එම කේෂ දෙක කේෂමානය භාවිතයෙන් මැන ඉහත ලබා ගත් තීරණය තහවුරු කර ගන්න.
- අංක ② රුපය සඳහා ද ඉහත ක්‍රියාකාරකමෙහි ම යෙදෙමින් RWU ට අනුරුප කේෂය සෞයා එම කේෂ දෙක අතර ද ඉහත සම්බන්ධතාව තිබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- අංක ① රුපයේ ALM ට ඒකාන්තර කේෂය වන M දිර්ශයේ කේෂය පිටපත් දෙකේම ලකුණු කරන්න. තෙල් කඩාසිය ඇසුරින් කාර්ය පත්‍රිකාවේ ALM සහ LMD කේෂ සමාන දැයි පරික්ෂා කරන්න. ඒ අනුව අංක ① රුපයේ ඒකාන්තර කේෂ අතර සම්බන්ධතාව සටහන් කර ගන්න.
- එම කේෂ දෙක කේෂමානය භාවිතයෙන් මැන ඉහත ලබා ගත් තීරණය තහවුරු කර ගන්න.
- අංක ② රුපය සඳහා ද ඉහත ක්‍රියාකාරකමෙහි ම යෙදෙමින් QVW ට ඒකාන්තර කේෂය සෞයා එම කේෂ දෙක අතර ද ඉහත සම්බන්ධතාව තිබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- අංක ① රුපයෙහි BLM ට මිතු කේෂය වන M දිර්ශයෙහි කේෂය හඳුනා ගෙන එම කේෂ දෙකහි විශාලත්ව කේෂමානය භාවිතයෙන් මැන එම අයයන්හි එකතුව ලබා ගන්න. ඒ අනුව ① රුපයේ මිතු කේෂ අතර පවතින සම්බන්ධතාව සටහන් කර ගන්න.
- ② රුපයෙහි PVW ට මිතු කේෂය වන W දිර්ශයෙහි කේෂය හඳුනා ගෙන එම කේෂ දෙකහි ද විශාලත්ව කේෂමානය භාවිතයෙන් මැන එම අයයන් හි එකතුව ගෙන ඒවා අතර ද ඉහත සම්බන්ධය තිබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- කඩාසියකින් සකසා ගත් සාපුරුකේෂ මූල්‍යක් ඇසුරෙන් CD සහ AB සමාන්තර දැයි පරික්ෂා කරන්න. විහිත වතුරසුය හා සරල දාරය භාවිතයෙන් ද එය තහවුරු කර ගන්න.
- කඩාසි මූල්‍ය හාවිතයෙන් ② රුපයේ PQ සහ RS රේඛා සමාන්තර දැයි පරික්ෂා කර විහිත වතුරසුය හා සරල දාරය මගින් එය තහවුරු කර ගන්න.

- ඔබට ලැබුණු ප්‍රතිඵල අනුව ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කළ හැකි ආකාරය ඉදිරිපත් කිරීමට සූදානම් වන්න.

නක්සේරව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
- සමාන්තර රේඛා ආස්ථිත ප්‍රමේයය නිවැරදි ව ප්‍රකාශ කරයි.
- සරල රේඛා දෙකක් තිරයක් රේඛාවකින් කැපී ගිය විට සැදෙන කේත්ත අතරින් අනුරුප කේත්ත හා ඒකාන්තර කේත්ත සමාන වන විට සරල රේඛා සමාන්තර වන බව සත්‍යාපනය කරයි.
- මිතු කේත්ත යුගලයක එළක්‍රය සාපුරුකේත්ත දෙකක් වන විට ද රේඛා සමාන්තර වන බව පිළි ගනියි.
- සාපුරුකේත්ත මුල්ල ඇසුරින් රේඛා දෙකක සමාන්තරතාව පරීක්ෂා කරයි.
- සුවිශේෂී අවස්ථා විවරණයට සත්‍යාපනය යොදා ගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම තිනි අදාළ අභ්‍යාස වෙත දිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඩම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 21.3 හි ඉගෙනුම් පලය 3, 4, 5 සහ 6ට අදාළ හැකියා දිජ්‍යායන් තුළ විර්ධනය සඳහා සුදුසු පාඩම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

නක්සේරව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඩම 8හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත දිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=wRBMMiNHQaE>
- <http://www.youtube.com/watch?v=2CZrkdtgeNU>
- <http://www.youtube.com/watch?v=gRKZaojKeP0>
- <http://www.youtube.com/watch?v=H-E5rlpCVu4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=2WjGD3LZEWo>
- <http://www.youtube.com/watch?v=Ld7Vxb5XV6A>
- https://www.youtube.com/watch?v=aq_XL6FrmG

අැමුණුම 1

පෝස්ටරය:

සරල රේඛා දෙකක් තිරයක් රේඛාවකින් කැපී ගිය විට සැදෙන අනුරුප කේත්ත සමාන වේ නම් හෝ ඒකාන්තර කේත්ත සමාන වේ නම් හෝ මිතු කේත්ත යුගලයක එළක්‍රය සාපුරුකේත්ත දෙකක් වේ නම් හෝ එම සරල රේඛා සමාන්තර වේ.

9. ද්‍රව මිනුම්

නිපුණතාව II : දෙදිනික අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා ද්‍රව මිනුම් පිළිබඳ ව විවාරණීලි ව කටයුතු කරයි.

නිපුණතා මට්ටම II.I : ද්‍රව මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.

කාලවේපේද සංඛ්‍යාව : 03 සි.

හඳුන්වීම් :

භාෂ්‍යතාව යනු එම භාෂ්‍යතාව මුළුමනින් ම පිරවිය හැකි ද්‍රව ප්‍රමාණයෙහි පරිමාව සි. යම් ද්‍රව ප්‍රමාණයක පරිමාව මැනිය හැක්කේ එම ද්‍රවය අඩංගු භාෂ්‍යතාවේ ධාරිතාව මනින ඒකක මගිනි. යම් වස්තුවක පරිමාව යනු එම වස්තුව මගින් අවකාශයෙන් අත්කර ගනු ලබන ඉඩ ප්‍රමාණය වන අතර ද්‍රව පරිමාවක් යනු එම ද්‍රවය අවකාශයෙන් අත්පත් කර ගන්නා ඉඩ ප්‍රමාණය සි. මේ අනුව ධාරිතාව හා පරිමාව මනින ඒකක අතර යම් සම්බන්ධයක් තිබිය යුතු ය. ධාරිතාව ml හා l වැනි ඒකකවලින් මනිනු ලබන අතර පරිමාව mm^3 , cm^3 හා m^3 වැනි ඒකකවලින් මනිනු ලැබේ. එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටලු විසඳීමේ දී මෙම එක් මිනුම් ඒකකයකින් අනෙක් ඒකකයට පරිවර්තනය වීම අවශ්‍ය බැවින් මෙම මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධය වන්නා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය ය. එම නිසා මෙම මිනුම් ඒකක අතර සම්බන්ධය වන්නා ගැනීම, එම සම්බන්ධතා හාවිත කරමින් ද්‍රව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන සිදු කිරීම හා ඒ ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම II.I ව අදාළ ඉගෙනුම් පළ :

1. ml හා cm^3 අතර සම්බන්ධය හඳුනා ගනිය.
2. l හා cm^3 අතර සම්බන්ධය ගොඩනගයි.
3. l හා m^3 අතර සම්බන්ධය ගොඩනගයි.
4. ml හා cm^3 , l හා cm^3 , l හා m^3 අතර සම්බන්ධතා හාවිත කරමින් ද්‍රව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන සිදු කරයි.
5. ද්‍රව මිනුම් ඒකක පරිවර්තන ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳායි.

ජාර්ඩාමික වචනමාලාව :

පරිමාව	- කණවාව	- Volume
ධාරිතාව	- කොණ්ඩාව	- Capacity
සනකය	- සතුරාමුකි	- Cube
සනකාභය	- කණවරු	- Cuboid

ජාවම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණකා මට්ටම 11.1 යටතේ වන ඉගෙනුම්පල 1ඐ අදාළ විෂය සංකල්පය දිජ්‍යායන් තුළ ගොඩනැගීම මෙම ජාවම් අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දක්වේ.

කාලය : මිනින්නෑ 40 ය

රුණාත්මක යොදවුම් :

- විනිවිදක කොළයක් හා විතයෙන් ද්‍රව කාන්දු තොටන සේ සාදාගත්
 - $2cm \times 2cm \times 2cm$ සනකයක්
 - $2cm \times 2cm \times 3cm$ සනකාභයක්
 - $2cm \times 3cm \times 3cm$ සනකාභයක්
 - $2cm \times 3cm \times 4cm$ සනකාභයක්
 - $2cm \times 3cm \times 5cm$ සනකාභයක්
- සිරිංඡ කිහිපයක්
- වතුර හා ජන
- සරල දාර
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- හාජන කිහිපයක්, බෝතල් කිහිපයක් පෙන්වම්න් ඒවායේ ධාරිතාව හා පරිමාව පිළිබඳ විමසම්න් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
- ද්‍රව පරිමාව යනු එම ද්‍රවය අවකාශයේ ගන්නා ඉඩ ප්‍රමාණය බවත් හාජනයක ධාරිතාව යනු එම හාජනය සම්පූර්ණයෙන් පිරවීමට අවශ්‍ය ද්‍රව පරිමාව බවත් යම් වස්තුවක පරිමාව යනු එම වස්තුව අවකාශයේ ගන්නා ඉඩ ප්‍රමාණය බවත් පහදා දෙන්න.
- ධාරිතාව මතින ඒකක විමසා ඒවා ml හා l බවත් පරිමාව මතින ඒකක විමසා ඒවා mm^3 , cm^3 , m^3 බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- එදිනෙදා ඒවායේ ගැටුල විමසීමේ දී මෙම ඒකක දෙවර්ගය අතර පරිවර්තනය අවශ්‍ය බැවින් ඒවා අතර සම්බන්ධය කුමක් ද යන්න විමසම්න් පාඩමට පිවිසෙන්න.

ජාවම සංවර්ධනය :

- පළමුව දිජ්‍යායන් සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම් කර, කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් සනකාභයක්, වතුර හාජනයක්, සිරිංඡයක් හා සරල දාරයක් බැඟීන් ලබාදෙන්න.
- ඉන්පසු දිජ්‍යායන් අදාළ ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදවන්න.
- දිජ්‍යායන් අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- දිජ්‍යායන් අනාවරණ ඇසුරු කරගනීම්න් $1 cm^3$ හා $1ml$ අතර සම්බන්ධය $1 cm^3 = 1ml$ බව ලබා ගන්න.

ඩිජ්‍යෙලෝ සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- ඔබට ලබා දී ඇති සනකාභයේ දිග, පළල හා උස සිරල දාරය හාවිතයෙන් මතින්න. (ආසන්න සෙන්ට්මේටරයට)
- ඒ ඇසුරින් සනකාභයේ පරිමාව ගණනය කරන්න.
- ලබා දී ඇති සිරිංතරයට ජලය ගෙන සනකාභය සම්පූර්ණයෙන් පිරෙන සේ පුරවන්න.
- සනකාභය සම්පූර්ණයෙන් පිරවීමට අවශ්‍ය වූ ජල පරිමාව ml ඇසුරින් ප්‍රකාශ කරන්න.
- එම පරිමා දෙක සංසන්ධිය කිරීමෙන් cm^3 හා ml අතර සම්බන්ධයක් ගොඩනගන්න.
- ඔබ ලබාගත් සම්බන්ධය පන්තිය වෙත ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
 - හාජනයක බාරිතාව යනු එම හාජනය සම්පූර්ණයෙන් ම පිරවිය හැකි ද්‍රව පරිමාව ලෙසන් යම් වස්තුවක පරිමාව යනු එම වස්තුව මතින් අවකාශයේ අත්කර ගනු ලබන මුළු ඉඩ ප්‍රමාණය බවත් ප්‍රකාශ කරයි.
 - දිග, පළල හා උස මැතිමෙන් සනකාභයක පරිමාව ගණනය කරයි.
 - පරිමා සැසදිමෙන් $1 cm^3 = 1 ml$ බව ප්‍රකාශ කරයි.
 - එදිනේදා කටයුතුවල දී පරිමාව හා බාරිතාව අතර මිනුම් එකක පරිවර්තනය කිරීමෙන් කාර්යයන් පහසු කර ගනියි.
 - කණ්ඩායම් තුළ අනු අදහස් ගරු කරමින් කටයුතු කරයි.
 - පෙළපොතෙහි පාඨම 9හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත දිජ්‍යෙලෝන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ..

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 11.1හි ඇතුළත් 2, 3, 4 සහ 5 යන ඉගෙනුම් පළ සඳහා ද පුද්‍යුපු පරිදි පාඨම සැලසුම් කර දිජ්‍යෙලෝ සමග ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 9 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත දිජ්‍යෙලෝන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිඹුලනය සඳහා :

•
•

10. අනුලෝධ සමානුපාතය

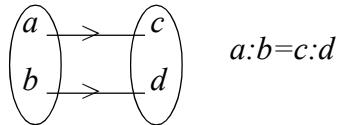
නිපුණතාව 4: එදිනෙදා කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා අනුපාත යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 4.1 : අනුලෝධ සමානුපාතය යොදා ගනිමින් ගණනය කිරීම්වල යෙදෙයි.

කාලවීපේද සංඛ්‍යාව : 06 යි.

හඳුන්වීම :

- අනුපාතයක් යනු එකම වර්ගයේ රාඡි දෙකක් අතර සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධ තාවක් වන අතර අනුපාතිකයක් යනු එකිනෙකට වෙනස් රාඡි දෙකක් අතර සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධතාවකි.
- අනුපාතිකයකට අයත් රාඡි දෙකෙහි අනුරූප අවයව අතර නිශ්චිත සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධතාවක් පවතින විට එම රාඡි දෙක අතර, සමානුපාතයක් පවතී.
- සමානුපාතික රාඡි දෙකකින් පළමුවන රාඡියේ මිනැ ම අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය, අනෙක් රාඡියේ රේට අනුරූප අවයව දෙකෙහි අනුපාතයට සමාන වීම හා පළමුවන රාඡියේ අගය වැඩි වන විට දෙවන රාඡියේ අනුරූප අගය ද වැඩි වීම යන ලක්ෂණ අනුව, එම රාඡි දෙක අනුලෝධ ව සමානුපාතික වේ යයි කියනු ලැබේ.

- පළමුවන රාඡිය x ද, දෙවන රාඡිය y ද විට, x, y අනුලෝධ ව සමානුපාතික වන බව xay ලෙස දක්වනු ලැබේ.

$$\text{එවිට: } x = ky$$

$$\text{එනම් } \frac{x}{y} = k \quad \text{වේ.}$$

- අනුලෝධ සමානුපාතික වන රාඡි ඇතුළත් ගැටුපු සමානුපාත ලක්ෂණ භාවිතයෙන්, ඒකීය ක්‍රමයෙන් හා විෂ්ටිය ව විසඳිය හැකි ය.
- සමානුපාතයන් අනුලෝධ සමානුපාතයන් හඳුන්වා දෙමින්, ඒ හා සම්බන්ධ සංඛ්‍යාත්මක ගැටුපු විසඳිම සඳහා මග පෙන්වීමට මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 4.1 ට අභාෂ ඉගෙනුම් පල :

1. සමානුපාතය භඳුනා ගනියි.
2. අනුලෝධ සමානුපාතය නිදුසුන් ඇසුරින් පැහැදිලි කරයි.
3. අනුලෝධ ලෙස සමානුපාතික වන රාඡි දෙකක් අතර සම්බන්ධතාව $y = kx$ ආකාරයට ලියා දක්වයි.

4. ඒකීය කුමය හාවිතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාතය ආසූත ගැටුළු විසඳයි.
5. සමානුපාත අර්ථ දක්වීම හාවිතයෙන් අනුලෝධ සමානුපාතය ආසූත ගැටුළු විසඳයි.
6. අනුලෝධ සමානුපාතය පිළිබඳ දැනුම යොදා ගනිමින් විදේශ මුදල් පරිවර්තනය ඇතුළත් ගැටුළු විසඳයි.
7. විෂේෂ ආකාරයට ලිඛීමෙන් අනුලෝධ සමානුපාත ආසූත ගැටුළු විසඳයි.

පරිභාෂෑක වචනමාලාව :

සමානුපාතය	- ඩිජිත්සමස්	- Proportion
අනුලෝධ සමානුපාතය	- නොර්ඩිකිත්සමස්	- Direct Proportion
රාඡි	- කෘෂියාම	- Quantity
විදේශ මුදල්	- බෙව්නිනාට්ටුප්පණය	- Foreign Currencies
විෂේෂ ආකාරය	- ප්‍රාග්‍රහිත බංඩවම්	- Algebraic form

පාඨම් සැමසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 4.1 යටතේ වන 1 හා 2 යන ඉගෙනුම් පලවලට අදාළ සමානුපාතය හා අනුලෝධ සමානුපාතය පිළිබඳ සංකල්ප ශිෂ්‍යන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කේවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇතුළත් දේ ගෙන සාකච්ඡා කුමය හාවිතයෙන් සකස් කළ නිදිරුගකයක් පහත දක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 දි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස්:

ප්‍රවේශය:

- පහත දක්වෙන වගන්ති දෙක ලැබේ ඉදිරිපත් කරන්න.
- A හා B යන දෙදෙනාගේ වයස් පිළිවෙළින් අවුරුදු 10 හා අවුරුදු 15 වේ.
- රෝදයක් මිනින්තු 2 දි වට 40ක් කැරෙක්.
- ඉහත වගන්ති දෙක පිළිබඳ ව ශිෂ්‍යන්ගෙන් අදහස් විමසමින් A හා B යන දෙදෙනාගේ වයස් අතර අනුපාතය සරල ම ආකාරයෙන් දක්වීමට ශිෂ්‍යන්ට අවස්ථාව දෙන්න.
- රෝදය මිනින්තුවක දි වට 20ක් කැරෙක් යන්න ශිෂ්‍යන්ගෙන් ලබා ගෙන එය අනුපාතිකයක් බව සිහිපත් කරවන්න.
- සමානුපාතයක පවතින ලක්ෂණ හඳුනා ගැනීමට පහත ක්‍රියාකාරකමෙහි ශිෂ්‍යන් යොදවන්න.

ජාඩම සංවර්ධනය:

- පහත වගුව ලැබේලේ ඉදිරිපත් කර, එය සම්පූර්ණ කිරීමට තනි තනිව අවස්ථාව ලබා දෙන්න.

පැනක මිල රුපියල් 12 කි.

පළමුවන රාජිය (පැන් ගණනා)	දෙවන රාජිය (මිල රුපියල්)
1	12
2
3
4
5
6
7
8
9
10

- වගුවේ පළමුවන රාජියෙන් පැන් ගණනත්, දෙවන රාජියෙන් එහි මිලත් දැක්වෙන බව පෙන්වා දෙන්න.
- වගුවේ පළමුවන රාජියේ අවයවයක් හා දෙවන රාජියේ ඊට අනුරූප අවයවය අතර පවතින සංඛ්‍යාමය සම්බන්ධතාව අනුපාතයක් ලෙස සරල ම ආකාරයයෙන් පහත දැක්වෙන සේ ලිඛීමට යිෂ්‍යයන්ට පවරන්න.

$$1 : 12 = \dots$$

$$2 : 24 = \dots$$

$$3 : 36 = \dots$$

$$4 : 48 = \dots$$

- ඉහත අනුපාතය අනුව, රාජි දෙකක් අවයව අතර නියත අනුපාතයක් පවතින බව මතු කරමින්, මෙවැනි සම්බන්ධතාවක් සමානුපාතයක් ලෙස හඳුන්වන්න.
- ඉහත පැන් ගණන හා මිල දැක්වෙන වගුවේ ම පළමුවන රාජියේ ඕනෑම අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය හා දෙවන රාජියේ ඊට අනුරූප වන අවයව අතර අනුපාතය පහත දැක්වෙන සේ සරල ම ආකාරයයෙන් ලිඛීමට උපදෙස් දෙන්න.

පළමුවන රාඩියේ අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය	දෙවන රාඩියේ ඊට අනුරැප අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය හා එහි සරල ම අකාරය
1 : 3	12:36 = 1:3
..... : : = :
..... : : = :
..... : : = :
..... : : = :

- ලබා ගත් උත්තර අනුව, එම අනුපාත දෙක අතර සම්බන්ධතාව පහත වගන්තිය ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

පළමුවන රාඩියේ ඕනෑම අවයව දෙකක් අතර අනුපාතය දෙවන රාඩියේ ඊට අනුරැප අවයව දෙක අතර අනුපාතයට සමාන වේ.

- ඉහත වගුවේ පළමුවන රාඩියේ අගය වැඩි වන විට දෙවන රාඩියේ ඊට අනුරැප අවයවයේ අගය ද වැඩි වීම පිළිබඳ ව පැන් ගණන හා එවායේ මිල ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කර අනුලෝධ සමානුපාතය හඳුන්වා දෙන්න.
- එකම ප්‍රමාණයේ පොත් හා එවායේ ස්කන්ද අතර ඇත්තේ අනුලෝධ සමානුපාතයක් බව ඉහත පෙන්වා දුන් ලක්ෂණ ඇසුරෙන් විස්තර කරන්න.
- පහත දැක්වෙන සමානුපාත අතරින් අනුලෝධ සමානුපාත තේරීමට ශිෂ්‍යයන් යොමු කර අනුලෝධ සමානුපාතය පිළිබඳ නැවත සිහිපත් කරන්න.
 - එක සමාන ප්‍රමාණයේ බිත්තර ගණන් හා එවායේ මිල
 - සමවතුරසුයක පැන්තක දිග හා එහි පරිමිතිය
 - සමවතුරසුයක පැන්තක දිග හා එහි වර්ගථලය
 - නියත වෙශයෙන් ගමන් කරන වාහනයක් ගමන් කරන දුර හා ගත වන කාලය

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- එකිනෙකට වෙනස් රාඛ දෙකකින් පලමුවන රාඛයේ අවයවයක් හා දෙවන රාඛයේ ඊට අනුරැප අවයවය අතර අනුපාතය නියතයක් වූ සම්බන්ධ සමානුපාතයක් ලෙස හඳුනා ගනියි.
- පලමුවන රාඛයේ අය වැඩිවන විට දෙවන රාඛයේ අය ද වැඩි වන්නාවූ සමානුපාතයක් අනුලෝච්න සමානුපාතයක් ලෙස විස්තර කරයි.
- අනුලෝච්න සමානුපාතයක පවතින ලක්ෂණ ඉදිරිපත් කරයි.
- දෙන ලද සම්බන්ධතා අතරින් අනුලෝච්න සමානුපාතයක් දැක්වෙන සම්බන්ධතා තොරයි.
- ක්‍රියාකාරී ව සාකච්ඡාවට සම්බන්ධ වෙමින් ඉගෙනුම් අත්දැකීම් ලබා ගනියි.

අවධානයට ..

පාඨම සංවර්ධනය :

- අනුලෝච්න ලෙස සමානුපාතික රාඛ දෙකක් අතර සම්බන්ධතාව වීමිය ආකාරයට ලියා දැක්වීමට මග පෙන්වන්න.
- සුදුසු ක්‍රමවේදයක් යොදා ගනිමින් නිපුණතා මට්ටම 4.1ට අයන් 3, 4, 5, 6 හා 7 ඉගෙනුම් පල සාක්ෂාත් කිරීම සඳහා සුදුසු ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදයක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 10 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත හිජායන් යොමුකරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=4ywTWCaLmXE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=d7rAlcNHDUI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=Zm0KaIw-35k>
- <http://www.youtube.com/watch?v=KiVGac1aBt8>

II. ගණකය

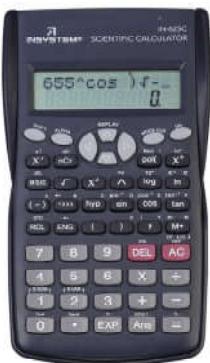
නිපුණතාව 6 : එදිනෙදා පිටිතයේ ගැටලු පහසුවෙන් විසඳා ගැනීම සඳහා ලසු ගණක හා ගණක හාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 6.2 : ගණක යන්තු හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් පහසු කර ගනිධි.

කාලවිපේද සංඛ්‍යාව : 02

හඳුන්වීම :

ආදි මිනිසා තම සතුන් “ ගණන් තැබීම ” සඳහා ගල් කැට තැබීම, මැටි පුවරුවක ඉරි ඇදීම ආදි උපක්‍රම හාවිත කර ඇත. එහි දී ගණනය කිරීමක් සිදු වී නැත. පසුව මිනිසා අත්වල ඇගිල් ගණකයක් ලෙස හාවිත කර ඇති බව පෙනේ. තු.පූ. 1 000 දී පමණ ර්‍යූජ්ඩ්‍රු ජාතිකයන් මෙන් ම වින ජාතිකයින් ද ඇඟිසය හාවිත කර ඇත.

ගණක රාමුව ද එක්තරා ආකාරයක ගණකයකි. තේපියර් තීරු ලසු ගණක ද ගණකයන් ය. බිලේස් පැස්කල් යාන්ත්‍රික ගණකය නිපද වූ නමුත් 1833 වාල්ස් බැබේජ්ගේ විශ්ලේෂණ යන්ත්‍රය බිජි විය. වර්තමානයේ ඇති පරිගණකය මොහුගේ මූලධර්මය අනුව සැකසී ඇති බැවින් පරිගණක විද්‍යාවේ පියා ලෙස වාල්ස් බැබේජ් හැඳින් වේ.

විද්‍යාත්මක ගණකයේ රුප සටහනක් මෙහි දක් වේ. ඔහු ම ගණකයක $+$, $-$, \times , \div ගණීත කරම හතර සඳහා යතුරු හතරක් ඇත. මෙහි **On** මගින් ගණකයේ ක්‍රියා කිරීම ඇරෙහින අතර **Off** මගින් ක්‍රියාවලියෙන් ඉවත් වීම ද **=** මගින් ගණීත කර්මයේ ප්‍රතිඵලය ලබා ගැනීම ද සිදු වේ. නිපුණතා මට්ටම 6.2 යටතේ විද්‍යාත්මක ගණකයේ $+$, $-$, \times , \div , $=$, $\%$, x^y හා \sqrt{x} යන යතුරු හඳුනා ගැනීම හා හාවිත කිරීම මෙහි ද අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 6.2 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. විද්‍යාත්මක ගණකයේ **On**, **Off**, $+$, $-$, \times , \div හා **=** යන යතුරු හඳුනා ගනිධි.
2. විද්‍යාත්මක ගණකයේ **On**, **Off**, $+$, $-$, \times , \div , **=** හා **=** යන යතුරු යොදා ගනිමින් ගණකය හාවිත කරයි.

3. විද්‍යාත්මක ගණකයේ $\%$, x^2 හා \sqrt{x} යන යතුරු හඳුනා ගනියි.
4. විද්‍යාත්මක ගණකයේ $\%$, x^2 හා \sqrt{x} යන යතුරු යොදා ගනිමින් ගණකය හාවිත කරයි.
5. විද්‍යාත්මක ගණකය හාවිත කිරීමෙන් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි කර ගත හැකි බව පිළිගනියි.
6. විද්‍යාත්මක ගණකය හාවිතයෙන් උත්තරවල නිවැරදිතාව පරීක්ෂා කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

විද්‍යාත්මක ගණකය	- ඩිග්‍රියාල් ප්‍රාග්ධන ප්‍රාග්ධන ප්‍රාග්ධන	- විද්‍යාත්මක ගණකය	- විද්‍යාත්මක ගණකය
යතුරු	- සාධාරණ ත්‍රයාලා ප්‍රාග්ධන	- සාධාරණ ත්‍රයාලා ප්‍රාග්ධන	- සාධාරණ ත්‍රයාලා ප්‍රාග්ධන
යතුරු පුවරුව	- සාධාරණ ත්‍රයාලා ප්‍රාග්ධන	- සාධාරණ ත්‍රයාලා ප්‍රාග්ධන	- සාධාරණ ත්‍රයාලා ප්‍රාග්ධන

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 6.2 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1ව හා 2 ට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යාලියෙන් තුළ ගොඩ නැගීම මෙමගින් අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය හාවිතයෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්නෑ 40 ය

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- විද්‍යාත්මක ගණක (එක් කණ්ඩායමට එක බැඳීන්)
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- ජ්ලැටිග්නම් පැනක්, A4 කඩ්පාසියක් බැඳීන්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- $\frac{8.625}{3.75}$ ගැටුපූලේ උත්තරය ලබා ගැනීමට දිජ්‍යාලියන් යොමු කරන්න.
- එහි උත්තරය පිළිබඳ විමසන්න.
- ගණකයක් මගින් මෙය විසඳීම පහසු බව පවසා විද්‍යාත්මක ගණකයක් ප්‍රදර්ශනය කර ඒවායේ යතුරු පිළිබඳ විමසමින් පාඨමට ප්‍රවේශ වන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- විද්‍යාත්මක ගණකයේ යතුරු හා එයට අදාළ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ ශිෂ්‍යයන් දැනුවත් කරන්න.

යතුර	ක්‍රියාවලිය
On	ගණකය ක්‍රියාත්මක කිරීම
Off	ගණකය ක්‍රියා විරහිත කිරීම
+	සංඛ්‍යා දෙකක් එකතු කිරීම
-	සංඛ්‍යා දෙකක් අඩු කිරීම
×	සංඛ්‍යා දෙකක් ගුණ කිරීම
÷	එක් සංඛ්‍යාවක් තවත් සංඛ්‍යාවක් බෙදීම
=	උත්තරය ලබා ගැනීම

- ගණකයේ යතුරු හඳුන්වා දීමෙන් පසු ලැඳ්ලේ ඉදිරිපත් කළ ගැටලුව ගණකය හා විෂයයෙන් පහසුවෙන් විසඳිය හැකි බව පෙන්වා දෙන්න.
- එම ක්‍රියාවලිය **On** → 8.625 → **÷** → 3.75 → **=** → 2.3 මගින් දුක්චිය හැකි බව පැහැදිලි කරන්න.
- සූයුසු පරිදි ශිෂ්‍යයන් කණ්ඩායම් කර කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් බැඟීන් ලබා දී ඔවුන්ට අදාළ කාර්යය පවරන්න.
- ක්‍රියාකාරකම සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය හා උපකරණ කණ්ඩායම්වලට බෙදා දී ක්‍රියාකාරකමේ යොදුවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ
 - ගණකය, **On** යතුර මගින් ක්‍රියාත්මක කළ පසු මූලික ගණීත කර්ම යටතේ සුළු කිරීම්වල දී පළමුව සංඛ්‍යාව ද දෙවනුව අදාළ ගණීත කර්මය ද තැවත දෙවන සංඛ්‍යාව ද ඇතුළත් කිරීමෙන් පසු උත්තරය ලබා ගැනීම සඳහා **=** යතුර ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවත් පැහැදිලි කරමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- ඔබ කණ්ඩායමට ලැබේ ඇති කාර්ය පත්‍රිකාව හොඳින් අධ්‍යයනය කරන්න.

A	B	C	D
$25 + 31$	$45 + 11$	$52 + 63$	$74 + 29$
$73 - 20$	$54 - 12$	$48 - 23$	$57 - 41$
82×3	58×2	73×8	64×7
$175 \div 5$	$536 \div 4$	$528 \div 4$	$508 \div 2$

- ඔබ කණ්ඩායමට පැවරු කොටස තෝරා ගන්න.
- විද්‍යාත්මක ගණකය ඇසුරෙන් දී ඇති ගණීතමය ප්‍රකාශනවල අගය ලබාගන්න.
- එම අගය ලබා ගත් අසුරු රේතල සටහනකින් දක්වන්න.
- ඔබ ලබා ගත් උත්තරය සමස්ත පන්තිය වෙත ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
- සුළු කිරීමට අදාළ ගණකයෙහි යතුර නිවැරදි ව හඳුනා ගනියි.
- ගණකය හා විතයෙන් සංඛ්‍යාත්මක ප්‍රකාශනයක් නිවැරදි ව සුළු කර දක්වයි.
- ගණිතමය ප්‍රකාශන විසඳා උත්තරය ලබා ගත් ආකාරය නිවැරදි රේඛල සටහනකින් දක්වයි.
- ගණිත කරුම සහිත ගණිතමය ප්‍රකාශන සුළු කිරීමේ දී විද්‍යාත්මක ගණකය පහසු බව පිළිගනියි.
- අත්දූකීම් මගින් ඉගෙනුම ලබයි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම 11හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත හිජායන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඩම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම පළ 3, 4, 5 සහ 6ව අදාළ විෂය සංකල්ප හිජායන් තුළ තහවුරු කිරීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඩම 11හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත හිජායන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

•

12. දැරුණක

නිපුණතාව 6 : එදිනෙදා පිටිතයේ ගැටලු පහසුවෙන් විසඳා ගැනීම සඳහා ලසු ගණක හා ගණක හාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 6.1 : දැරුණක නීති ඇසුරින් බල සුළු කරයි.

කාලවීපේද සංඛ්‍යාව : 03 යි

හඳුන්වීම :

ලසු ගණකවල පදනම වී ඇත්තේ දැරුණක සංකල්පය යි. මේ ඉහත ග්‍රේණිවල දී බල හඳුනා ගැනීම, දැරුණක අංකනය, පාදය විෂ්ය සංකේත වූ බල හඳුනා ගැනීම, බල ප්‍රසාරණය, විෂ්ය පද ඇති බලයන් හි විෂ්ය පද සඳහා ධන නිවිල ආදේශ කර අයය සෙවීම, ගුණීතයක බල ප්‍රසාරණය පිළිබඳ ශිෂ්‍යයන් ඉගෙන ගෙන ඇති.

මෙම කොටස අධ්‍යායනයෙන් සමාන පාද සහිත බල ගුණ කිරීමේ දී හා බෙදීමෙදින්, බලයක බලය සෙවීමෙදින් දැරුණක නීති හාවිතය හඳුනා ගැනීමටත්, දැරුණක ඇතුළත් ප්‍රකාශන සුළු කිරීම සඳහා දැරුණක නීති හාවිත කිරීමත් පිළිබඳ හැකියාව ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දීම අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව

$$\text{මෙම } \text{කොටස } \text{තුළ } a^m \times a^n = a^{m+n}, \quad \frac{a^m}{a^n} = a^{m-n}, \quad (a^m)^n = a^{mn},$$

$$a^0 = 1, \quad a^{-n} = \frac{1}{a^n} \text{ යන විෂය කරුණු සාකච්ඡා කෙරේ.}$$

නිපුණතා මට්ටම 6.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පථ :

1. බල ගුණ කිරීමේ දී හා බල බෙදීමේ දී හාවිත කරන දැරුණක නීති හඳුනා ගනියි.
2. බලයක බලයක් සෙවීමේ දී හාවිත කරන දැරුණක නීති හඳුනා ගනියි.
3. $a^0 = 1$ හා $a^{-n} = \frac{1}{a^n}$ බව හඳුනා ගනියි.
4. දැරුණක ඇතුළත් ප්‍රකාශන සුළුකිරීම සඳහා දැරුණක නීති යොදා ගනියි

පාර්භාෂික වචනමාලාව :

දැරුණකය	- ස්ක්‍රිප්තය	- Index
බලය	- බවු	- Power
දැරුණක නීති	- ස්ක්‍රිප්ත විතිකය්	- Rules of indices
බෙදීම	- බගුත්තල	- Division
ගුණ කිරීම	- පෙරුක්කල	- Multiplication

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 6.1හි ඇතුළත් පළමුවන ඉගෙනුම් පලයට අදාළ විෂය සංකල්පය දිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් හාවිතයෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 දි

ගුණන්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත්
- A4 කඩාසි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- "බලයක්" යනු කුමක් දුයි විමසමින් 2⁵ වැනි බලයක් ලැබේ සටහන් කරන්න.
- ඒ මස්සේ එම බලය ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා දිෂ්‍යයන් සම්බන්ධ කර ගෙන පාඨමට පිවිසෙන්න.
- බලයන් දෙකක් හෝ කිහිපයක් ගුණ කිරීමේ හා බලයන් දෙකක් හෝ කිහිපයක් බෙදීමේ අවශ්‍යතාව මතු කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- දිෂ්‍යයන් සූදුසු පරිදි කණ්ඩායම් කරන්න.
- සැම කණ්ඩායමකට ම කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් සහ A4 කඩාසිය බැහින් ලබා දී එහි උපදෙස් අනුව කටයුතු කිරීමට පවරන්න.
- කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම අවසන් වූ පසු කණ්ඩායම්වල අදහස් ලබා ගනිමන් සමාලෝචනයක යෙදෙන්න.
- එහි දි බල දෙකක් හෝ කිහිපයක් ගුණ කිරීමේ දී හා බල දෙකක් හෝ කිහිපයක් බෙදීමේ දී හාවිත කරන දරුණු නීති මතු කර පහත ආකාරයේ සාරාංශ සටහනක් ලබා දෙන්න.
- $a^m \times a^n = a^{m+n}$
- $\frac{a^m}{a^n} = a^{m-n}$

ශේෂයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- කාර්ය පත්‍රිකාව හොඳුන් නිරීක්ෂණය කර කෙටිචායම තුළ සාකච්ඡා කරමින් පූදුසු පරිදි හිස් තැන් සම්පූර්ණ කරන්න. (පලමුවන තීරයෙහි හිස්තැන් පලමුව සම්පූර්ණ කරන්න.)

<p>හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.</p>	<p>හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරමින් වම් පස ලබා ගත් අවසාන උත්තරය වෙනත් ආකාරයකට ලබා ගන්න.</p>
$\begin{aligned} & 2^2 \times 2^3 \\ & = (\dots \times \dots) \times (\dots \times \dots \times \dots) \\ & = \dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots \\ & = 2 \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & 2^2 \times 2^3 \\ & = 2 \dots + \dots \\ & = 2 \dots \end{aligned}$
$\begin{aligned} & a^3 \times a \\ & = (\dots \times \dots \times \dots) \times \dots \\ & = a \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & a^3 \times a \\ & = a \dots + \dots \\ & = a \dots \end{aligned}$
$\begin{aligned} & \frac{3^5}{3^2} \\ & = \frac{\dots \times \dots \times \dots \times \dots \times \dots}{\dots \times \dots} \\ & = \dots \times \dots \times \dots \\ & = 3 \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & \frac{3^5}{3^2} \\ & = 3^{(\dots)-(\dots)} \\ & = 3 \dots \end{aligned}$
$\begin{aligned} & \frac{x^4}{x^2} \\ & = \frac{\dots \times \dots \times \dots \times \dots}{\dots \times \dots} \\ & = \dots \times \dots \\ & = x \dots \end{aligned}$	$\begin{aligned} & \frac{x^4}{x^2} \\ & = x^{(\dots)-(\dots)} \\ & = x \dots \end{aligned}$

- ඉහත ලබා ගත් අනාවරණ භාවිත කර පහත පූඩ් කිරීම් කරන්න.

$$(a) \ y^4 \times y^2$$

$$(b) \ \frac{b^3}{b^2}$$

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
 - බල ගුණ කිරීමේ දී භාවිත කරන දරුකක නීතිය හඳුනා ගනියි.
 - බල බෙදීමේ දී භාවිත කරන දරුකක නීතිය හඳුනා ගනියි.
 - දරුකක නීති භාවිත කරමින් බල ගුණ කිරීම හා බල බෙදීම සිදු කරයි.
 - දරුකක නීති භාවිතයෙන් බල ගුණ කිරීම හා බෙදීම පහසු වන බව පිළි ගනියි.
 - දී ඇති උපදෙස් අනුව කාර්යය සම්පූර්ණ කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 12හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 6.1 හි ඇතුළත් ඉගෙනුම පල 2, 3 සහ 4 සඳහා ද සූදුසූ පරිදි පාඨම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 12හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිභෑශක සඳහා :

- http://www.youtube.com/watch?v=-TpI4J_yUA
- <http://www.youtube.com/watch?v=tvj42WdKIH4>
- <http://www.youtube.com/watch?v=U8kmaUXaPJY>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jYOfMszfzAQ>
- <http://www.youtube.com/watch?v=Of8ezQj1hRk>

13. පථ හා නිරමාණ

නිපුණතාව 27 : ජ්‍යාමිතික නියමයන් අනුව අවට පරිසරයේ පිහිටීමෙන් ස්වභාවයන් විශ්ලේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 27.1 : ලක්ෂ්‍යයක පිහිටීම නිරණය කිරීම සඳහා මූලික පථ පිළිබඳ දැනුම හාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 27.2 : විවිධ කටයුතුවල දී ජ්‍යාමිතික නිරමාණ යොදා ගනියි.

කාලවේශේද සංඛ්‍යාව : 09 ඩි.

භූදින්වීම :

නිපුණතා මට්ටම 27.1ට සහ 27.2ට අදාළ මූලික පථ හතර හඳුනා ගැනීමටත්, රේඛාවකට ලම්බය නිරමාණයත්, තොරු සම්විශේදකය නිරමාණයත්, දෙන ලද තොරු සමාන කොරුණයක් පිටපත් කිරීමත්, දෙන ලද අයයකින් යුත් තොරු නිරමාණය කිරීමත් පිළිබඳ ව මෙම කොටසින් සාකච්ඡා කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

ක්‍රියාකාරී ලෙස්කයේ වස්තු වලනය වීම නිරන්තරයෙන් ම දක්නට ලැබේ. මෙම වස්තු බොහෝ විට වලනය වන්නේ බාහිර බලපැමි යටතේ ය. වස්තු වලනයට බලපාන බාහිර බලපැමි හෙවත් සාධක මත එම වස්තුවේ ගමන් මග පිළිබඳ ව පෙරයීමක් කළ හැකි ය. බාහිර බලපැමක් යටතේ වලනය වන ලක්ෂ්‍යයක මාරුගය පථයක් ලෙස හඳුන්වයි. එය පථයක ගතික සංක්ලේෂණය ය. ස්ථීතික සංක්ලේෂණය මත නියමයක් හෝ නියමයන් යටතේ ලක්ෂ්‍යයක විවිධ වූ සියලු ම පිහිටීම ඒක රාඛ වීමෙන් ද ලැබෙනුයේ පථයකි.

මූලික පථ පිළිබඳ කරුණු ද, තොරු ගත් ජ්‍යාමිතික නිරමාණ කිහිපයක් පිළිබඳව ද මෙම කොටසේ අන්තර්ගත කර ඇත. එසේම ජ්‍යාමිතික නිරමාණ කිරීමේ දී යොදා ගනු ලබන ජ්‍යාමිතික උපකරණ නිවැරදි ව හාවිත කිරීමත් සිදු කරනු ලබන නිරමාණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගනුයේ කොටසේ ද යන්නත් පිළිබඳව ද මෙම කොටසින් සාකච්ඡා කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

මූලික වගයෙන් පථ හතරකි.

1. අවල ලක්ෂ්‍යයකට නියත දුරකින් තලයක පිහිටින සියලු ම ලක්ෂ්‍ය ඒකරායිවීමෙන් සැදෙන හෝ අවල ලක්ෂ්‍යයකට නියත දුරකින් වලනය වන ලක්ෂ්‍යයක පථය වෘත්තය වේ.
2. අවල ලක්ෂ්‍ය දෙකකට සම දුරකින් තලයක පිහිටින සියලු ම ලක්ෂ්‍ය හෝ වලනය වන ලක්ෂ්‍යයක පථය එම ලක්ෂ්‍ය දෙක යා කරන රේඛාවේ ලම්බ සම්විශේදකය වේ.
3. අවල රේඛාවකට නියත දුරකින් වලනය වන ලක්ෂ්‍යයක පථය හෝ අවල රේඛාවකට නියත දුරකින් පිහිටින සියලු ම ලක්ෂ්‍ය ඒකරායි වීමෙන් සැදෙන පථය, නියත දුර, පරතරය ලෙස ඇති අවල රේඛාවට සමාන්තර සරල රේඛා දෙකකි.
4. සමාන්තර නොවන සරල රේඛා දෙකකට සමාන දුරකින් තලයක පිහිටින සියලු ම ලක්ෂ්‍ය ඒකරායි වීමෙන් හෝ සමාන්තර නොවන සරල රේඛා දෙකකට සමාන දුරකින් වලනය වන ලක්ෂ්‍යයක පථය එම රේඛා දෙක හමු වන ජ්‍යානයේ සැදෙන කොරුණයේ සම්විශේදකය වේ.

ස්වභාවික පරිසරයේ දක්නට ලැබෙන ක්‍රියාවන් අතර කැරෙකෙන ඔරලෝසු කුවුවක තුළෙහි ගමන් මග, පයිජ්ජ කරාමයක් අරින විට ඇගිලි තුඩු ගමන් කරන මග, ඇස්බැස්ටස් තහවුවකින් බිමට පතිත වන වැෂි බිඳු වැනි ඉහත සඳහන් මූලික පථ දක්නට ලැබෙන අවස්ථා ශිෂ්‍යයන් සමග සකච්ඡා කිරීම මගින් ඒ පිළිබඳ ප්‍රායෝගික දැනීම ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දිය හැකි ය.

නිපුණතා මට්ටම 27.2ව අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- කෝන් සම්විශේෂිකය නිරමාණය කරයි.
- $60^\circ, 30^\circ, 120^\circ$ කෝන් නිරමාණය කරයි.
- $90^\circ, 45^\circ$ කෝන් නිරමාණය කරයි.
- $60^\circ, 90^\circ, 30^\circ, 45^\circ, 120^\circ$ කෝන් නිරමාණය ඇසුරින් නිරමාණය කළ හැකි වෙනත් කෝන් නිරමාණය කරයි.
- දෙන ලද කෝණයකට සමාන කෝණයක් පිටපත් කරයි.
- නිරමාණවල සත්‍යතාව තහවුරු කර ගැනීමේ කුම අධ්‍යයනය කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

පථය	- ඔයුක්කු	- Locus
වෘත්තය	- බට්ටම්	- Circle
අවල ලක්ෂාය	- නිශේලයාන ප්‍රස්ථා	- Fixed point
නියත දුර	- මාර්ගාත් තුරාම	- Constant distance
සමාන දුර	- ඡම තුරාම	- Equal distance
සම්විශේෂිකය	- පිහුකුරාක්කි	- Bisector
ලම්බය	- ජෙව්‍යාකුත්තු	- Perpendicular
ලම්බ සම්විශේෂිකය	- පිහුසම්බවැං්ඩිස් ජෙව්‍යාකුත්තු	- Perpendicular bisector
සමාන්තර රේඛා	- ජමාන්තරක්කොටුකள්	- Parallel lines
නිරමාණය	- අමෙප්පු	- Construction
ශේෂනය	- පිහුංජුවැං්ඩුත්ල	- Intersection
සරල රේඛාව	- නොර්කොටු	- Straight line

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 27.1 යටතේ වන ඉගෙනුම්පලවලට අදාළ විෂය සංකල්ප දිෂ්‍යයන් තුළ සාධනය වූ පසු නිපුණතා මට්ටම 27.2හි 1 සහ 2 ඉගෙනුම් පල යටතේ වූ විෂය සංකල්ප දිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා ගුරු ආදර්ශනය සහිත ව පියවරෙන් පියවර යමින් කේවල ව සිදු කරන දිෂ්‍ය ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මේනින්න 40 දි

රුණාන්මක යොදුවුම් :

- කවකටුව
- සරල දාරය

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- නිර්මාණ කිරීමේ දී හාටිත කරන උපකරණ පිළිබඳවත් කවකටුව හා සරල දාරය හාටිත කරන ආකාරය පිළිබඳවත් කෙටි සාකච්ඡාවක් මෙහෙය වන්න.

ජාධා සංවර්ධනය :

- කොළඹක් සම්විෂේෂිතය කිරීමේ හැකියාව ලබා දීම සඳහා පහත පියවර අනුගමනය කර ගුරු ආදර්ශනය යොදා ගනිමින් නිර්මාණය සඳහා දිජ්යියන් යොමු කරන්න. (ගුරුවරයා කව කටුව හා සරල දාරය හාටිත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.)
- කොළඹක් සම්විෂේෂිත කිරීම.

පියවර 01 - කොළඹය අදින්න. එය $A\hat{B}C$ ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 02 - B දිජ්යය කෙන්දු කර ගෙන සූදුසු අරයක් කවකටුවට ගෙන BA හා BC රේබා ජේදිනය වන ආකාරයට වෘත්ත වාපයක් අදින්න. රේබා ජේදිනය වන ලක්ෂ්‍ය D හා E ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 03 - BA රේබාව වාපයෙන් ජේදිනය වූ D ලක්ෂ්‍යය කේන්දු කර ගෙන කොළඹ තුළ තැවත වෘත්ත වාපයක් අදින්න.

පියවර 04 - ඉහත අරය ම සහිතව E කේන්දු කර ගෙන ඉහත 3 පියවරේ ඇදි වෘත්ත වාපය ජේදිනය වන ලෙස තවත් වෘත්ත වාපයක් අදින්න.

පියවර 05 - වෘත්ත වාප දෙක ජේදිනය වන ලක්ෂ්‍යය X ලෙස නම් කර BX යා කරන්න . BX රේබාව $A\hat{B}C$ හා සම්විෂේෂිකය බව පැහැදිලි කරන්න. $A\hat{B}X$ හා $C\hat{B}X$ කොළඹ මැතිමෙන් $A\hat{B}C$ සම්විෂේෂි වූ බව තහවුරු කරන්න.

- 60° කොළඹ නිර්මාණය කිරීම

පියවර 01 - රේබා බණ්ඩයක් ඇදි එය EF ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 02 - E කේන්දු කර ගෙන සූදුසු අරයක් කවකටුවට ගෙන EF ජේදිනය වන සේ වෘත්ත වාපයක් අදින්න. එම ජේදින ලක්ෂ්‍යය G ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 03 - ඉහත පියවර 2හි දී යොදා ගත් අරය ම කවකටුවට ගෙන කවකටුවේ තුඩා G ලක්ෂ්‍යය මත තබා වෘත්ත වාපය ජේදිනය වන සේ වාපයක් අදින්න. එම ලක්ෂ්‍යය H ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 04 - EH යා කර එය දික් කරන්න. $H\hat{E}F$ කොළඹ මැති අගය ලබා ගන්න. එය 60° බව තහවුරු කරවන්න.

- 30° කොළඹ නිර්මාණය

පියවර 01 - ඉහත ආකාරයට 60° කොළඹයක් නිර්මාණය කරන්න. එය $F\hat{G}H$ යනුවෙන් නම් කරන්න.

පියවර 02 - ඉන්පසු G කේන්දු කරගෙන සූදුසු අරයක් කවකටුවට ගෙන GF හා GH ජේදිනය වන සේ වෘත්ත වාපයක් අදින්න. ජේදින ලක්ෂ්‍ය K හා L ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 03 - K හා L කේත්ද කර ගෙන එකම අරයෙන් යුත් වෘත්ත වාප දෙකක් එකිනෙක ජේදනය වන සේ අදින්න. ජේදන ලක්ෂණය M ලෙස නම් කරන්න.

පියවර 04 - GM යා කරන්න. F[†]GM හා H[†]GM කෝණවල විශාලත්වය මැන බලන්න. GM රේඛාවෙන් F[†]GH සමවිජේදනය වී ඇති බවත්, ලැබේ ඇති කෝණය 30^0 බවත් තහවුරු කරන්න.

- මෙලෙස ම 60^0 හි කෝණය නිර්මාණය ඇසුරින්, 120^0 කෝණය නිර්මාණය කිරීම පියවර ඔස්සේ යමින් ඕනෑම සමග සිදු කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
 - සරල දාරය හා කවකවුව නිවැරදි ව හාවත කරයි.
 - දෙනු ලබන උපදෙස්වලට අනුව නිර්මාණකරණයේ යෙදෙයි.
 - දෙනු ලබන කෝණයක් සමවිජේදනය කරයි.
 - නිර්මාණයේ නිවැරදිව තහවුරු කරයි.
 - ඉවසීමෙන් යුතුව සැලසුම් සහගත ව කාර්යය සම්පූර්ණ කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඩම 13හි අදාළ අන්‍යාස වෙත ඕනෑම යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඩම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 27.2 හි 1, 2 ඉගෙනුම් පලවලට අදාළ හැකියා වර්ධනය මූලාට පසුව ගුරු ආදර්ශනය සහිතව පියවර යමින් වෙනත් කෝණ නිර්මාණය සහ කෝණයක් පිටපත් කිරීම යන හැකියා වර්ධනය සඳහා අවස්ථාව සලසා දෙන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඩම 13හි අදාළ අන්‍යාස වෙත ඕනෑම යොමු කරවන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- https://www.youtube.com/watch?v=WR2R_wrdEVY
- <http://www.youtube.com/watch?v=KNr52iFk7n4>
- <https://www.youtube.com/watch?v=nM-O8lIUdwg>

14. සමිකරණ

නිපුණතාව 17 : එදිනෙදා ජීවිතයේ අවශ්‍යතා සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සමිකරණ විසඳීමේ ක්‍රමවිධි හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 17.1 : සරල සමිකරණ විසඳීම මගින් එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටුපු පහසුවෙන් විසඳයි.

නිපුණතා මට්ටම 17.2 : සමාඟ්‍ය සමිකරණ විසඳීමේ ක්‍රම විධි හා විත කරමින් ගැටුපු විසඳයි

කාලවිපේශ සංඛ්‍යාව : 06 ඩි.

නැඳුන්වීම :

කිසියම් ගණිතමය ප්‍රකාශන දෙකක සමාන බව සමිකරණයකින් දැක්වීය තැකි ය. පළමුවන බලයේ එක් අදාළයක් සහිත සමිකරණයක් සරල සමිකරණයක් වේ.

සංගුණක හා ග්‍රැන්ඩ් වර්ග දෙකක් සහිත සරල සමිකරණ විසඳීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂිත ය.

එසේම සංගුණක සමාන වූ සමාඟ්‍ය සමිකරණ විසඳීම ද මෙම කොටසින් අපේක්ෂිත ය.

ගණිත විෂයයේ දී පමණක් නොව විද්‍යාව, ආර්ථික විද්‍යාව වැනි වෙනත් විෂය ඉගෙනීමේ දී ද සමිකරණ විසඳීම පිළිබඳ දැනුම ඉතා වැදුගත් වේ.

නිපුණතා මට්ටම 17.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- සංගුණක හා ග්‍රැන්ඩ් විෂය පද සහිත සරල සමිකරණ විසඳයි.
- වර්ගන් වර්ග දෙකක් සහිත සරල සමිකරණ විසඳයි.

පාර්ඩ්‍යා වචනමාලාව :

සරල සමිකරණ	- ගැනීය සම්පාදුකළා	- Simple equations
අදාළය	- තෙර්‍යාක් කණියම්	- Unknown
සමාඟ්‍ය සමිකරණ	- ඉගුණ්කම් සම්පාදුකළා	- Simultaneous equations

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 17.1හි ඇතුළත් ඉගෙනුම් පලය 1 කරා ගිහුයන් ලගා කරවීම පිණිස සකස් කරන ලද, කේවල ක්‍රියාකාරකමක් සහිත නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්දූ 40 දි

ගුණාත්මක යොදවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවහි පිටපත්

ගුරුච්චරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රධාන නිර්ණ්‍ය :

- සරල සම්කරණ විසඳීම පිළිබඳ ව මෙතෙක් උගත් කරුණු පුනරීක්ෂණය කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ආකාරයේ සම්කරණ 1 බැංකින් විසඳා අයුරු ගිහුයයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

$$\begin{aligned} ax + b &= c \text{ ආකාරය} \\ \frac{1}{2}x &= c \text{ ආකාරය} \\ \frac{1}{2}x \pm b &= c \text{ ආකාරය} \end{aligned}$$

- ලබා ගත් විසඳුම් ඉහත සම්කරණවල ආදේශයෙන් එම විසඳුම්වල තිරවද්‍යාතාව පරීක්ෂා කරන අයුරු ද සාකච්ඡා කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සියලු ම ගිහුයයන්ට කාර්ය පත්‍රිකාව බැංකින් බෙදා දී ඔවුන් කාර්යයෙහි නිරත කරවන්න.
- ගිහුයන් ක්‍රියාකාරකමෙහි යෙදෙන විට අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී ඔවුන්ට උදුව දෙමින් ගිහුයයින් අතර ගැවසෙමින් තක්සේරුකරණයේ යෙදෙන්න.
- අවසානයේ ගිහු අනාවරණ පිළිබඳ ඔවුන් සමග සාකච්ඡා කරමින් සංග්‍රහක භාග වූ වීම්ය පද සහිත සරල සම්කරණ විසඳා අයුරු තහවුරු කරන්න.

ගිහුයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- සරල සම්කරණ විසඳීම සඳහා පහත දී ඇති පියවර හොඳින් නිරීක්ෂණය කරමින් හිස් කොටු සඳහා ගැළපෙන පද ලියන්න.

$$\begin{aligned} 1. \quad \frac{a}{3} + 2 &= 7 \\ \frac{a}{3} + 2 - \square &= 7 - 2 \\ \frac{a}{3} \times 3 &= 5 \times \square \\ a &= \square \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2. \quad & \frac{3p}{5} - \frac{2p}{5} = 3 \\
 & \frac{3p}{5} \times \square - \frac{2p}{5} \times 5 = 3 \times \square \\
 & 3p - \square = 15 \\
 & p = 15
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3. \quad & \frac{a}{2} + \frac{a}{3} = 5 \\
 & \frac{a}{2} \times \square + \frac{a}{3} \times \square = 5 \times 6 \quad (\text{හරයන්ගේ කු. පො. ගුණාකා-} \\
 & \quad 3a + \square = 30 \quad \text{රයෙන් සියලු ම පද ගුණ} \\
 & \quad \square = 30 \quad \text{කිරීමෙන්}) \\
 & \quad \frac{\square}{\square} = \frac{30}{\square} \\
 & \quad a = \dots\dots
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 4. \quad & \frac{x}{3} - \frac{x}{4} = 10 \\
 & \frac{x}{3} \times \square - \frac{x}{4} \times 12 = 10 \times \square \quad (\text{හරයන්ගේ කු. පො. ගුණාකා-} \\
 & \quad \square - \square = 120 \quad \text{රයෙන් සියලු ම පද ගුණ} \\
 & \quad x = \square \quad \text{කිරීමෙන්})
 \end{aligned}$$

5. ඉහත සඳහන් පියවර අනුගමනය කරමින් පහත දී ඇති සරල සම්කරණ විසඳුන්න.

$$\text{i.) } \frac{x}{3} + \frac{2x}{3} = 6$$

$$\text{ii.) } \frac{x}{3} + \frac{x}{4} = 7$$

- ඔබට ලැබුණු උත්තර සම්කරණයට ආදේශ කිරීමෙන් එම උත්තර නිවැරදි දුයි පරීක්ෂා කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිරණායක
 - සරල සමිකරණ විසඳීමේ අනුපිළිවෙළ අනුගමනය කරයි.
 - සංගුණක හාග වූ වීත්ය පද සහිත සරල සමිකරණ විසඳීමේ දී සියලු ම පද, හරයන්ගේ කුඩා ම පොදු ගුණාකාරයෙන් ගුණ කරයි.
 - සංගුණක හාග වූ වීත්ය පද සහිත සරල සමිකරණ විසඳයි.
 - විසඳුම දෙන ලද සමිකරණයෙහි ආදේශයෙන් විසඳුමෙහි තිරවද්‍යතාව පරික්ෂා කරයි.
 - සරල සමිකරණ පිළිබඳ දැනුම හාවිතයෙන් ගැටලු විසඳයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 14හි අදාළ අභයාස වෙත දිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

අවධානයට..

ඡාඩම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 17.1 ඇතුළත් ඉගෙනුම පල 20 අදාළ විෂය කරුණු දිජ්‍යායන් තුළ තහවුරු කිරීම සඳහා පුදුසු ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් පාඨම් සැලසුම් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- නිපුණතා මට්ටම 17.2හි ඇතුළත් විෂය කරුණු සඳහා ද ප්‍රියජනක ක්‍රමවේද අනුගමනය කරමින් අදාළ විෂය කරුණු දිජ්‍යායන් තුළ තහවුරු කරවන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 14හි අදාළ අභයාස වෙත දිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරඹිලනය සඳහා :

15. ප්‍රත්‍යක්ෂ

නිපුණතාව 23 : එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවලදී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛිය තළ රුප ආස්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.1 : රාජි අතර සම්බන්ධතා ජ්‍යාමිතිය ඇසුරෙන් විග්‍රහ කරයි.

කාලවීපේද සංඛ්‍යාව : 04 යි.

හඳුන්වීම් :

නිතැනින් ම සත්‍ය යැයි හැගෙන ප්‍රකාශ ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස හැඳින් වේ. ඒවා නිවැරදි ව සාධනය කිරීමෙන් තොරව ම අවබෝධ කර ගත හැකි වේ. ගණිතය ඉගෙනීමේදී තර්කානුකූල ව කරුණු පැහැදිලි කිරීමටත්, නිගමනවලට එළඹීමටත්, විවිධ සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීමටත් නැති ව ම බැරි මෙවලමක් ලෙස ප්‍රත්‍යක්ෂ ගෙන හැර දුක්විය හැකි ය. ඒ අනුව වීජ ගණිතය තේමාව යටතේ සම්කරණ විසඳීම, අසමානතා විසඳීම වැනි අවස්ථාවලදී, ජ්‍යාමිතිය තේමාව යටතේ සාධනය කිරීම් හා ගණනය කිරීම් ආස්‍රිත ගැටලු විසඳීමේදී ප්‍රත්‍යක්ෂ හාවිතය බහුල ව සිදු වේ. තර්ක ගාස්තුර වැනි විෂයයන්වල දි ද තර්කානුකූලව සම්බන්ධතා ගොඩ නගමින් නිගමනවලට එළඹීම සඳහා ප්‍රත්‍යක්ෂ යොදා ගනි. මෙසේ හාවිත වන ප්‍රත්‍යක්ෂ රාජියක් ඇතත් බහුල ව යෙදෙන ප්‍රත්‍යක්ෂ 5ක් මූලික වශයෙන් හඳුනා ගෙන ඇත. එම ප්‍රත්‍යක්ෂ 5 පිළිබඳ ව මෙම කොටසින් අධ්‍යායනය කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ හඳුනා ගනියි.
- මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ ඇසුරින් සම්බන්ධතා ගොඩනගයි.

පාර්ජාණික වචනමාලාව :

ප්‍රත්‍යක්ෂ - බෙඛිප්පතෟ ඉණ්මෙක්ස් - Axioms

පාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 23.1 යටතේ ඇති පළමුවන ඉගෙනුම් පලයට අදාළ විෂය සංකල්පය ගිෂ්‍යයන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා සුදුසු නිදර්ශකයක් මෙහි දැක්වේ. කේවල වශයෙන් ක්‍රියාත්මක වීමට යෝජ්ත ක්‍රියාකාරකමකි.

කාලය : මිනින්නෑ 40 යි

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ විශාලිත පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- පහත සඳහන් අවස්ථා ඉදිරිපත් කර එහි තොරතුරු ඇසුරින් ලබා ගත හැකි සම්බන්ධතා පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.
- පැනක මිල = රුපියල් 10, මකනයක මිල = රුපියල් 10
 \therefore පැනක මිල = මකනයක මිල
- $AB = PQ$
 $AB = XY \therefore PQ = XY$
- සිනි කිලෝ ගුණීම් 1 මිල = රුපියල් 98
 \therefore සිනි කිලෝ ගුණීම් 5 මිල = රුපියල් 98×5
- $AB = 10 \text{ cm}$ කි. $\therefore 5.AB = 10 \times 5 \text{ cm}$ හා $\frac{AB}{2} = \frac{10}{2} \text{ cm}$
- $PQ = XY$ $\therefore 2PQ = 2.XY$ හා $\frac{PQ}{3} = \frac{XY}{3}$

පාඨම සංවර්ධනය :

- එක් එක් අවස්ථාව යටතේ කොටුව තුළ ඇති තොරතුරු අධ්‍යයනය කර, දී ඇති රුප හෝ තොරතුරු ඇසුරින් ලබා ගත හැකි සම්බන්ධතා ලියා දැක්විය යුතු බවට ගිශ්‍යයන් දැනුවත් කරන්න.
- විශාලිත කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත පුදර්ශනය කරමින් (හෝ ඩුනු ලැංංලේ ඇද) ගිශ්‍යයන් කේවල වශයෙන් ක්‍රියාවලියේ නිරත කරවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම නිම වූ පසු ගිශ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරමින් තිතැනින් ම සත්‍ය බව වැටහෙන ප්‍රකාශ, ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස හඳුන්වන බව පැහැදිලි කරන්න.
- ගිශ්‍ය අනාවරණ හා ප්‍රවේශයේ දී යොදා ගත් අවස්ථා ද සැලකිල්ලට ගනීමින් මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ සාධාරණ ලෙස ගොඩ නගා ගිශ්‍යයන්ගෙන් ඒ පිළිබඳ ව විමසන්න.

එනම්

ප්‍රත්‍යක්ෂ 1 : එක ම රාජියකට සමාන වන රාජි එකිනෙකට සමාන වේ.

$$a = b \text{ සහ } b = c \text{ නම් } a = c \text{ වේ.}$$

ප්‍රත්‍යක්ෂ 2 : සමාන රාජි දෙකකට එක ම රාජිය එකතු කළ විට ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ නම් } a + c = b + c \text{ වේ.}$$

ප්‍රතිඵලක්ෂණ 3 : සමාන රාජි දෙකකින් එක ම රාජිය අඩු කළ විට ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ නම් } a - c = b - c \text{ වේ.}$$

ප්‍රතිඵලක්ෂණ 4 : සමාන රාජි දෙකක් එක ම රාජියෙන් ගුණ කළ විට ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ නම් } na = nb \text{ වේ.}$$

ප්‍රතිඵලක්ෂණ 5 : සමාන රාජි දෙකක් එක ම රාජියෙකින් බෙදු විට ලැබෙන රාජි ද සමාන වේ.

$$a = b \text{ නම් } \frac{a}{n} = \frac{b}{n} \text{ වේ. } \text{මෙහි } n \text{ ගුණය තොවන සංඛ්‍යාවකි.}$$

ශේෂයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව:

- පහත 1, 2 හා 3 අවස්ථාවල කොටුව තුළ දී ඇති නිදසුන අධ්‍යයනය කරමින් ද ඇති එක් එක් රුපයට හෝ තොරතුරුවලට අනුව එහි ඇති සම්බන්ධතා ගොඩ නගන්න.

අවස්ථාව 1

නිදසුන:-

$$XY = 5\text{cm}$$

$$PQ = 5\text{cm}$$

$$\therefore XY = PQ$$

$$AB = BC$$

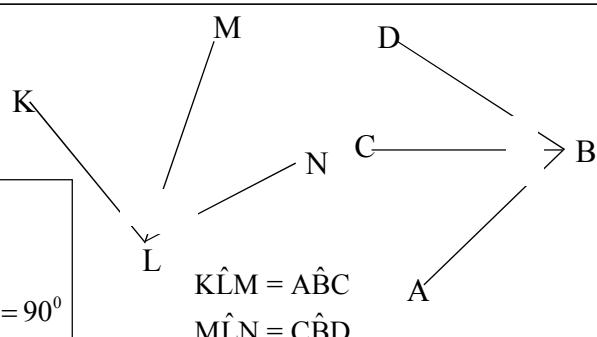
$$AB = AD$$

අවස්ථාව 2

නිදසුන:-

$$\hat{PQR} = 55^\circ, \hat{XYZ} = 35^\circ$$

$$\therefore \hat{PQR} + \hat{XYZ} = 55^\circ + 35^\circ = 90^\circ$$

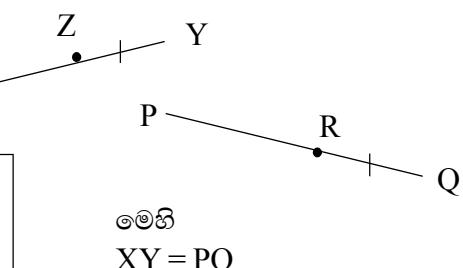

අවස්ථාව 3

නිදසුන:-

$$AB = 15\text{cm}, BC = 4\text{cm}$$

$$AB - BC = 15\text{cm} - 4\text{cm} = 11\text{cm}$$

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක:
- දෙන ලද තොරතුරු අනුව ලබා ගත හැකි විවිධ සම්බන්ධතා ලියා දක්වයි.
- දෙන ලද තොරතුරු මත අන්‍යායන් ලබා ගත් විවිධ සම්බන්ධතා පිළිබඳ ව තම අදහස් ප්‍රකාශ කරයි.
- නිතැතින් ම සත්‍ය බව පැහැදිලි වන ප්‍රකාශ ප්‍රත්‍යක්ෂ ලෙස හඳුනා ගනියි.
- මූලික ප්‍රත්‍යක්ෂ පහ විස්තර කරයි.
- ප්‍රත්‍යක්ෂ හඳුනා ගැනීම ගණිතයේ දී ඉතා වැදගත් බව පිළි ගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 15හි අදාළ අන්‍යාය වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 23.1 හි ඇතුළත් ඉගෙනුම් පල 2 සඳහා ප්‍රත්‍යක්ෂ යොදා ගනිමින් විවිධ සම්බන්ධතා ගොඩ නැගීම ආක්‍රිත අන්‍යායකරණයට ශිෂ්‍යයන් යොමු කරවන්න.
- වෙනත් ගැලපෙන නිදිසුන් ද ගොඩ නගා ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 15හි අදාළ අන්‍යාය වෙත ශිෂ්‍යයින් යොමු කරවන්න.

වැඩිදුර පරිශීලනය සඳහා :

.

16. ත්‍රිකෝණයක කෝණ

නිපුණතාව 23 : එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවල දී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛීය කළ රැඟ ආශ්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.2 : ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකතුව විධිමත් ලෙස සෞයා බලයි.

නිපුණතා මට්ටම 23.3 : ත්‍රිකෝණයක බාහිර කෝණය සහ අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කෝණ අතර සම්බන්ධතාව විමසයි

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 09 සි.

හඳුන්වීම :

ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනේ එකාකය 180° වේ යන ප්‍රමේයය මූලික ප්‍රමේයයකි. ඉදිරියට ජ්‍යාමිතියේ බොහෝ අවස්ථාවල දී මෙම ප්‍රමේයය භාවිත කිරීමට අවස්ථාව ලැබේ. එබැවින් මෙම ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කිරීමෙන් එහි සත්‍ය බව අවබෝධ කර ගැනීම ඉතා ම වැදගත් වන අතර ඒ පිළිබඳ ව මෙම කොටසින් සාකච්ඡා කිරීමට අපේක්ෂිත ය. තවද ත්‍රිකෝණයක පාදයක් දික් කිරීමෙන් සැදෙන බාහිර කෝණය එහි අභ්‍යන්තර සම්මුඛ කෝණ දෙකකි එකාකයට සමාන වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය හා එහි භාවිත පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම ද මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව ත්‍රිකෝණ හා සම්බන්ධ ගණනය කිරීමෙන් දී මෙම ප්‍රමේයය භාවිතයට ගත හැකි වේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.20 අභ්‍යන්තර මෘත්‍යුම් පල :

1. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකාකය 180° යන ප්‍රමේයය භාවිත ගනියි.
2. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකාකය 180° ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
3. ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එකාකය 180° වේ යන ප්‍රමේයය භාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටයු විසඳයි.

පාර්ඩාමික වචනමාලාව :

ත්‍රිකෝණය	- මුක්කොණම්	- Triangle
අභ්‍යන්තර කෝණ	- අකක්කොණාන්කள්	- Interior angles
ප්‍රමේයය	- තොර්තුම්	- Theorem
සත්‍යාපනය	- බාය්ප්‍රෝපාර්ත්තල්	- Verify

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 23.2 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1 හා 2ව අදාළ ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එළකුයය 180° යන ප්‍රමේයය හඳුන්වාදීම හා සත්‍යාපනය කිරීම සඳහා යුගල ක්‍රියාකාරකමක් සහිත දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය හාවිතයෙන් සකස් කළ නිදරුණකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න 40 ය

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- මිට පෙර උගත් සුළු කෝණ, මහා කෝණ හා සරල කෝණවල විශාලත්ව පිළිබඳ නැවත සිහිපත් කරන්න.
- සරල රේඛාවක් මත වූ ලක්ෂාක දී හමුවන බද්ධ කෝණවල එකතුව 180° ක් වන බව සිහිපත් කරන්න.

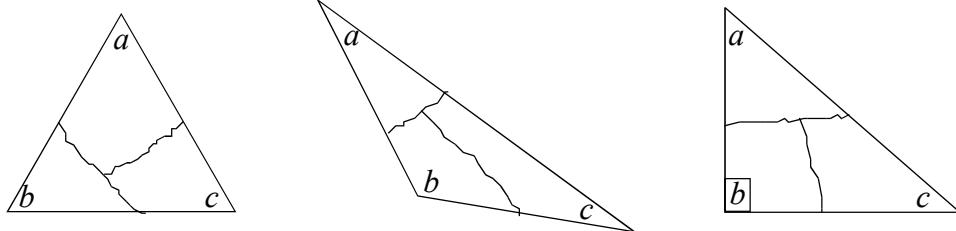
පාඨම සංවර්ධනය :

- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනේ එළකුයය 180° ක් වේ යන ප්‍රමේයය ලියු ප්‍රවරුවක් ප්‍රදරුණය කර ප්‍රමේයය හඳුන්වා දෙන්න.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ තුනෙහි එළකුයය 180° වන බව සත්‍යාපනය සඳහා යුගල වශයෙන් ක්‍රියාකාරකමක යෙදෙන බව දිජ්‍යායන්ට පවසන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ විශාලිත පිටපතක් දිජ්‍යායන්ට පෙනෙන පරිදි පන්තිය ඉදිරියේ ප්‍රදරුණය කරන්න.
- සියලු ම දිජ්‍යායන් යුගල වශයෙන් ත්‍රියාකාරකමෙහි යොදවන්න.
- ක්‍රියාකාරකමෙහි යෙදී අවසන් වූ පසු ලැබුණු ප්‍රතිඵල අනුව ක්‍රමන වර්ගයේ ත්‍රිකෝණයක වූව ද අභ්‍යන්තර කෝණ තුනේ එකතුව 180° වන බව දිජ්‍යායන් නිරික්ෂණය කළ බව ලබා ගන්න.
- තමා ඇදුගත් ත්‍රිකෝණයක හැර වෙනක් වර්ගයක ත්‍රිකෝණයක් ඇදු කෝණ තුන මැතිමෙන්, සොයා ගත් දැනී නිවැරදි දැයි තහවුරු කර ගැනීමට උපදෙස් දෙන්න.

ඹිජ්‍යාගත් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- මෙහි ඇද ඇති ත්‍රිකෝණ වර්ග තුනෙන් ඔබට කැමති ත්‍රිකෝණයක් කඩදාසියක ඇදුගන්න.

- ඔබ ඇදගත් ත්‍රිකෝණයේ කේත්ත තුන a , b සහ c ලෙස අංකනය කරන්න.
- මිතුරාගේ ද උදවු ඇතිව රුපයේ ඇති පරිදි ත්‍රිකෝණයේ කේත්ත තුන වෙන් වන පරිදි කොටස් තුනකට වෙන් කරන්න.
- කේත්ත දිරිපූරුෂ තුන ම එක ලක්ෂණයක දී එකතු වන සේ ද බාහු ස්ථාපිත වන සේ ද ඇල්වීමෙන් සරල රේඛාවක් ලැබේ දැයි පරික්ෂා කරන්න.
- එළ අනුව ත්‍රිකෝණයක කේත්ත තුනේ එකතුව 180° වන බව දැක්වෙන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කළ හැකි බව මිතුරා සමග සාකච්ඡා කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක
 - සුළු කේත්තේ, මහා කේත්තේ හෝ සෘජු කේත්තේ, ත්‍රිකෝණයක් ඇද ගනියි.
 - කේත්ත තුනෙහි දිරිපූරුෂ එකතු සිටින සේ ඇල්වීමෙන් ඒවායේ දාර සරල රේඛාවක පිහිටින බව ප්‍රකාශ කරයි.
 - කුමන ආකාරයේ ත්‍රිකෝණයක ව්‍යව ද කේත්ත තුනෙහි එකතුව 180° බව පිළිගනියි.
 - සාමාන්‍යකරණයෙන් නිගමනයකට එළඹීම සඳහා කියාකාරකමෙහි යොදේයි.
 - තමා ලබා ගත් ප්‍රතිඵල අත් අය සමග බෙදා ගනියි.
 - පෙළපොතෙහි පාඩම 16 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ඹිජ්‍යාගත් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඩම සංවර්ධනය :

- ත්‍රිකෝණයේ අභ්‍යන්තර කේත්ත තුනේ එකතුව 180° බව සත්‍යාපනය කිරීමෙන් පසු එය හාවිත කරමින් අභ්‍යන්තර යොදාවන්න.
- මෙහි ද විවිධ ත්‍රිකෝණ මෙන්ම මිට පෙර උගත් සමාන්තර රේඛා ඇතුළත් ත්‍රිකෝණ ද අභ්‍යන්තර සඳහා ඇතුළත් කරන්න.
- නිපුණතා මට්ටම 23.3ට අදාළ ඉගෙනුම් පල සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සුදුසු පාඩම සැලසුම් නිර්මාණය කර ත්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම්:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 16හි අදාළ අන්තරාස වෙත සිංහලයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්ලනය සඳහා :

- http://www.youtube.com/watch?v=hmj3_zbz2eg
- <https://www.youtube.com/watch?v=6s1Cl3uuhko>
- <http://www.youtube.com/watch?v=0gzSreH8nUI>

17. සූත්‍ර

නිපුණතාව 19 : එදිනෙදා ජීවිතයේ හමුවන ගැටළු විසඳා ගැනීම සඳහා සූත්‍ර යොදා ගත හැකි ක්‍රමවිධි ගෛවිජනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 19.1 : විවලය අතර සම්බන්ධතා දැක්වීම සඳහා ගෛවිජනගත ලද සූත්‍රවල උක්තය මාරු කරයි.

කාලවිපේශු සංඛ්‍යාව : 02

හඳුන්වීම :

- රාජි දෙකක් හෝ ර්ව වැඩි ගණනක් අතර පවතින සාධාරණ සම්බන්ධතාව සූත්‍රයකි.
- එහි එක් රාජියකට සමාන වනසේ අනෙක් රාජි පිළිවෙළකට සම්බන්ධ වූ විට එම එක් රාජියට සූත්‍රයේ උක්තය යයි කියනු ලැබේ.
- ගණිතය, විද්‍යාව වැනි විෂයන්වල මෙන්ම වෙනත් විෂයන්වල ද සූත්‍ර හාවිත කරනු ලැබේ. ගණනය කිරීම් කටයුතුවල දී අවශ්‍යතාව අනුව එක් එක් විවලය උක්ත කිරීමට සිදු වේ.
- බල හා මූල රහිත සූත්‍රවල උක්තය මාරු කිරීමත් සරල සූත්‍රයක අදාළ සඳහා අගය ආදේශ කර සුළු කිරීමත් මෙම කොටසින් අභේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 19.1 ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

- බල හා මූල රහිත සූත්‍රවල උක්තය මාරු කරයි.
- සරල සූත්‍රයක අදාළ සඳහා අගය ආදේශ කර ගණනය කිරීම් සිදු කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සූත්‍රය	- ගුත්තිරම්	- Formula
උක්තය	- ගුණවාය්	- Subject
අදාළය	- තෙර්‍යාක්කණියම්	- Unknown
ආදේශය	- පිරතියිටල්	- Substitution
රාජිය	- කණියම්	- Quantity

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 19.1ට අදාළ පළමු ඉගෙනුම් පලය සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් සහිත ව දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය හාවිත කරන නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

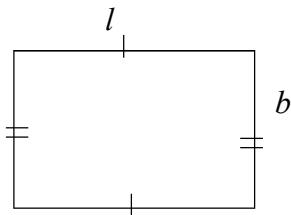
කාලය : මිනින්නෑ 40 යේ.

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවෙහි පිටපත්
- අමුණුම I අනුව සකස් කරන ලද කාචිපත් කට්ටල
- බාග කඩාසි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රධානය :

දිග l සහ පළල b වූ සාපුරු කොශ්ඨාපියක පරිමිතිය p නම්,

$$p=2(l+b)$$
 වේ.
දහත සාපුරුකොශ්ඨාපියේ වර්ගජිලය A නම්,

$$A=lb$$
 වේ.

- ඉහත ආකාරයේ සූත්‍ර ඉදිරිපත් කරමින් සූත්‍රයක එක් පසක ඇති තනි විෂේෂ පදය සූත්‍රයේ උක්තය බව හඳුන්වා දෙන්න
- ගණනය කිරීම්වලද දී ඒ ඒ අවස්ථා අනුව උක්තය වෙනස් කිරීමට අවශ්‍ය වන බව පහදා දෙන්න.
- සම්කරණ විසඳීමේදී ප්‍රත්‍යුම් භාවිත වන ආකාරය තිබුන් ඇසුරෙන් සිහිපත් කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සූත්‍රසූත්‍ර පරිදි දිජ්‍යායන් කැණ්ඩායම් කරන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකා, කාචිපත් කට්ටල සහ බාග කඩාසි දිජ්‍යායන් අතර බෙදා දෙන්න.
- දිජ්‍යායන් කාර්යයෙහි නිරත වන අතරතුර කැණ්ඩායම් අතර ගැවසෙමින් අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දෙන්න.
- කැණ්ඩායම් වැඩ අවසන් වූ පසු එක් එක් කැණ්ඩායමට ලබාදුන් සූත්‍රවල දෙන ලද අදාළය උක්ත කරන අයුරු දිජ්‍යායන්ගෙන් විමසමින් සාකච්ඡා කරන්න.

• සිසුන් සමග සාකච්ඡා කරමින් $S = 180(n-2)$, $S = \frac{n}{2}(a+l)$,

$$S = \frac{2}{5}(a+b) \quad \text{වැනි වරහන් සහිත සූත්‍රයක උක්තය වෙනස් කරන අයුරු පහදා දෙන්න.}$$

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

1 කණ්ඩායම	2 කණ්ඩායම	3 කණ්ඩායම
$v = u + ft \ (t)$	$y = mx + c \ (x)$	$A = 2\pi rh + a \ (h)$

- මබ කණ්ඩායමට ලැබුණු සූත්‍රය, සූත්‍රය ඉදිරියේ ඇති උක්ත කළ යුතු පදය සහ කාචිපත් කට්ටලය නොදින් නිරීක්ෂණය කරන්න.
- සූත්‍රය ඉදිරියෙන් වරහන් තුළ ඇති පදය, උක්ත කිරීම සඳහා කාචිපත් කට්ටලය නිවැරදි අනු පිළිවෙළට සකස් කරන්න.
- මබ විසින් සකස් කරන ලද අනු පිළිවෙළ බාග කඩාසියේ ලියන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
 - දෙන ලද සූත්‍රයක උක්තය හඳුනා ගනියි.
 - සූත්‍රයක දෙන ලද පදයක් උක්ත කිරීමේ දී භාවිත කළ යුතු නිවැරදි අනුපිළිවෙළ හඳුනා ගනියි.
 - සූත්‍රයක දෙන ලද පදයක් උක්ත කරයි.
 - දෙන ලද සූත්‍රයක පද අතර සම්බන්ධතාව දැකියි.
 - නිවැරදි පියවර අනුගමනය කරමින් අදාළ කාර්යයේ නිරත වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 17හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට..

පාඨම සංවර්ධනය :

- සුදුසු කුමවේද අනුගමනය කරමින් තිපුණුකා මට්ටම 19.1ට අදාළ 2 වන ඉගෙනුම්පලය ශිෂ්‍යයන් තුළ සාක්ෂාත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 17හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

:

அனுமதி I

1 கண்வியம்

$$v = u + ft$$

$$\frac{v-u}{f} = \frac{ft}{f}$$

$$v - u = u + ft - u$$

$$\frac{v-u}{f} = t$$

$$v - u = ft$$

2 கண்வியம்

$$y = mx + c$$

$$\frac{y-c}{x} = m$$

$$y - c = mx + c - c$$

$$\frac{y-c}{x} = \frac{mx}{x}$$

$$y - c = mx$$

3 கண்வியம்

$$A = 2\pi rh + a$$

$$A - a = 2\pi rh + a - a$$

$$\frac{A-a}{2\pi r} = \frac{2\pi rh}{2\pi r}$$

$$\frac{A-a}{2\pi r} = h$$

$$A - a = 2\pi rh$$

18. වංත්තයක පරිධිය

නිපුණතාව 07 : දෙනික කටයුතු එලදායි ලෙස ඉටු කර ගැනීම සඳහා පරිමිතිය සෙවීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 7.I: වංත්තයක විෂ්කම්භය සහ පරිධිය අතර සම්බන්ධය විවිධ ගණනය කිරීම සිදු කිරීම සඳහා යොදා ගනියි.

කාලවිපේෂී සංඛ්‍යාව : 05 ඩි.

හඳුන්වීම :

එදිනෙදා ජීවිතයේ දී දක්නට ලැබෙන වස්තු බොහෝමයක් වංත්තාකාර හැඩිය ගනී. ඒබැවින් ඒ හා සම්බන්ධ ගැටලු විසඳීමේ දී වංත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර අනුපාතය ලබා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය ය. ඕනෑම වංත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර නිශ්චිත අනුපාතයක් ඇති බවත් එය π (පයි)

ලෙස හඳුනා ගැනීමත් π හි අගය 3ට ආසන්න අගයක් බවත් එය $\frac{22}{7}$ ලෙස ගැටලු විසඳීමේ දී යොදාගත්තා බවත් මෙම නිපුණතා මට්ටමට අදාළ ව සාකච්ඡා කෙරේ. සූත්‍ර හාවිත කරමින් පරිධිය ආශ්‍රිත විවිධ ගැටලු විසඳීමේ හැකියාව ලබා දීම ද මෙම නිපුණතා මට්ටමෙන් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 7.I ට අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

- විවිධ ක්‍රම හාවිතයෙන් වංත්තාකාර ආස්ථරවල විෂ්කම්භය හා පරිධිය මතියි.
- වංත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර සම්බන්ධතාව ඇසුරින් පරිධිය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගයි.
- $c = \pi d$ හා $c = 2\pi r$ සූත්‍ර හාවිත කරමින් වංත්තයක පරිධිය ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.
- වංත්තයක පරිධිය සොයයි
- අරුද වංත්තයක පරිමිතිය සොයයි
- වංත්තයක පරිධිය ආශ්‍රිත සරල ගැටලු විසඳයි.

පාර්භාෂික වචනමාලාව :

වංත්තය	- බැංශය	- බැංශය
පරිධිය	- පරිති	- Circumference
විෂ්කම්භය	- බැංශය	- Diameter
අරය	- ආරය	- Radius

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 7.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3ට අදාළ විෂය සංක්ෂීප ශිෂ්ටයන් තුළ ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්නූ 40 දි.

ගණාන්තමක යෙදුවුම් :

- මිනුම් පටියක්
- විවිධ ප්‍රමාණයේ වෘත්තාකාර පියන් කිහිපයක්
- භාග කඩුසි
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- ගණක යන්ත්‍ර
- කතුරු

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- සරල රේඛිය තුළ රුපවල පරිමිතිය සොයන ආකාරය සාකච්ඡා කරන්න.
- වෘත්තාකාර රුපයක් වකු රේඛාවකින් වට වී ඇති අතර එබදු සංවාත රුපයක පරිමිතිය එහි පරිධිය ලෙස හඳුන්වන බව පවසා එවැනි වෘත්තාකාර රුපයක පරිධිය සොයන ආකාරය විමසමින් පාඨමට පිවිසෙන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- ශිෂ්ට සංඛ්‍යාව අනුව පන්තිය සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- සැම කණ්ඩායමකට ම කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක්, වෘත්තාකාර පියන් තුනක්, මිනුම් පටියක්, බාග කඩුසි කිහිපයක්, ගණක යන්ත්‍රයක් බැහැන් ලබා දෙන්න.
- ශිෂ්ට අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව සලසා දෙන්න.
- ශිෂ්ට අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමෙන් පසු, එම වෘත්තාකාර පියන්වල පරිධිය හා විෂ්කම්ජය අතර අනුපාතය සඳහා ලැබුණු අගය විමසමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයුවන්න.
- එහි දී, වෘත්තයේ පරිධිය හා විෂ්කම්ජය අතර අනුපාතය 3ට ආසන්න අගයක් බව පහදා දෙන්න.
- එය π නමැති සංකේතයෙන් හඳුන්වන බවත් $\pi = 3.14$ හෝ $\frac{22}{7}$
- ලෙස ගෙන ගැටලු විසඳීම සඳහා ගොදාගන්නා බවත් පහදා දෙන්න.
- තවද මෙම සම්බන්ධය ඕනෑම වෘත්තයක් සඳහා සාධාරණ බව පැහැදිලි කරන්න.

- සිජ්‍යායන් ලබාගත් ප්‍රතිඵල ඇසුරින් $\frac{c}{d} = \pi$ බවද එමගින් $c = \pi d$ ලෙස සූත්‍රයක් ගොඩනැගෙන බව ද $d = 2r$ නිසා $c = 2\pi r$ ලෙස සූත්‍රයක් ගොඩනැගෙන බව ද පහදා දෙන්න.
- වෘත්ත ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳීමේ දී ඉහත සූත්‍ර යොඳා ගත හැකි බව පැහැදිලි කරන්න.

සිජ්‍යායන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- ඔබට ලබා දී ඇති විවිධ ප්‍රමාණයේ වෘත්තාකාර පියන්වල පරිධිය මත ලක්ෂණයක් ලකුණු කර, එම ලක්ෂණය, අදින ලද සරල රේඛාවක ආරම්භක ලක්ෂණය මත තබා එම සරල රේඛාව ඔස්සේ පෙරළන්න.
- එම ලක්ෂණය නැවත සරල රේඛාව මත වැශෙන අවස්ථාවේ දී සරල රේඛාවේ දිග (පරිධිය) මතින්න.
- ඉන් පසු, වෘත්තාකාර පියන, දෙන ලද කඩුසිය මත තබා, පරිධිය වටා ඇද, ආස්ථාරය කපා, එය එක මත එක සිටින සේ දෙකට නවා, විෂ්කම්භය ලබා ගෙන, එම දිග මැනැගන්න.
- එම ලබා ගත් අගයන් දෙක ඇසුරින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.
- $\frac{c}{d}$ අගය ලබා ගැනීම සඳහා ගණක යන්ත්‍රය භාවිත කරන්න.

වෘත්තාකාර පියන	පරිධිය (c)	විෂ්කම්භය (d)	$\frac{c}{d}$
(i)			
(ii)			
(iii)			

- ඔබට ලැබුණු $\frac{c}{d}$ අගය පිළිබඳව ගත හැකි නිගමනය කුමක් ද?
- ඔබ ලබා ගත් නිගමනය සමස්ත පන්තිය වෙත ඉදිරිපත් කරන්න.

නක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක
 - වෘත්තාකාර ආස්ථාරයක පරිධිය නිවැරදි ව මතියි.
 - වෘත්තාකාර ආස්ථාරයක විෂ්කම්භය නිවැරදි ව මතියි.
 - වෘත්තාකාර ආස්ථාරයක පරිධිය හා විෂ්කම්භය අතර අනුපාතය 3ට ආසන්න අගයක් බව ප්‍රකාශ කරයි.
 - කණ්ඩායම් හැරිමෙන් වැඩි කරයි.
 - නියමිත කාලය තුළ කාර්යය නිම කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 18හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත සිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 7.1හි 4,5 සහ 6 යන ඉගෙනුම් පල සඳහා ද සුදුසු පරිදි පාඨම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 18හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයින් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලා සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=04N79tItPEA>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jyLRpr2P0MQ>

ගුරුවරයා සඳහා පමණි ...

- වෘත්තයක පරිධිය හා විෂ්කම්ජය අතර අනුපාතය (π) පිළිබඳ ආදි මිනිසා ද දැනගෙන තිබූ අතර එහි අගය 3 සේ සලකා ඇත. π හි අගය ආසන්න දැක්වා ඇත්තා 35ක් තෙක් ලුබාල් වැන්කුළුන් [Ludolph Van Ceulen - (1540-1610)] විසින් ගණනය කර ඇත. මික දාර්ශනිකයකු හා ගණිතයෙකු වූ ආකිම්බිස් (ත්‍රි. පු. 287-212) විසින් π හි අගය ආසන්න කිරීමක් $3\frac{10}{71} < \pi < 3\frac{1}{7}$ මගින් දෙනු ලැබේය. තුළත පරිගණකය මගින් π හි අගය මේ වඩා බොහෝ දැක්වා ගණනාකට ගණනය කර ඇත.

19. පෙනෙගරස් සම්බන්ධය

නිපුණතාව 23 : එදිනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවල දී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛිය තුළ රැඟ ආශ්‍රිත ජාත්‍යාම්තික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.5 : එදිනෙදා ගැටලු විසඳීම සඳහා පෙනෙගරස් සම්බන්ධය හාවිත කරයි.

කාලවිපේෂු සංඛ්‍යාව : 04 යි.

හඳුන්වීම්:

සූෂ්‍රකෝෂී ත්‍රිකෝෂ්‍යයක සූෂ්‍ර කෝෂ්‍යයට ඉදිරියෙන් වූ පාදය කරුණය ලෙස හැඳින්වේ. එය ත්‍රිකෝෂ්‍යයේ දිග ම පාදය සි. ක්‍රිස්තු පුරුව හයවන සියවසේ දී ග්‍රීක් ජාතික පෙනෙගරස් නමැති ගණිතයුදා විසින් මූල්‍ය වරට සූෂ්‍රකෝෂී ත්‍රිකෝෂ්‍යයක පාද අනුව සම්බන්ධතාවක් ඉදිරිපත් කර ඇත. එම සම්බන්ධයෙන් ඕනෑම සූෂ්‍රකෝෂී ත්‍රිකෝෂ්‍යයක කරුණය මත අදිනු ලබන සමවතුරසුයේ වර්ගඑලය ඉතිරි පාද දෙක මත අදිනු ලබන සමවතුරසුවල වර්ගඑලවල එකතුවට සමාන බව කිය වේ.

පුරුණ සංඛ්‍යාත්මක අගයන් සඳහා පෙනෙගරස් සම්බන්ධය සත්‍යාපනය කිරීමත් පෙනෙගරස් සම්බන්ධය හාවිතයෙන් සරල ගැටලු විසඳීමත් ප්‍රායෝගික ජීවිතයට අදාළ විවිධ ගැටලු විසඳීමේ දී පෙනෙගරස් සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණු හාවිත කිරීමත් මෙම කොටසින් අභේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.5 ට අභාළ ඉගෙනුම් පළ :

1. පැයිතගරස් සම්බන්ධය හඳුනා ගනියි.
2. පැයිතගරස් සම්බන්ධය සත්‍යාපනය කරයි.
3. පැයිතගරස් සම්බන්ධය හාවිතයෙන් සරල ගැටලු විසඳයි.
4. පැයිතගරස් සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණු හාවිත කරමින් එදිනෙදා ජීවිතයේ ගැටලු විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සූෂ්‍රකෝෂ්‍යය	- ගෙන්කොණම්	- Right angle
කරුණය	- ගෙම්පක්කම්	- Hypotenuse
පැයිතගරස් සම්බන්ධය	- පෙථකරාල් තොටර්පු	- Pythagoras Relationship
සූෂ්‍රකෝෂී ත්‍රිකෝෂ්‍යය	- ගෙන්කොණ මුක්කොණී	- Right angled triangle

පාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 23.5 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3ව අදාළ විෂය කරුණු ශිෂ්‍යන් තුළ සාධනය වූ පසු 4 ඉගෙනුම් පලයට අදාළ විෂය කොටස ශිෂ්‍යන් තුළ තහවුරු කිරීම මෙමගින් අපේක්ෂිත ය. මේ සඳහා එම්මහත් ක්‍රියාකාරකමකට ශිෂ්‍යන් යොමු කරන නිදර්ශකයක් පහත දක් වේ.

කාලය : මිනින්ත 40 ඒ.

ගුණාත්මක යොදුවුම් :

- 30m මිනුම් පරි කණ්ඩායමකට එක බැඩින්
- කණ්ඩායමට මිටියක් බැඩින්
- අවශ්‍ය පමණ ලණු
- 5'' යකඩ ඇළු එක් කණ්ඩායමකට 10 බැඩින්
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස්

ප්‍රවේශය :

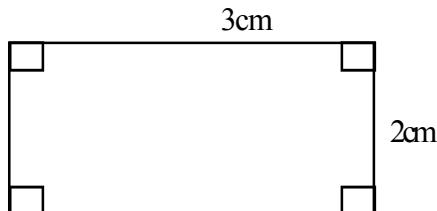
- රුප සටහනක් මගින් හෝ පෙනෙනු හිත්ව හාවිතයෙන් සූජ්‍රකෝණී ත්‍රිකෝණයක කරනු ලබන සමවතුරසුයේ වර්ගේලය ඉතිරි පාද දෙක මත අදිනු ලබන සමවතුරසුවල වර්ගේලවල එකතුවට සමාන බව පැහැදිලි කරමින් පයිතගරස් සම්බන්ධය සිහිපත් කරන්න.
- ප්‍රායෝගික ජ්‍යෙෂ්ඨයේ දී පයිතගරස් සම්බන්ධය යෙදෙන ආකාරය හා ඒ අඩු ගැටුලු විසඳන ආකාරය සොයා බලන බව දැනුම් දෙන්න.

පාඩම සංවර්ධනය :

- සුදුසු පරිදි ශිෂ්‍යන් 6 දෙනා බැඩින් කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- කණ්ඩායමට එක බැඩින් කාර්ය පත්‍රිකා, මිටියක්, 5''ප්‍රමාණයේ දිග ඇළු 10ක්, අවශ්‍ය පමණ ලණු, හා 30m ක් දිග මිනුම් පරියක් බැඩින් ලබා දෙන්න.
- ශිෂ්‍ය කණ්ඩායම්වලට එම්මහනේ විවිධ ස්ථාන නම කර දෙන්න.
- දී ඇති සැබැඟ රුපය පොළව මත පිහිටුවීමට උපදෙස් දෙමින් ක්‍රියාකාරකම වෙත ශිෂ්‍යන් යොමු කරන්න.
- ශිෂ්‍ය ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ සූජ්‍රකෝණාපුයේ විකර්ණවල දිග මැනීමෙන් සූජ්‍රකෝණාපුය පිහිටුවීම පිළිබඳ නිරවද්‍යතාව විමසමින් සමාලෝචනයක යෙදෙන්න.

භිජයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- පහත දැක්වෙන රුප සටහන නිරීක්ෂණය කරමින් දී ඇති පරිමාණය ද යොදා ගනිමින් පහත සඳහන් හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරන්න.

පරිමාණය 1:300

- මෙම රුපය හඳුන්වන නම වේ.
- මෙහි සැබැඳි දිග වේ.
- මෙහි සැබැඳි පලළ වේ.
- මෙම රුපයේ දිරිප කෙත්ස වේ.
- ඉහත ඔබ ලබා ගත් මිනුම් හා දී ඇති පරිමාණයට අනුව එම රුපය පොලුව මත පිහිටුවන්න. ඒ සඳහා ඔබට ලැබුණු මිනුම් පටි, මිටිය, ලණු, යකඩ ඇණ යොදා ගන්න.
- ඉහත රුපය පොලුව මත පිහිටුවීමේ දී පෙනෙගරස් සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණු යොදා ගත් අවස්ථාවක් සඳහන් කරන්න.
-
-
- සැබැඳි ජීවිතයේ දී පෙනෙගරස් සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණු ප්‍රායෝගික ව යොදා ගැනෙන අවස්ථා 2ක් නම් කරන්න.

 1.
 2.

තක්සේරුව හා අභයීම :

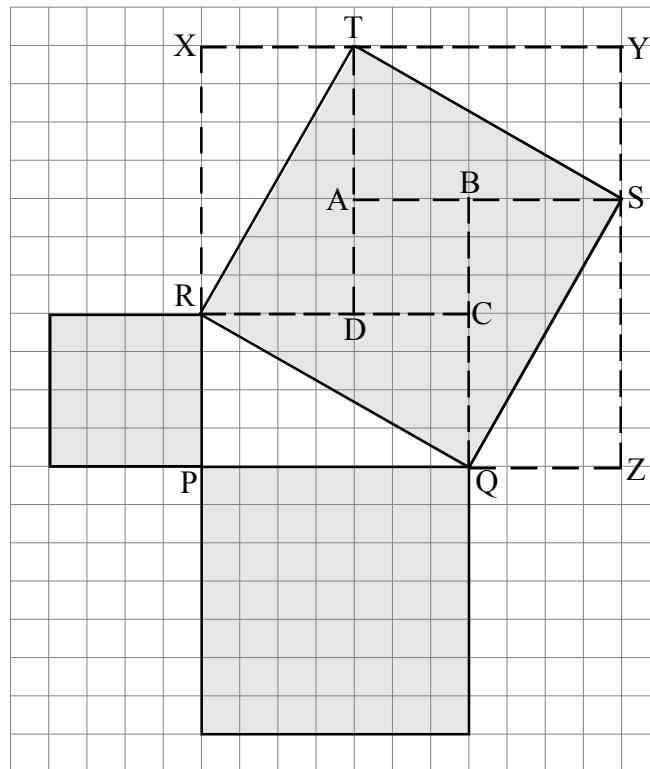
- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දී ඇති තොරතුරු අනුව, හිස්තැන් සම්පූර්ණ කරයි.
- පෙනෙගරස් සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණු ඇසුරෙන් සාපුරුකෝණාපුයක් නිවැරදි ව ලබා ගැනීමට හැකි බව පිළිගනියි.
- සාපුරුකෝණාපුයක්, සම්බන්ධය ආශ්‍රිත විෂය කරුණුවල වැදගත්කම හා අවශ්‍යතාව පැහැදිලි කරයි.
- කණ්ඩායමක් ලෙස එකට වැඩ කිරීමේ පහසුව පිළිගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 19හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත හිජායන් යොමු කරන්න.

ප්‍රායෝගික හාවත :

- නිවසක සැලැස්ම පොලුව මත සකස් කිරීමේ දී වොලිබෝල්, නෙට්වොල් ක්‍රිඩා පිටියක් සකස් කර ගැනීමේ දී වැනි අවස්ථාවක් හිජායන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.

අවබාහයට . . .

- ඉගෙනුම් පල 2ව අදාළ ව පෙනෙගරස් සම්බන්ධය සත්‍ය බව පෙන්වීමට පහත පරිදි ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- කොටු රැල් කඩාසියක සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකෝෂයක් ඇද එහි පාද තුනට ම සමවතුරසු අදින්න.

- $\triangle PQR$ සාපුරුකෝෂී ත්‍රිකෝෂයක් වේ.
- රුපයේ දී ඇති මිනුම් අනුව PR දිග කොටු 4කි. PQ දිග කොටු 7කි.
- $PR = QZ$ වන සේ ද $PQ = RX$ වන සේ ද ප්‍රමාණ ගෙන $\square XYZ$ සමවතුරසුය අදින්න.
- PR හා PQ දිග හා පළල වන සේ ඉහත රුපයේ පරිදි $RXTD$, $TYSA$, $BSZQ$, $PQCR$ සාපුරුකෝෂාසු ඇද ගන්න.
- එම සාපුරුකෝෂාසුවල විකරණ (RT , TS , SQ , RQ) යා කිරීමෙන් $RTSQ$ සමවතුරසුය ලබා ගන්න.
- සාපුරුකෝෂීක ත්‍රිකෝෂයේ පාද මත ඇදී සමවතුරසුවල කොටු ගණන ඇසුරෙන් පෙනෙගරස් සම්බන්ධතාව තහවුරු කරන්න.
- මෙවැනි ආකාරයේ වෙනත් ක්‍රම විධි ඇසුරෙන් පයිතගරස් සම්බන්ධය සත්‍ය බව පෙන්විය හැකි අවස්ථා සේවීමට දිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න. ඒ ඇසුරෙන් පාසල් පදනම් කර ගත් ඇගයීම් ක්‍රමයක් ලෙස ඉගෙනුම් ගොනුවක් සකස් කිරීමට දිෂ්‍යයන්ට උපදෙස් ලබා දෙන්න.

වැඩිදුර පරිඹුලනය සඳහා :

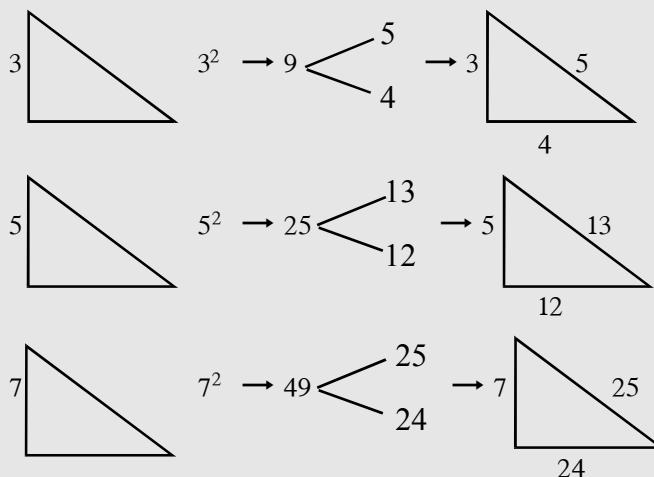

- <http://www.youtube.com/watch?v=s9t7rNhaBp8>
- <http://www.youtube.com/watch?v=AEIzy1kNRqo>
- <https://www.youtube.com/watch?v=JVrkLlcA2qw>

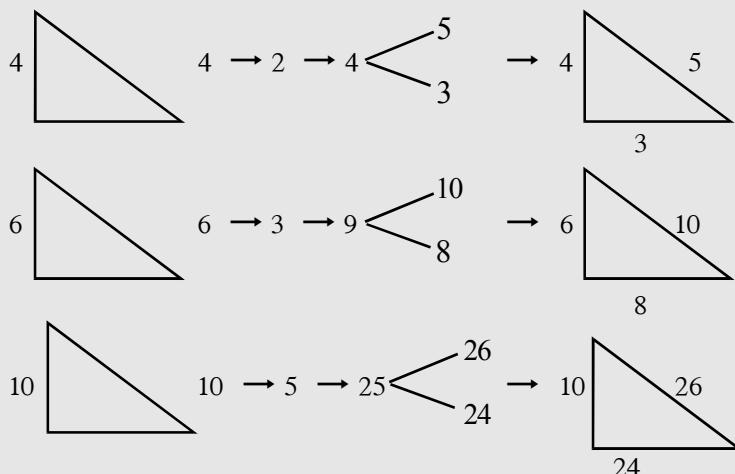
ගුරුවරයා සඳහා පමණි . . .

- පසින්ගරස් ත්‍රික ජනනය කර ගැනීමට යොදා ගත හැකි ක්‍රමයක් මෙහි දැක් වේ.
- සාපුකෝෂීක ත්‍රිකෝෂයක කරණය හැර වෙනත් පාදයක දිග ඔත්තේ අයයක් වූ විට
 - ත්‍රිකෝෂයේ කුඩා පාදයක දිග ඔත්තේ සංඛ්‍යාවක් ගන්න.
 - එය වර්ග කරන්න.
 - එක්සය වර්ග කළ සංඛ්‍යාවට සමාන වන පරිදි එම වර්ග කළ සංඛ්‍යාව අනුයාත සංඛ්‍යා දෙකකට බෙදා වෙන් කර ගන්න.
 - අනුයාතට බෙදා වෙන් කර ගත් සංඛ්‍යා දෙකේ විශාල සංඛ්‍යාව කරණය වන අතර අනෙක ඉතිරි පාදයේ දිග වේ.

- සාපුකෝෂීක ත්‍රිකෝෂයක කරණය හැර වෙනත් පාදයක දිග ඉරට්ට සංඛ්‍යාවක් වූ විට
 - ත්‍රිකෝෂයේ කුඩා පාදයක දිග ඉරට්ට සංඛ්‍යාවක් ගන්න.
 - එම සංඛ්‍යාවේ හරි අඩක් ගන්න.
 - එම සංඛ්‍යාව (මුළුන් ගත් සංඛ්‍යාවේ අඩ) වර්ග කරන්න.
 - වර්ග කිරීමෙන් ලබා ගත් සංඛ්‍යාවට එකක් වැඩි වූ ද එකක් අඩු වූ ද සංඛ්‍යා දෙක ගන්න.

20. ප්‍රස්ථාර

නිපුණතාව 20 : විවිධ කුම විධි ගෙවීමෙනය කරමින් විවලා දෙකක් අතර පවතින අනෙක්නා සම්බන්ධතා පහසුවෙන් සන්නිවේදනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 20.1 : විවලා දෙකක් අතර වූ අනෙක්නා ඒකජ් සම්බන්ධතාව රැඹික ව විශ්‍රාජ කරයි.

කාලවිශේද සංඛ්‍යාව : 07 යි.

හඳුන්වීම :

සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරයක ශ්‍රීතයේ සම්කරණය $y = mx + c$ ලෙස දක්වයි. මෙහි m යනු සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරයේ අනුකුමණය ලෙස හඳුන්වන අතර c අන්ත්බෝධිය ලෙස හඳුන්වයි.

මෙම පාඨමේ දී $y = mx + c$ ආකාරයේ ප්‍රස්ථාරයක අනුකුමණය හා අන්ත්බෝධිය හඳුනා ගැනීමත් අනුකුමණය හා අන්ත්බෝධිය වෙනස් වන විට ප්‍රස්ථාරයේ හැසිරීමත් එකිනෙකට සමාන්තර සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරවල අනුකුමණය පිළිබඳ හඳුනා ගැනීමත් $ax + by = c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය ඇදීම පිළිබඳවත් සාකච්ඡා කිරීමට අපේක්ෂිත ය.

නිපුණතා මට්ටම 20.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. y හා x ඇතුළත් සරල සම්කරණයක y හා x අතර සම්බන්ධතාව ශ්‍රීතයක් ලෙස හඳුනා ගනියි.
2. $y = mx$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය ඇදියි.
3. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය ඇදියි.
4. m හි ලකුණ හා විශාලත්වය අනුව ප්‍රස්ථාරය වෙනස් වන ආකාරය පැහැදිලි කරයි.
5. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක m මගින් අනුකුමණය ද න් මගින් අන්ත්බෝධිය ද ලැබෙන බව ප්‍රකාශ කරයි.
6. $y = mx + c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුකුමණය හා අන්ත්බෝධිය ශ්‍රීතය නිරික්ෂණයෙන් ලියා දක්වයි.
7. දෙන ලද වසමක් තුළ $ax + by = c$ ආකාරයේ ශ්‍රීතයක ප්‍රස්ථාරය ඇදියි.
8. එකිනෙකට සමාන්තර වූ සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරවල අනුකුමණ පිළිබඳ විශ්‍රාජ කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

ප්‍රස්ථාරය	- බඟුරුපු	- Graph
අනුකුමණය	- පැහැදිලියාන්	- Gradient
අන්ත්බෝධිය	- බෙට්ටුත්තුණ්ටු	- Intercept
ශ්‍රීතය	- සාර්පු	- Function
සමාන්තර	- සමාන්තරම්	- Parallel

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 20.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1, 2 හා 3ට අදාළ විෂය කරුණු හිම්‍යයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම් පල 4, 5 හා 6 සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා කණ්ඩායම් වැඩිහිටි දේ දෙන සාකච්ඡා ක්‍රමය යටතේ සකසන ලද නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කලය : මිනින්නු 40 ය

ගුණාත්මක යෙදවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් සහ x හා y අක්ෂ -6 සිට 6 දක්වා වන සේ සකස් කරන ලද බණ්ඩාක තල

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- දෙන ලද y හා x අතර සම්බන්ධය දැක්වෙන සම්කරණයක x හි අගයන් ආදේශ කරමින් y හි අගය ලබා ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- $y = 3x + 2$ වැනි සම්කරණයක $-1 \leq x \leq 2$ ප්‍රාන්තරය තුළ අගයන් ආදේශ කරමින් y හි අගයන් ලබා ගන්නා ආකාරය සිහිපත් කරන්න.
- බණ්ඩාක තලයක් මත සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරයක් අදින ආකාරය සිහිපත් කරන්න.

ජාංචිත සංවර්ධනය :

- ඩිජ්යයන් සූදුසු පරිදි කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- සකස් කර ගත් කාර්ය පත්‍රිකා සහ බණ්ඩාක තල ඩිජ්යයන්ට ලබා දෙන්න.
- කාර්ය පත්‍රිකාවේ සඳහන් පරිදි ක්‍රියාකාරකමේ හි යොදුවන්න.
- ඩිජ්යයන් ක්‍රියාකාරකම අවසන් කළ පහත සඳහන් කරුණු මතු වන සේ සාකච්ඡාවක් මෙහෙය වන්න.
- $y = x$ හෝ $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයක x හි සංග්‍රහකයේ අගය දෙන වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂයේ දෙන දිගාව සමග වාමාවර්තව සුළු කේෂයක් ද x හි සංග්‍රහකයේ අගය සාණ වන විට x අක්ෂයේ දෙන දිගාව සමග වාමාවර්තව මහා කේෂයක් ද සාදන බව
- $y = x$ හෝ $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයට අදාළ සරල රේඛිය ප්‍රස්ථාරයේ $m > 0$ හා m හි අගය වැඩි වන විට එම රේඛාව, x අක්ෂයේ දෙන දිගාව සමග සාදන කේෂය විශාල වන බව
- ප්‍රස්ථාරය y අක්ෂය තේදිනය කරන ලක්ෂණයේ y බණ්ඩාකය, සම්කරණයේ අන්තං්ඛාව වන බව
- $y = mx + c$ ආකාරයට ඉදිරිපත් කරන ලද සම්කරණයක m මගින් ප්‍රස්ථාරයේ අනුකූලයන් c මගින් ප්‍රස්ථාරයේ අන්තං්ඛාව දැක්වෙන බව
- ජාංචිත අවසානයේ $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණ කීපයක් ඉදිරිපත් කරමින් එවා නිරීක්ෂණයෙන් අනුකූලය සහ අන්තං්ඛාව පිළිබඳ ප්‍රශ්න කරමින් සාකච්ඡා කරන්න.

ඩිජ්යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

I	II	III	IV
$y = 2x$	$y = 4x$	$y = 2x$	$y = 3x$
$y = 4x - 1$	$y = 3x - 2$	$y = -3x + 1$	$y = -2x + 2$
$y = -3x + 2$	$y = -2x + 2$	$y = 2x - 3$	$y = 2x - 3$

- මෙට ලැබේ ඇති සම්කරණ කට්ටලය වෙත අවධානය යොමු කරන්න.
- x සඳහා සූදුසු අගය ආදේශ කරමින් දී ඇති බණ්ඩාක තලය මත එවායේ ප්‍රස්ථාර අදින්න.

- මඟ කෙශ්බායම ඇදි ප්‍රස්ථාර නිරීක්ෂණය කරමින් පහත ප්‍රශ්නවලට උත්තර සපයන්න.
- සම්කරණයේ x හි සංගුණකය දන ව වැඩිවන විට සරල රේඛාව x අක්ෂය සමග සාදන කොළඹ විශාල වේ ද? කුඩා වේ ද?
- සම්කරණයේ x හි සංගුණකය දන වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂය සමග සාදන කොළඹ සුළු කොළඹක් ද? මහා කොළඹක් ද?
- සම්කරණයේ x හි සංගුණකය සාණ වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂයේ දන දිගාව සමග සාදන කොළඹ සුළු කොළඹක් ද? මහා කොළඹක් ද?
- මිලට ලැබුණු දෙවැනි හා තුන්වැනි සම්කරණ මගින් දැක්වෙන ප්‍රස්ථාර y අක්ෂය ජේදනය කරන ලක්ෂණයේ y හි බෞඩ්ංකය සහ සම්කරණයේ තියත පදය අතර සම්බන්ධය කුමක් ද?

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිරණයක :
- $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයක $m > 0$ හා m හි අගය වැඩි වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂය සමග වාමාවර්තව සාදන කොළඹ වැඩි වන බව පිළිගනියි.
- දෙන ලද සම්කරණයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුකූලණය හා අනත්බෞඛිය ප්‍රකාශ කරයි.
- $y = mx + c$ ආකාරයේ සම්කරණයක m හි අගය දන වන විට ප්‍රස්ථාරය x අක්ෂය සමග වාමාවර්තව සාදන කොළඹ සුළු කොළඹක් බව ප්‍රකාශ කරයි.
- දෙන ලද සම්කරණයක ප්‍රස්ථාරයේ අනුකූලණය හා අනත්බෞඛිය, ප්‍රස්ථාරය ඇදිමෙන් තොරව ප්‍රකාශ කරයි.
- නියමිත කාලයක් තුළ දෙන ලද කාර්යය තිම කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 20 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 20.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 7 හා 8ට අදාළ විෂය සංකල්ප ශිෂ්‍යයන් තුළ සාධනය සඳහා සුදුසු පාඨම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 20 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=0eWm-LY23W0>
- <http://www.youtube.com/watch?v=LoKEPEPaNm4>
- http://www.youtube.com/watch?v=qo5jU_V6JVo
- http://www.youtube.com/watch?v=KV_XLL4K2Fw

21. අසමානතා

නිපුණතාව 18 : ජ්‍යෙෂ්ඨ ගැටලු ආස්ථිත විවිධ රාඛි අතර වූ සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 18.I: ගැටලු විසඳුම සඳහා රාඛි දෙකක සම්බන්ධතාව යොදා ගනියි.

කාලවිපේෂු සංඛ්‍යාව : 03 යි.

හඳුන්වීම :

ඡැනිනෙදා පිටිතයේ හමුවන ප්‍රමාණාත්මක අගයන් හාවිත කිරීමේ දී අඩු බව, වැඩි බව හා සම බව දැක්වීමට බොහෝ විට සිදු වේ. ගණිතයේ දී මේ සඳහා පහත දැක්වෙන සංකේත හාවිත කරයි.

අදහස	සංකේතය
සමාන බව	=
විශාල වේ	>
කුඩා වේ	<
විශාල හෝ කුඩා වේ	≥
කුඩා හෝ සමාන වේ	≤
විශාල හෝ සමාන වේ	≥
විශාල හෝ කුඩා හෝ සමාන වේ.	≥≤

සම්කරණ සඳහා මෙන් ම අසමානතා සඳහා ද විසඳුම් ලබා ගැනීමට සිදු වේ. ඒ සඳහා විශේෂ කුම හාවිත කරන ආකාරයන් සංඛ්‍යා රේඛාව යොදා ගන්නා ආකාරයන් පිළිබඳ කරුණු පැහැදිලි කිරීම මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 18.Iට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. $x \pm a \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි.
2. $a > 0$ වන විට $ax \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි.
3. $a < 0$ වන විට $ax \geq b$ ආකාරයේ අසමානතා විසඳයි. ($a \neq 0, a$ නිශිලෙන් හා)
4. අසමානතාවක නිඩිලමය විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි.
5. අසමානතාවක සියලු විසඳුම් සංඛ්‍යා රේඛාව මත නිරුපණය කරයි.

පාර්ශ්වීක වචනමාලාව :

අසමානතා	- සම්බන්ධතාව	- Inequality
සමාන වේ	- සම්බන්ධතාව	- Equal
විශාල වේ	- පෙරිතු	- Greater than
කුඩා වේ	- සින්තු	- Less than

ජාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 18.1 යටතේ වන ඉගෙනුම් පල 1 අදාළ අසමානතා විසඳීමේ සංක්ලේෂ දිෂ්‍යයන් කුළ ගොඩ නැගීම සඳහා මග පෙන්වන ලද අනාවරණ කුමය යටතේ සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්දූ 40 දි

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් (එක් දිෂ්‍යයෙකුට එක බැහිත්)

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- 6 හා 7 ගේ තිබුවල දී උගත් පහත සංකේතවල අදහස තැවත සිහිපත් කරන්න. ' $=$ ', ' $>$ ', ' $<$ ', ' \geq ', ' \leq '
- $x > 3$ වන විට x සඳහා 4, 5, 6, ... අගයන් ගැළපෙන බව පෙන්වා දෙන්න.
- $x + 2 = 7$ සම්කරණය හා $x - 1 = 5$ සම්කරණය ලැබේ සටහන් කර දිෂ්‍යයන් සමග සාකච්ඡා කරමින් පිළිවෙළින් විසඳන්න.
- ඉහත සම්කරණවල ඇතුළත් සමානතාව වෙනුවට අසමානතා ලකුණ සහිත සම්බන්ධතා ද තිබිය නැකි බව පෙන්වා දෙන්න.
- එවැනි අසමානතාවක් සහිත සම්බන්ධතාවක් විසඳීමේ අවශ්‍යතාව මත් කරමින් පාඨමට පිවිසෙන්න.

ජාඩම සංවර්ධනය :

- සැම දිෂ්‍යයෙකුට ම කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් බැහිත් බෙදා දෙන්න.
- එහි ඇති උපදෙස් අනුව කටයුතු කිරීමට යොමු කරන්න.
- දිෂ්‍යයන් අතරට යම් අවශ්‍ය සහාය හා උපදෙස් ලබා දෙන්න.
- දිෂ්‍යයන් ක්‍රියාකාරකම අවසන් කළ පසු ඔවුන්ගෙන් අහඹු ලෙස උත්තර විමසමින් සමාලෝච්‍යක යෙදෙන්න.
- සමාලෝචනයේදී, අසමානතාවකට උපරිමයක් හෝ අවමයක් පවතී නම් එසේ පවතින්ගේ උපරිමයක් ද අවමයක් ද යන්න පැහැදිලි කරන්න.
- සමාලෝචනය අවසානයේදී අසමානතාව සහිත සම්බන්ධතාවක් විසඳුන ආකාරයේ සටහනක් ලබා දෙන්න.

දිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

ල සම්කරණ විසඳීමේ දැනුම යොදා ගනිමින් හා පහත නිදසුන් අධ්‍යයනය කරමින් ත වගුවේ වගන්තිවලින් දැක්වෙන විෂය අසමානතා විසඳන්න.

නිදසුන් (i)

$$\begin{aligned}x + 2 &\geq 5 \\x + 2 - 2 &\geq 5 - 2 \quad (\text{ප්‍රත්‍යක්ෂ හාවිතය}) \\x &\geq 3 \\x \text{ හි } \text{විසඳුම් වන පූර්ණ සංඛ්‍යාමය} \\&\text{අගයන් කුළකය} = \{3, 4, 5, 6, \dots\}\end{aligned}$$

නිදසුන් (ii)

$$\begin{aligned}x - 2 &< 1 \\x - 2 + 2 &< 1 + 2 \quad (\text{ප්‍රත්‍යක්ෂ හාවිතය}) \\x &< 3 \\x \text{ හි } \text{විසඳුම් දන වන පූර්ණ සංඛ්‍යාමය} \\&\text{අගයන් කුළකය} = \{2, 1\}\end{aligned}$$

වගන්තිය		විජේය ආකාරයෙන් ලිංග විට	x සඳහා විය හැකි පූර්ණ සංඛ්‍යාමය අගයන්	x සඳහා ගත හැකි
			උපරිම අගය (පවති නම්)	අවම අගය (පවති නම්)
A	x මගින් දුක්වෙන සංඛ්‍යාවට 2ක් එකතු කළ විට 5ක් ලැබේ.	$x + 2 = 5$	3	-
B	x මගින් දුක්වෙන සංඛ්‍යාවේ හා 2හි එකතුව 5ට වඩා වැඩි වේ හෝ සමාන වේ.	$x + 2 \geq 5$	3, 4, 5, 6, ..	නොමැත
(i)	x මගින් දුක්වෙන සංඛ්‍යාවේ හා 5හි එකතුව 8ට වඩා වැඩි වේ හෝ සමාන වේ.			
(ii)	x මගින් දුක්වෙන සංඛ්‍යාවෙන් 2ක් අඩු කළ විට ලැබෙන උත්තරයට වඩා 9 විශාල වේ.			
(iii)	x මගින් දුක්වෙන සංඛ්‍යාවෙන් 3ක් අඩු කළ විට ලැබෙන උත්තරය 10ට සමාන වේ හෝ 10ට වඩා කුඩා වේ.			

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- අසමානතාව ඇතුළත් විජේය පදනම් ලැබිය හැකි විසඳුම් කුලකය ලියා දක්වයි.
- අසමානතාවෙහි ඇතුළත් විජේය පදනම් ලැබිය හැකි උපරිම හෝ අවම අගයක් පවතී නම් එය ලියා දක්වයි.
- අසමානතාවක් සඳහා විසඳුම් එකක් හෝ එකකට වඩා ඇති බව පිළි ගනියි.
- සරල සම්කරණ විසඳීමේ විජේය ක්‍රමය ඇසුරින් අසමානතා විසඳයි.
- දී ඇති උපදෙස් අනුගමනය කරමින් කාර්යය තීම කරයි.
- පෙළ පොතෙහි පාඨම 21 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම් 18.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල 2, 3, 4, 5 හි සංකල්ප තහවුරුව සඳහා සුදුසු පරිදි පාඨම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම:

- පෙළ පොතෙහි පාඨම 21 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිඹුලනය සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=nFsQA2Zvy1o>

22. කුලක

නිපුණතාව 30 : ජ්‍යෙනිදා ජීවිතයේ කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා කුලක ආශ්‍රිත මූල ධර්ම හසුරුවයි.

නිපුණතා මට්ටම 30.I: විවිධ පද්ධති හඳුනා ගනීමින් කුලක කරුමට යෙදෙයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 07 සි.

භාෂාන්වීම :

- කුලකයක් හඳුනා ගැනීමටත්, කුලකයක අවයව ලියා දැක්වීමටත් මේ පෙර ගිෂ්‍යයන් ඉගෙන ගෙන ඇත. අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව අයයකින් දැක්විය හැකි කුලක පරිමිත කුලක වේ. අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව අයයකින් දැක්විය නොහැකි කුලක පරිමිත කුලක වේ.
 - කිසියම් කුලකයක උපකුලක වන්නේ, එහි අවයවවලින් එකක් හෝ කිහිපයක් ගෙන ලියනු ලබන කුලක, අභිග්‍රහ්‍ය කුලකය සහ එම කුලකයත් වේ.
 - කුලකයක අවයව ගණන n නම් එම කුලකයේ ඇති උපකුලක සංඛ්‍යාව 2^n වේ.
 - සමාන අවයව ඇති කුලක සමකුලක වන අතර අවයව ගණන සමාන කුලක තුළා කුලක වේ. ඒ අනුව සමකුලක සැම විට ම තුළා කුලක වන නමුත් තුළා කුලක සැම විට ම සම කුලක නොවේ.
 - කිසියම් කුලකයක හෝ කුලක කිහිපයක අවයව අඩංගු කුලකය එම කුලක සඳහා සර්වත් කුලකය වේ.
 - A සහ B කුලක දෙකට ම අයන් සියලු ම අවයව ඇතුළත් කුලකය කුලක මේලය වන අතර එය A \cup B ලෙස අංකනය කෙරේ.
 - A සහ B කුලක දෙකට ම අයන් පොදු අවයව ඇතුළත් කුලකය කුලක ජ්‍යෙන්‍ය වන අතර එය A \cap B ලෙස අංකනය කෙරේ.
 - ජ්‍යෙන්‍ය, අභිග්‍රහ්‍ය වන කුලක, විශුක්ත කුලක වේ.
 - A නම් කුලකයට අයන් නොවන එහෙත් අදාළ සර්වත් කුලකයේ ඇති අවයව දැක්වෙන කුලකය, A කුලකයේ අනුපූරකය වේ. එය A' මගින් අංකනය කරයි.
- ඉහත සඳහන් කුලක ආශ්‍රිත විෂය සංකල්ප පිළිබඳ ව අධ්‍යායනය මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 30.Iට අඩු ඉගෙනුම් පල :

1. පරිමිත කුලක සහ පරිමිත කුලක හඳුනා ගනීය.
2. දෙන ලද කුලකයක් පරිමිත කුලකයක් පරිමිත කුලකයක් දැයි හේතු ඉදිරිපත් කරමින් නිගමනය කරයි.
3. දෙන ලද පරිමිත කුලකයක උපකුලක සියල්ල ලියා දැක්වයි.
4. තුළා කුලක සහ සමකුලක අතර වෙනස පැහැදිලි කරයි.
5. විශුක්ත කුලකය හඳුනා ගනීය.
6. සර්වත් කුලකය හඳුනා ගනීය.
7. කුලක දෙකක ජ්‍යෙන්‍යයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දැක්වයි.
8. කුලක දෙකක මේලයෙන් ලැබෙන කුලකයේ අවයව ලියා දැක්වයි.

9. කුලකයක අනුපූරකය හඳුනා ගතියි.
10. කුලක කරමවලට අදාළ සංකේත හඳුනා ගතියි.
11. කුලක දෙකක ජේදනය අනිඟනා වන කුලක වියුක්ත කුලක ලෙස පිළිගතියි.
12. කුලක පිළිබඳ දැනුම හා විතයෙන් ගැටලු විසඳියි.
13. උපකුලක, කුලක දෙකක ජේදනය, කුලක දෙකක මේලය, කුලකයක අනුපූරකය හා වියුක්ත කුලක වෙන් රුප සටහන් මගින් තිරුපණය කර කුලක කරමවලට අදාළ ප්‍රදේශ සංකේත ඇසුරින් ලියයි. (කුලක දෙකක් පමණි)

පාර්භාෂික වචනමාලාව :

පරිමිත කුලක	- මුද්‍රාවුණ් තොටෙකළා	- Finite sets
අපරිමිත කුලක	- මුද්‍රාවිල් තොටෙකළා	- Infinite sets
උපකුලක	- ඉපතොටෙකළා	- Sub sets
තුළය කුලක	- සමවලුත් තොටෙකළා	- Equivalent sets
සමකුලක	- සම තොටෙකළා	- Equal sets
වියුක්ත කුලක	- මුද්‍රාවිල් තොටෙකළා	- Disjoint sets
කුලක මේලය	- තොටෙ ඉන්ඩ්‍රිප්පු	- Union of sets
කුලක ජේදනය	- තොටෙ ඉංජිනේරුවෙට්ටු	- Intersection of sets
කුලකයක අනුපූරකය	- නිරප්පිත තොටෙ	- Complement of a set

පාඨම් සැමසුම සඳහා උපදෙස් :

තිපුණු මට්ටම 30.1 යටතේ වන ඉගෙනුම්පල 1 හා 2ව අදාළ විෂය සංකල්ප ශිෂ්ටයන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කණ්ඩායම ත්‍රියාකාරකමක් සහිත දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය ඇසුරෙන් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කළය : මිනින්න 40 ය

ගුණන්මක යොදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- කුලකයක් යනු කුමක් දැයි විමසමින් පෙර දැනුම සිහිපත් කර සාකච්ඡාව ආරම්භ කරන්න.
- $X = \{ 0 - 10 \text{ අතර } \text{ ඉරවිට සංඛ්‍යා } \}$
 $Y = \{ 0 - 25 \text{ අතර } 3 \text{ හි } \text{ ගුණාකාර } \}$
 යන කුලක ලැබේ පුදරුණනය කර X හා Y කුලකවල අවයව විමසමින් සාකච්ඡාව මෙහෙය වන්න.

ජාවම සංවර්ධනය :

- ශිෂ්‍යයන් හතර දෙනා බැහින් කණ්ඩායම් කර එක් එක් කණ්ඩායමට කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත බැහින් ලබා දී ශිෂ්‍යයන් ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත කරවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම නිම වූ පසු එක් එක් කණ්ඩායමෙහි අනාවරණ ලැඳ්ලේ පුදර්ගනය කරවන්න.
- ශිෂ්‍යයන්ගේ ඉදිරිපත් කිරීම්වලින් පසු පහත සඳහන් කරුණු මතුවන සේ සාකච්ඡාව මෙහෙය වන්න. එහි දී ,
- A සහ B කුලකවල සියලු ම අවයව ලිවිය හැකි ද? නොහැකි ද?
A සහ B කුලකවල අවයව ගණන නිශ්චිත ව ප්‍රකාශ කළ හැකි ද?
නොහැකි ද? යන්නත්
- C සහ D කුලකවල සියලු ම අවයව ලිවිය හැකි ද? නොහැකි ද?
C සහ D කුලකවල අවයව ගණන නිශ්චිත ව ප්‍රකාශ කළ හැකි ද?
- අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය හැකි කුලක පරිමිත කුලක ලෙස හඳුන්වන බවත්
- අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය නොහැකි කුලක අපරිමිත කුලක ලෙස හඳුන්වන බවත් ඉස්මතු කරන්න.
- වෙනත් පරිමිත හා අපරිමිත කුලක කිහිපයක් ලැඳ්ලේ පුදර්ගනය කර එම කුලක කුමත වර්ගයට අයත් දැයි විමසමින් එම සංකල්පය ශිෂ්‍යයන් තුළ තහවුරු කරන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- පහත සඳහන් කුලකවල සියලු අවයව ලිවිය හැකිනම් එම අවයව ලියා, ඒ එක එකෙහි අවයව ගණන ලියන්න.
- සියලු අවයව ලිවිය නොහැකිනම්, අවයව කිහිපයක් ලියා තින් පෙළක් තබන්න. ඒ එක එකෙහි අවයව ගණන "කිව නොහැකිය" යන්න සඳහන් කරන්න.

(i) $A = \{ 0 - 10 \text{ අතර } \text{ ඔත්තේ } \text{සංඛ්‍යා } \}$

$$A = \{ \quad \quad \quad \} \quad A \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

(ii) $B = \{ 0 - 50 \text{ අතර } 5 \text{ හි } \text{ගණාකාර } \}$

$$B = \{ \quad \quad \quad \} \quad B \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

(iii) $C = \{ 2 \text{ හි } \text{ගණාකාර } \}$

$$C = \{ \quad \quad \quad \} \quad C \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

(iv) $D = \{ \text{ගණීන } \text{සංඛ්‍යා } \}$

$$D = \{ \quad \quad \quad \} \quad D \text{හි } \text{අවයව } \text{ගණන} = \boxed{\quad}$$

- ඔබ සෞයා ගත් කරුණු ලැඳ්ලේ පුදර්ගනය කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දෙන ලද පරිමිත කුලකයක අවයවත් එහි අවයව ගණනත් ලියා දැක්වයි.
- අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය හැකි කුලක පරිමිත කුලක ලෙස හඳුනා ගනියි.
- අවයව සංඛ්‍යාව නිශ්චිත ව ප්‍රමාණාත්මක අගයකින් දැක්විය නොහැකි කුලක අපරිමිත කුලක ලෙස හඳුනා ගනියි.
- කණ්ඩායම තුළ සාමූහික ලෙස කටයුතු කරයි.
- නියමිත කාලය තුළ දෙන ලද කාර්යය නිම කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 22 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- දෙන ලද කුලකයක උපකුලක ලියා දැක්වීමේ හැකියාව ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දීම සඳහා සූදුසු ක්‍රියාකාරකමක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- තුළය කුලක සහ සම කුලක හඳුන්වා ඒවා අතර වෙනස පැහැදිලි කර දීමට සූදුසු ක්‍රියාකාරකමක් යොදා ගන්න.
- සර්වත්‍රකුලකය, කුලක ජේදනය, කුලක මේලය හා වියුක්ත කුලක හඳුන්වා දීමට සූදුසු ක්‍රියාකාරකමක් යොදා ගන්න.
- කුලකයක අනුපූරුණ හඳුන්වා දීමට සූදුසු ක්‍රියාකාරකමක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- කුලක, උපකුලක, කුලක දෙකක ජේදනය, කුලක මේලය, කුලකයක අනුපූරුණ, වියුක්ත කුලක වෙන් සටහන් මගින් නිරුපණය පැහැදිලි කිරීමට සූදුසු ක්‍රියාකාරකම් පෙළ ගස්වා ඒවා ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 22 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=1wsF9GpGd00>
- <http://www.youtube.com/watch?v=jAfNg3yIZAI>

23. වර්ගළලය

නිපුණතාව 8 :

වර්ගළලය පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරමින් සීමිත ඉඩකඩ ප්‍රාගස්ථ මට්ටමින් ප්‍රයෝගනයට ගනිධි.

නිපුණතා මට්ටම 8.1 : පරිසරයේ ඇති සරල ජ්‍යාමිතික හැඩතලවල වර්ගළලය පිළිබඳ ව විමර්ශනය කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 05 ඩි.

හඳුන්වීම්:

යම් පෘෂ්ඨයක ප්‍රමාණය එහි වර්ගළලය ලෙස හඳුන්වයි. සමවතුරසු, සාපුෂ්කෝණාසු හා ත්‍රිකෝණ යන හැඩ සහිත තල රුපවලින් වට වූ වර්ගළල සෙවීම සඳහා සූත්‍ර ගොඩ නැගීමත් එම සූත්‍ර හාවිතයෙන් වර්ගළල සෙවීම පිළිබඳවත් මීට පෙර ග්‍රේණිවල දී ඉගෙන ගෙන ඇත. මෙම ග්‍රේණියේ දී සමාන්තරාසු, තුළීසියම් හා වෘත්ත හැඩ සහිත තල රුපවලින් සීමා වන වර්ගළල සෙවීම සඳහා සූත්‍ර ගොඩ නැගීමටත්, ඒවා හාවිතයෙන් වර්ගළල සෙවීමටත් අවශ්‍ය හැකියා දිජ්‍යායාට ලබා දීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 8.1 ව අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. සමාන්තරාසුයක වර්ගළලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩ නගයි.
2. සමාන්තරාසුයක වර්ගළලය සෞයයි.
3. තුළීසියමක වර්ගළලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩ නගයි.
4. තුළීසියමක වර්ගළලය සෞයයි.
5. වෘත්තයක වර්ගළලය සඳහා $A = \pi r^2$ සූත්‍රය ගොඩ නගයි.
6. $A = \pi r^2$ සූත්‍රය හාවිතයෙන් ගණනය කිරීම් සිදු කරයි.
7. සමාන්තරාසුය, තුළීසියම, වෘත්තය යන තල රුපවල වර්ගළලය ආශ්‍රිත ගැටලු විසඳයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

සමාන්තරාසුය	-	ඩිජ්‍යායාම	-	Parallelogram
තුළීසියම	-	සරිවකම්	-	Trapezium
වෘත්තය	-	ව්‍යුත්මක	-	Circle

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 8.1 ව අදාළ ඉගෙනුම් පල 1 හා 2ව අයන් විෂය කරුණු දිජ්‍යායන් තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා සාකච්ඡා කුමය හා කේවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්ත 40 ඩි.

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- ගම් / කතුරු / කොටු කඩාසි

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස්

ප්‍රවේශය :

- වර්ගැලය යනු කුමක් දැයි විමසා, පෙර ග්‍රෑනීවල දී උගත් පරිදි සමවතුරසුයක හා සාපුරුකෝණාපුයක වර්ගැලය සෙවීම සඳහා යොදා ගත් සූත්‍ර පිළිබඳ ව සාකච්ඡා කරන්න.
- පුනු ලැංලේ සුදුසු පරිදි රුප සටහන් කිහිපයක් ඇද සාපුරුකෝණාපුයක වර්ගැලය සෙවීමට ගිශ්‍යයන් පොළඹවන්න.
- සම්පාත වන තළ රුපවල වර්ගැල සමාන බව ද සාකච්ඡාව තුළින් පැහැදිලි කර දෙන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

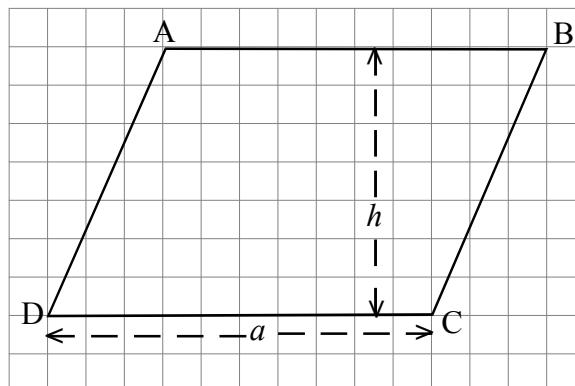
- ගිශ්‍යන් කණ්ඩායම් කිහිපයකට වෙන් කර එක් එක් කණ්ඩායම සඳහා ගුණාත්මක යෙදුවුම් සඳහා ඇති ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණවත් ව සපයා දෙන්න.
- කේවල වශයෙන් ක්‍රියාකාරකමේ හි යෙදිය යුතු බවට ගිශ්‍යයන් දැනුවත් කර අවශ්‍ය පරිදි සහාය වෙළින් තක්සේරුකරණයේ යෙදෙන්න.
- ක්‍රියාකාරකම නිම වූ පසු සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවා ඉගෙනුම් පල 1 හා 2 තහවුරු කරවන්න.

ගිශ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

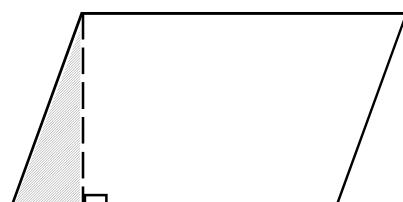
A කොටස

- කොටුරුල් කඩාසියකින් 1 රුපයේ දැක්වෙන ප්‍රමාණයට ම සමාන්තරාසු හැඩිතල 2ක් කපා ගන්න.

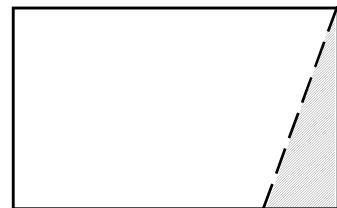
1 රුපය

- කපා ගත් එක් සමාන්තරාසුයක 2 රුපයේ පරිදි ත්‍රිකෝණාකාර කොටසක් ඇද එය කපා වෙන් කර ගන්න.

2 රුපය

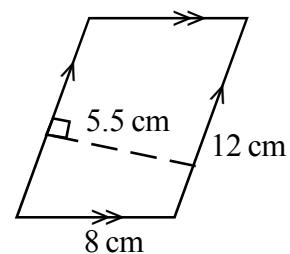
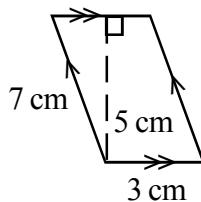
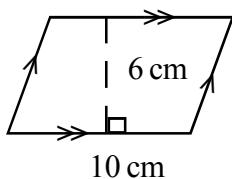
- කපා ගත් ත්‍රිකෝණාකාර කොටස හා අනෙක් කොටස 3 රුපයේ පරිදි සම්බන්ධ කර සාපුරුකෝණාකාර හැඩියක් තනන්න.
- එම සාපුරුකෝණාපුයේ දිග හා පළල a හා h ඇසුරින් ලකුණු කර එහි වර්ගාලය සඳහා සූත්‍රයක් ලියන්න.
- ආරම්භයේ කපා ගත් ඉතිරි සමාන්තරාසුය ද ගෙන එහි වර්ගාලය සඳහා, සාපුරුකෝණාපුයේ වර්ගාලය ඇසුරින් සූත්‍රයක් ගොඩ නගා ලියන්න.
- එම ඇසුරින් පාදයක දිග l ද එම පාදය සහ ඒට සමාන්තර පාදය අතර ලමිඛ දුර b ද වූ සමාන්තරාසුයක වර්ගාලය A සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩනගන්න.

3 රුපය

B කොටස

- මධ ගොඩ නගා ගත් සූත්‍රය ඇසුරින් පහත සඳහන් එක් එක් සමාන්තරාසුයේ වර්ගාලය සොයන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දෙන ලද උපදෙස් කියවා අවබෝධ කර ගනීමින් ක්‍රියාකාරකමෙහි නිරත වෙයි.
- සමාන්තරාසුයක වර්ගාලය සඳහා සූත්‍රයක් ගොඩ නගයි.
- දෙන ලද සමාන්තරාසුයක වර්ගාලය සොයයි.
- කාර්යක්ෂම ව හා අනාශයන් සමග සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
- හැඩිතලයන් කපා වෙන් කර වෙනත් හැඩිතලයන් සකස් කර ගත් විට වර්ගාලය වෙනස් නොවන බව මිශ්‍ර ගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 23 හි අදාළ අන්තරාස වෙත ගිශ්‍යයන් යොමු කරවන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- තුළිසියමෙහි හා වෘත්තයෙහි වර්ගලීල සඳහා සූත්‍ර ගොඩනගා ඒවායෙහි වර්ගලීලය සෙවීමට සුදුසු පරිදි ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම:

- පෙපළපොතෙහි පාඨම 23 හි අදාළ අන්තර් වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යාලනය සඳහා:

- <http://www.youtube.com/watch?v=j3-XYLnxDY>
- <http://www.youtube.com/watch?v=ZyOhRgnFmIY>

24. සම්භාවිතාව

නිපුණතාව 31 : අනාගත සිදුවීම් පුරෝක්තිතාය කිරීම සඳහා සිදුවීමක විය හැකියාව විස්මෙෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 31.1 : සිද්ධියක විය හැකියාව සිදුවීම් ඇසුරෙන් විමර්ශනය කරයි.

කාලවිපේෂු සංඛ්‍යාව : 05 සි

හඳුන්වීම :

- අනුමු පරීක්ෂණයක තිබිය යුතු ලක්ෂණ පහත පරිදි වේ. එනම්
 - පරීක්ෂණය සිදු කිරීමට පෙර, ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ල දැන සිටීම
 - එම අවස්ථාවේ ලැබෙන ප්‍රතිඵලය කුමක් දැයි දැන නොසිටීම
 - පරීක්ෂණය පුන පුනා සිදු කිරීමට ඇති හැකියාව
 - පරීක්ෂණය පුන පුනා සිදු කළත් ප්‍රතිඵලවල කිසියම් රටාවක් නොමැති වීම යන කරුණු වේ.
- කිසියම් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක දී ලැබිය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය , එම පරීක්ෂණයේ නියැදි අවකාශය වේ. පරීක්ෂණයක දී විය හැකි ප්‍රතිඵල සමාන වියහැකියාවන්ගෙන් යුත්ත තම එම ප්‍රතිඵල සම සේ හවුන යැයි කියනු ලැබේ.
 - ලදා: ① 1 සිට 6 තෙක් අංක ලිපි සාධාරණ සනකාකාර දාය කැටයක් උඩ දුම්මේ දී උඩට හැරී වැටෙන පැත්තේ අංකය සටහන් කිරීමේ පරීක්ෂණයේ දී ලැබෙන ප්‍රතිඵල සම සේ හවුන වේ.
 - ලදා: ② පැති 4ක සූදු වර්ණය සහ පැති 2ක කළ වර්ණය අලේප කර ඇති සනකාකාර දාය කැටයක් උඩ දුම්මේ දී උඩට හැරී වැටෙන පැත්තේ වර්ණය සටහන් කිරීමේ පරීක්ෂණයේ දී ලැබෙන ප්‍රතිඵල සම සේ හවුන නොවේ.
- ප්‍රතිඵල සමසේ හවුනවිට S නියැදි අවකාශයක වූ A සිද්ධියක් වන විට $A = \frac{n(A)}{n(S)}$ වේ. මෙහි $n(A)$ යනු අපේක්ෂිත සිදුවීම් කුලකයේ අවයව ගණන වන අතර $n(S)$ යනු නියැදි අවකාශයේ අවයව ගණන වේ.

ඉහත සඳහන් සම්භාවිතාව ආශ්‍රිත විෂය සංකල්ප පිළිබඳ ව අධ්‍යායනය මෙම තොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 31.1ට අඟුල ඉගෙනුම් පල :

1. අනුමු පරීක්ෂණ භාෂානා ගනියි.
2. කිසියම් පරීක්ෂණයක ලැබිය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය එම පරීක්ෂණයේ නියැදි අවකාශය ලෙස භාෂානා ගනියි.

3. දී ඇති පරීක්ෂණයකට අදාල නියැදි අවකාශය ලියා දක්වයි.
4. සමස් හවුන් ප්‍රතිඵල හඳුනා ගනියි.
5. සම සේ හවුන් ප්‍රතිඵල සඳහා උදාහරණ ලියා දක්වයි.
6. ප්‍රතිඵල සමස් හවුන් විට S නියැදි අවකාශයක වූ A නම් සිද්ධියක සම්භාවිතාව

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} \quad \text{යන සූත්‍රය භාවිතයෙන් ගණනය කරයි.}$$

7. සම්භාවිතාවය පිළිබඳ ලැබූ දැනුම භාවිත කරමින් එදිනෙදා ජීවිතයේ තීරණවලට එළඹීයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

අහමු පරීක්ෂණ	- ගුණමාත්‍රුප් පරිසේශාත්මක	- Random experiments
නියැදි අවකාශය	- මාත්‍රිකි බෙව්‍රි	- Sample space
සමස් හවුන් ප්‍රතිඵල	- ඡම්මාය් නිකමුත්තකක	- Equally likely events
සිද්ධිය	- නිකම්ස්සි	- Event
ප්‍රතිඵලය	- පොරු	- Out come

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 31.1 යටතේ වන පළමුවන ඉගෙනුම් පලයට අදාල විෂය සංකල්පය දිළුයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම් පල 2 හා 3 අදාල විෂය සංකල්පය දිළුයා තුළ ගොඩ නැගීම සඳහා දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමය ඇසුරෙන් සකස් කළ නිදරිතයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්න් 40 දි

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- උගත් විෂය කරුණු තහවුරු කර ගැනීම සඳහා පාඨම අවසානයේ දිළුයන්ට ලබා දැමට සකස් කළ ඇගැයීම පත්‍රිකාවේ පිටපත් (එක් දිළුයෙකුට එක බැඟීන්)

ගරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- මිට පෙර උගත් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක ලක්ෂණ ගැන සිහිපත් කරමින් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක කිහිපයකට උදාහරණ දෙමින් සාකච්ඡාව මෙහෙය වන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- නොනැවුරු කාසියක් ගෙන උඩ දැමීමේ පරීක්ෂණයක් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක් බව දිළුයන් සමග සාකච්ඡා කර තහවුරු කරන්න.
- කාසිය උඩ දැමීමට පෙර, කාසිය බිම වැටුණු පසු උඩට හැරෙන පැත්ත කුමක් විය හැකි දැයි දිළුයන්ගෙන් අසා විය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල සටහන් කරන්න.

- 1 සිට 6 තෙක් අංක ලියු සාධාරණ සනකාකාර දායු කැටයක් උඩ දුම්මේ පරීක්ෂණය සසම්හාවී පරීක්ෂණයක් බව පෙන්වා දෙන්න.
- දායු කැටය උඩ දුම්මේ දී, උඩට හැරී වැවෙන පැත්තේ ඇති අංකය සඳහා විය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල සාකච්ඡා කර සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය ලැබේ සටහන් කරන්න.
- ඉහත උදාහරණවල සියලු ප්‍රතිඵල ඇතුළත් කුලකය එම පරීක්ෂණවල නියැදි අවකාශය බව පැහැදිලි කරන්න.
- වෙනත් පරීක්ෂණ කිහිපයක් ද ගෙන ඒවායේ නියැදි අවකාශය පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.
- නියැදි අවකාශය S මගින් සංකේතවත් කරන බව ද ශිෂ්‍යයන්ට පැහැදිලි කරන්න.
- පූර්ණ ඇතුළත් පත්‍රිකාව ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දී රේට උත්තර සැපයීමට අවස්ථාව ලබා දී ශිෂ්‍යයන්ගේ උත්තර පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම්:

- තක්සේරු නිර්ණායක:
 - සසම්හාවී පරීක්ෂණයක දී ලැබිය හැකි සියලු ප්‍රතිඵල හඳුනා ගතියි.
 - සසම්හාවී පරීක්ෂණයක සියලු ප්‍රතිඵල එම පරීක්ෂණයේ නියැදි අවකාශය බව ප්‍රකාශ කරයි.
 - දෙන ලද සසම්හාවී පරීක්ෂණයකට අදාළ නියැදි අවකාශය ලියා දක්වයි.
 - දෙන ලද නියමිත කාලය තුළ අදාළ කාර්යය නිම කරයි.
 - කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරයි.
 - පෙළපොතෙහි පාඨම 24හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිෂ්‍යයන් යොමු කරන්න.

විෂය කරණු තහවුරු කිරීමේ ප්‍රශ්න අභ්‍යාළත් පත්‍රිකාව

පහත සඳහන් එක් එක් සසම්හාවී පරීක්ෂණයට අදාළ නියැදි අවකාශය ලියන්න.

- (1) 1 සිට 4 තෙක් අංක ලියු වත්ස්තලාකාර දායු කැටයක් උඩ දුම් පසු බිමට හැරී වැවෙන පැත්තේ අංකය සටහන් කිරීම
නියැදි අවකාශය S = { }
- (2) එක් එක් පැතිවල රතු, නිල්, සුදු, කුලු, කොළ සහ කහ වර්ණ ආලේප කර ඇති සනකාකාර දායු කැටයක් උඩ දුම් විට උඩට හැරී වැවෙන පැත්තේ වර්ණය සටහන් කිරීම
නියැදි අවකාශය S = { }
- (3) රතු, නිල්, සුදු වර්ණ ආලේප කර ඇති එක සමාන වූ පබඳ 3ක් ඇති බැගයකින් අහැළු ලෙස පබඳවක් ඉවතට ගැනීම

(4) 1 සිට 10 තෙක් අංක ලියා රෝල් කර ඇති කඩුසි තුන්බු දමු පෙටවියකින් අහමු ලෙස තුන්බුවක් ඉවතට ගැනීම

නියැදි අවකාශය $S = \{ \}$

(5) සර්වසම බෝල 4ක් බැගයක ඇත. ඉන් 2ක රතු ආලේප කර 1 හා 2 ලෙස ද අනෙක් බෝල දෙකෙහි නිල් ආලේප කර 1 හා 2 ලෙස ද සටහන් කර ඇත. බැගයෙන් අහමු ලෙස බෝලයක් ඉවතට ගැනීම නියැදි අවකාශය

$S = \{ \}$

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 31.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල 4, 5, 6, 7 සඳහා ද සූදුසු ක්‍රමවේද සැලසුම් කර දිජ්‍යායන් සමග ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 24හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත දිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිඹිලනය සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=mLE-SIOZToc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=sPQM-yZgGwc>

25. බහු අසුවල කෝණ

නිපුණතාව 23 : එදීනෙදා ජීවිතයේ කටයුතුවල දී අවශ්‍ය නිගමනවලට එළඹීම සඳහා සරල රේඛිය තැබූ රුප ආශ්‍රිත ජ්‍යාමිතික සංකල්ප යොදා ගනියි.

නිපුණතා මට්ටම 23.4 : බහු අසුවල බාහිර කෝණවල එකතුව හා අභ්‍යන්තර කෝණවල එකතුව ඇසුරෙන් ගණනය කිරීම් සිදු කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 05 ඩි.

හඳුන්වීම :

සරල රේඛා බණ්ඩවලින් වට වූ සංඛ්‍යාත තැබූ රුපයක් බහු අසුයකි. අභ්‍යන්තර කෝණ එක එකක් 180° ට වඩා අඩු බහු අසු උක්තල බහු අසු ලෙසත්, අභ්‍යන්තර කෝණ එකක් හෝ 180° ට වඩා වැඩි වූ විට එම බහු අසු අවතල බහු අසු ලෙසත් හඳුන්වයි. සියලු ම පාද හා කෝණ එකිනෙකට සමාන වන බහු අසු සවිධී බහු අසු වේ. පාද පමණක් එකිනෙකට සමාන වූ බහු අසුය සමඟාද බහු අසුයයි.

අඩු ම පාද ගණනකින් සැදුණු බහු අසුය ත්‍රිකෝණය වේ. සවිධී බහු අසුවල පාද සංඛ්‍යාවට සමාන වූ සම්මිත අක්ෂ සංඛ්‍යාවක් ද ඇත. සවිධී බහු අසුයක ප්‍රමාණ සම්මිත ගණය ද පාද සංඛ්‍යාවට සමාන වේ.

ඇත අතිතයේ සිට ම විවිධ නිර්මාණ සඳහා විවිධ බහු අසු හැඩ හාවිත කර ඇත. පැරණි ගෘහ නිර්මාණ දිල්පයේ බහු අසු හැඩ ඉතාමත් වැදගත් තැනක් ගෙනී. බහු අසු හැඩ යොදා ගනිමින් වෙසලාකරණ නිර්මාණ කරයි. මේ වදය, මකුල් දළු, සෙසල වැනි ස්වභාවික නිර්මාණවල දී පවා බහු අසු හැඩ දක්නට ලැබේ.

මෙම කොටස යටතේ නිපුණතා මට්ටම 23.4ට අදාළ ව පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ එක්සය සහ බාහිර කෝණ එක්සය පිළිබඳ ව අවබෝධය ලබා දීමට අපේක්ෂිතය. ඒ අනුව පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ සියල්ලෙහි ම එක්සය සූජ්‍යකෝණ $(2n - 4)$ වේ. යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගෙන එය සත්‍යාපනය කිරීමටත් එය හාවිත කර සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳීමටත් පාද n ඇති බහු අසුයක බාහිර කෝණ සියල්ලේ ම එක්සය සූජ්‍යකෝණ 4 ක් වේ. යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගෙන සත්‍යාපනය කිරීමටත් එය හාවිතයෙන් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටලු විසඳීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 23.4ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ සියල්ලෙහි එක්සය සූජ්‍යකෝණ $(2n - 4)$ වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි.
2. පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ සියල්ලෙහි එක්සය සූජ්‍යකෝණ $(2n - 4)$ වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.

3. පාද n ඇති බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ සියල්ලෙහි එක්සය සැපුරුකෝණ (2n - 4) වේ යන ප්‍රමේයය භාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටුළු විසඳුයි.
4. පාද n ඇති බහු අසුයක බාහිර කෝණ සියල්ලෙහි එක්සය සැපුරුකෝණ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය හඳුනා ගනියි.
5. පාද n ඇති බහු අසුයක බාහිර කෝණ සියල්ලෙහි එක්සය සැපුරුකෝණ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය සත්‍යාපනය කරයි.
6. පාද n ඇති බහු අසුයක බාහිර කෝණ සියල්ලෙහි එක්සය සැපුරුකෝණ 4ක් වේ යන ප්‍රමේයය භාවිත කරමින් සරල ජ්‍යාමිතික ගැටුළු විසඳුයි.

ජාරිභාමික වචනමාලාව :

සරල රේඛිය සංචාරක	- නෙර්කොට්ටුත්	- Rectilinear closed plane figures
තල රුප	තள ඉරුවම්	
ත්‍රිකෝණය	- මුක්කොණී	- Triangle
ව්‍යුතුරුසුය	- නාර්ථපක්කල්	- Quadrilateral
පංචාසුය	- පූංකොණී	- Pentagon
ඡබ්සුය	- ආරුකොණී	- Hexagon
අභ්‍යන්තර කෝණය	- අකක්කොණම්	- Interior angle
බාහිර කෝණය	- පූරුෂකොණම්	- Exterior angle
සවිධි බහු අසු	- ඉමුණ්කාණ පල්කොණී-	Regular polygons

ජාඩුම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 23.4 යටතේ වන ඉගෙනුම්පල 1 හා 2ව අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යායන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම හා මග පෙන්වන ලද අනාවරණ ක්‍රමය ඇසුරෙන් සකස් කරන ලද නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කළය : මිනින්න් 40 යි

රුණාන්තමක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- බහු අසුය පිළිබඳ ව දිජ්‍යායන් සමග සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවමින් එහි දී පහත සඳහන් කරුණු පිළිබඳ ව දිජ්‍යා අවධානය යොමු කරවන්න.
 - උත්තල අවතල බහු අසු හා සවිධි බහු අසු පිළිබඳ ව
 - ත්‍රිකෝණයේ සිට දශාසුය දක්වා බහු අසු නම් කිරීමට
 - විවිධ නිර්මාණ සඳහා බහු අසු යොදාගෙන ඇති අවස්ථා පිළිබඳ ව
 - ස්වභාවික පරිසරයේ බහු අසු දක්නට ලැබෙන අවස්ථා පිළිබඳ ව

- බහු අසුවල අභ්‍යන්තර කෝණ පිළිබඳ ව විමසම් ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ එළකුය 180° ක් බවත් වතුරසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ එළකුය 360° බවත් සිහිපත් කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- සුදුසු පරිදි ගිණුයන් කණ්ඩායම් කර කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත් කණ්ඩායමකට එක බැගින් ලබා දෙන්න.
- ත්‍රිකෝණ, වතුරසු, පංචාසු ආදි එක් එක් බහු අසුයේ එක් ගිර්ෂයක සිට අනෙක් ගිර්ෂ යා කරන ආසුරු ආදර්ශනය කරන්න.
- සැම ගිණුයෙක් ම ක්‍රියාකාරකම සඳහා යොදවන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ බහු අසුයක අභ්‍යන්තර කෝණ එළකුය සාපුරුකෝණ ($2n - 4$) බව ලබා ගන්න.

ගිණුයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

පහත වගුවේ ඇති එක් එක් බහු අසුයේ එක් ගිර්ෂයක සිට අනෙක් ගිර්ෂ සරල රේඛවකින් යා කරන්න.

එක් ගිර්ෂයක සිට අනෙක් ගිර්ෂවලට යා කළ විට ලැබෙන ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව ලියන්න.

- එක් එක් බහු අසුයේ පාද සංඛ්‍යාව හා ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව අතර සම්බන්ධතාවක් ගොඩ නැගන්න.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ එළකුය ඇසුරෙන් බහු අසුයේ අභ්‍යන්තර කෝණ එළකුය සෙවීම සඳහා සම්බන්ධතාවක් ගොඩ නැගන්න.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ එළකුය සාපුරුකෝණ 2ක් ලෙස ගෙන බහු අසුයේ අභ්‍යන්තර කෝණ එළකුය සාපුරුකෝණ ඇසුරෙන් ලියන්න.

බහුඅසුය	රුපය	පාද ගණන	එක් ගිර්ෂයක සිට අනෙක් ගිර්ෂ යා කිරීමෙන් ලැබෙන ත්‍රිකෝණ ගණන	සුදුන ත්‍රිකෝණ ගණන බහු අසුයේ පාද ගණන ඇසුරෙන්	අභ්‍යන්තර කෝණවල එළකුය	ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කෝණ වල ගුණාකාරයක් ලෙස	සාපුරුකෝණ, ත්‍රිකෝණ සහ බහු අසුයේ පාද ගණන ඇසුරෙන්
ත්‍රිකෝණය		3	1	3-2	$180^0 \times 1$	$2 \times (3-2)$	
වතුරසුය		4	2	4-2	$180^0 \times 2$	$2 \times (4-2)$	
පංචාසුය							
ඡබ්සුය							
සජ්තාසුය							
අඡ්ටාසුය							
පාද හා ඇති බහු අසුය							

තක්සේරුව හා ඇගයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- එක් එක් බහු අපුයේ එක් දිර්ජයක සිට අනෙක් දිර්ජ සරල රේඛිය ව යා කරයි.
- එක් දිර්ජයක සිට අනෙක් දිර්ජ යා කිරීමෙන් ලැබෙන ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව තිවැරදි ව ගණනය කරයි.
- බහු අපුයක පාද සංඛ්‍යාව සහ ත්‍රිකෝණ සංඛ්‍යාව අතර සම්බන්ධතාවක් ගොඩ නගයි.
- ත්‍රිකෝණයක අභ්‍යන්තර කේත් එක්සය ඇසුරෙන් ඕනෑ ම බහු අපුයක අභ්‍යන්තර කේත් එක්සය ගණනය කළ භැංකි බව පිළිගනියි.
- කණ්ඩායම් හැඳිමෙන් යුතු ව අදාළ කාර්යයේ තිරත වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 25 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත සිංහයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- 23.4 ත්‍රිපූරකා මධ්‍යමම අදාළ ඉගෙනුම් පල 3 හා 6 සඳහා සූදුසූ සරල ගණනය කිරීම් ඇතුළත් ජ්‍යාමිතික ගැටුපු විසඳීමට සිංහයන් යොමු කරන්න.
- ඉගෙනුම් පල 4 හා 5 සඳහා ද සූදුසූ ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා ඇගයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 25 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත සිංහයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිභාශක සඳහා :

- <http://www.youtube.com/watch?v=qG3HnRccrQU>
- <http://www.youtube.com/watch?v=W9B3VYdC5T8>

26. විජීය භාග

නිපුණතාව 16 : එදිනෙදා ජීවිතයේ හමුවන ගැටලු විසඳා ගැනීම සඳහා විජීය භාග සූළු කිරීමේ කුම විධි ගවේෂණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 16.1 : විජීය භාග සූළු කිරීම මගින් දෙනික ජීවිතයේ සම්බන්ධතා විගුහ කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාව : 03 ඩි

හඳුන්වීම :

හරය හෝ ලවය හෝ හරය සහ ලවය යන දෙක ම හෝ විජීය පද හෝ විජීය ප්‍රකාශන වන භාග විජීය භාග යනුවෙන් හැඳින් වේ.

$$\frac{1}{x}, \frac{1}{2a}, \frac{x}{5}, \frac{y}{2}, \frac{2a}{3b}, \frac{1}{x+1}, \frac{2}{2a+b}, \frac{x+3}{x+2}$$

සාමාන්‍ය භාගවල දී මෙන්ම, විජීය භාග එකතු කිරීමේ දී හා අඩු කිරීමේ දී භාගවල හරය සමාන කර ගත යුතු යි.

නිපුණතා මට්ටම 16.1ට අදාළ ඉගෙනුම් පල :

1. විජීය භාග හඳුනා ගනියි.
2. නිවිලමය හරය සහිත, හරය සමාන වූ විජීය භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.
3. නිවිලමය හරය සහිත, හරය අසමාන වූ විජීය භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.
4. විජීයමය සමාන හර සහිත භාග එකතු කරයි; අඩු කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

විජීය භාග	- අට්සරකණීත්ප පිණ්නම්	- Algebraic fractions
හරය	- පක්‍රාන්ති	- Denominator
ලවය	- තොගුත්	- Numerator
පොදු හරය	- පොතුප පක්‍රාන්ති	- Common Denominator
කුඩා ම පොදු ගුණාකාරය	-පොතු මට්ස්යුකුගුණ් සිරිතු-Least common multiple	
තුළුස භාග	- සම්බෘත්ප පිණ්නම්	- Equivalent fractions

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 16.1 යටතේ ඉගෙනුම් පල 1 හා 2 ට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යයන් තුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම්පල 3ට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යයන් තුළ ගොඩනැගීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමක් සහිත නිදර්ශකයක් පහත දක්වේ.

කලය : මිනින්නූ 40 ය

ගුණාත්මක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපත්
- පහත දුක්වෙන විෂේෂ හාග ඇතුළත් කාච්පත්

$$\begin{array}{r} \frac{x}{3} \\ \frac{x+2}{5} \\ \hline \frac{y+3}{4} \\ \hline \frac{x-1}{2} \end{array} \qquad \begin{array}{r} \frac{x}{4} \\ \frac{y}{3} \\ \hline \frac{y}{5} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \frac{a}{2} \\ \frac{b}{3} \\ \hline \frac{a+1}{3} \end{array} \qquad \begin{array}{r} \frac{a+3}{5} \\ \frac{b}{4} \\ \hline \frac{b-1}{2} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \frac{m}{3} \\ \frac{m+1}{4} \\ \hline \frac{n}{4} \end{array} \qquad \begin{array}{r} \frac{n}{6} \\ \frac{n+2}{2} \\ \hline \frac{m}{2} \end{array}$$

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රධානය :

- හරය සමාන සාමාන්‍ය හාග සහ අසමාන හර සහිත සාමාන්‍ය හාග එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම පිළිබඳ ව ගිණුයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න.
- සංඛ්‍යාතීය හා විජ්‍යාතීය පද ඇතුළත් විෂේෂ ප්‍රකාශන සුළු කිරීම පිළිබඳව ද සාකච්ඡා කරන්න
- $\frac{5x}{3} + \frac{x}{3}$ වැනි හරය සමාන විෂේෂ හාග දෙකක් සුළු කිරීම පිළිබඳව ද ගිණුයන් සමග සාකච්ඡා කරන්න. මෙහි දී සංඛ්‍යාත්මක හාග සුළු කිරීමේ අනුවිෂ්ටිවෙළ ම අනුගමනය කරන බව අවධාරණය කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- පන්තියේ ගිණුයන් සුදුසු පරිදි කණ්ඩායම් හයකට වෙන් කරන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායමට කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක් හා විෂේෂ හාග ඇතුළත් කාච් පතක් බැහින් ලබා දී කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදුවන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායම් වෙත යමින් අවශ්‍ය උදුවු ලබා දෙන්න.
- වැඩ අවසන් වූ පසු ඔවුන්ගෙන් ප්‍රශ්න අසම්න් අසමාන සංඛ්‍යාත්මක හර සහිත විෂේෂ හාග දෙකක් එකතු කරන අයුරු පියවරෙන් පියවර සාකච්ඡා කරන්න.
- අසමාන සංඛ්‍යාත්මක හර එකතු කිරීමේ දී පළමුව එම සංඛ්‍යා දෙකකි කුඩා ම පොදු ගුණාකාරය සෙවිය යුතු බව ගිණුයන් සමග සාකච්ඡා කර අවධාරණය කරන්න.
- ඉන් පසු ලවය සුළු කිරීමෙන් උත්තරය ලබා ගත හැකි බව අවධාරණය කරන්න.

ඇජ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- ඔබ කණ්ඩායමට ලැබේ ඇති කාඩ් පත කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන්න.
- කාඩ් පතෙහි සඳහන් විෂේෂ හාග අතරින් අසමාන හරයන් සහිත විෂේෂ හාග දෙකක් තෝරා ගන්න.
- එම විෂේෂ හාගවල, හරයන්ගේ කුඩා පොදු ගුණාකාරය සොයන්න.
- කුඩා පොදු ගුණාකාරය අනුව එක් එක් විෂේෂ හාගයට තුළු හාග ලියන්න.
- හරය සමාන හාග දෙකක් එකතු කිරීම සිහිපත් කරමින් මෙම හාග දෙක එකතු කර උත්තරය ලබා ගන්න.
- උත්තරය තවත් සුළු කර හැකි නම් තවත් සුළු කර තබන්න.
- එම විෂේෂ හාග දෙකෙන් විශාල හාගයෙන් කුඩා හාගය අඩු කර උත්තරය ලබා ගන්න.
- තවත් හරය අසමාන හාග දෙකක් තෝරා ගෙන ඉහත ආකාරයට එකතු කිරීම හා අඩු කිරීම සිදු කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- විෂේෂ හාග හඳුනා ගනියි.
- නිවිලමය අසමාන හරය සහිත විෂේෂ හාගයන් හි හරයන්ගේ කුඩා ම පොදු ගුණාකාරය සෙවීම මගින් නිවිලමය හරයන් හි පොදු හරය ලබා ගනියි.
- නිවිලමය අසමාන හර සහිත විෂේෂ හාග සුළු කිරීමේ දී පොදු හරය ලබා ගත යුතු බව පිළිගනියි.
- පොදු හරයට අනුව විෂේෂ හාගවලට අදාළ තුළු හාග සකස් කරයි.
- හරය අසමාන නිවිලමය හරය සහිත විෂේෂ හාග දෙකක් එකතු කරයි. අඩු කරයි.
- කණ්ඩායම තුළ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරමින් ඉලක්ක වෙත ලැබා වෙයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 26 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඇජ්‍යයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- විෂේෂය සමාන හර සහිත විෂේෂ හාග එකතු කිරීම සහ අඩු කිරීම පිළිබඳ ව ද ඇජ්‍යයන් දැනුවත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම:

- පෙළපොතෙහි පාඨම 26 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ඇජ්‍යයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිශ්‍යානය සඳහා :

⋮
⋮

27. පරිමාණ රුප

නිපුණතාව 13 : විවිධ ක්‍රම වියි ගෙවීමෙනය කරමින් ප්‍රායෝගික අවස්ථා සඳහා පරිමාණ රුප භාවිත කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 13.1: කෝණ ඇසුරෙන් ස්ථානයක් පිහිටි දිගාව දක්වයි.

නිපුණතා මට්ටම 13.2 : පරිමාණ රුප ඇසුරින් පරිසරයේ විවිධ පිහිටීම් විමර්ශනය කරයි.

කාලවීපේද සංඛ්‍යාව : 07 සි

හඳුන්වම :

කිසියම් ස්ථානයක සිට වෙනත් ස්ථානයක පිහිටීම දිගා ඇසුරෙන් විස්තර කිරීම මේ ඉහත ග්‍රේෂීවල දී උගෙන ඇත. උතුරු දිගාව මූලික කර ගෙන මැනීමේ දී ලබා ගන්නා මිනුමක් ලෙස දිගෘය භාවිත කරනු ලැබේ. මාලිමාව යොදා ගෙන හඳුනා ගත් උතුරු දිගාවේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව කෙරෙන ප්‍රමාණයක් මගින් දිගෘය ලබා ගනු ලැබේ. මෙහි දී ප්‍රමාණ කෝණය ඉලකකම් තුනකින් ලිවීම සම්මතයකි. සියලු ම ප්‍රමාණ එක ම තිරස් තලයක විය යුතු ය. ස්ථානයක පිහිටීම දිගෘය භා දුර මගින් නිශ්චිත කිරීමත් ඒ ආශ්‍රිත ගැටුලු විසඳීමත් මෙම කොටසින් අපේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 13.1ට අඩු ඉගෙනුම් පල :

- දිගෘය යනු කුමක් දයි පැහැදිලි කරයි.
- තිරස් තලයේ පිහිටීමක් විස්තර කිරීම සඳහා දිගෘය භා දුර අවශ්‍ය බව පිළිගනියි.
- දිගෘය මැනීමේ උපකරණය ලෙස කෝණ මනුව හඳුනා ගෙන භාවිත කරයි.
- දිගෘය භා දුර ඇසුරෙන් විවිධ පිහිටීම් විස්තර කරයි.
- දිගෘය ආශ්‍රිත ගණනය කිරීම සිදු කරයි.

පාරිභාෂික වචනමාලාව :

දුර	- තුරාරම්	- Distance
පිහිටීම	- අමෙවු	- Location
තිරස්තලය	- කිජාත්ත්තාම්	- Horizontal Plane
දිගෘය	- තිශාකොට්	- Bearing
මාලිමාව	- තිශායරිකරුවී	- Compass
දක්ෂීණාවර්ත	- බලංකුසුඩී	- Clockwise

පාඨම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණතා මට්ටම 13.1 යටතේ වන 1, 2 හා 3 ඉගෙනුම් පල සිංහලයන්ට තහවුරු වූ පසු එමගින් ඉදිරිපත් කළ පිහිටීම දක්වීමේ දළ අදහස ප්‍රායෝගික ව අත් දැකිමේ අරමුණ ඇති ව 4 ඉගෙනුම් පලය සාක්ෂාත් වන සේ සකස් කරන ලද ප්‍රායෝගික හිඳුවකමක් ඇතුළත් නිදර්ශකයක් පහත දක්වේ.

කලය : මිනින්න් 80 ඩී

රුණාත්මක යෙදුවුම් :

- 20cm × 20cm ප්‍රමාණයේ සනකම රිජේගොම් කැබලිවල අලවා බටයක් සවි කරන ලද ඇමුණුම් 1හි ඇතුළත් 0° - 360° දක්වා කුමාංකනය කළ කේත්‍ය මනු කණ්ඩායමට එක බැඟින්
- කණ්ඩායමට එක බැඟින් මාලිමා
- 10m, 20m දිගැති මිනුම් පටි කණ්ඩායමට එක බැඟින්
- කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත්

ගුරුවරයා සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- ඉර පායන දිගාව වන නැගෙනහිරින් හෝ මාලිමාව හෝ ඇසුරෙන් ප්‍රධාන දිගාවක් වන උතුර ලබා ගත හැකි බව සිහිපත් කරමින් අට දිගා ඇතුළත් රුපයක් ලැඳ්ලේ ඇද පෙන්වන්න.
- දිගැනය යටතේ කිසියම් ස්ථානයක පිහිටිම විස්තර කිරීමට උතුරු දිගාව මූලික කර ගන්නා බව පැහැදිලි කරන්න.
- උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව කේත්‍ය භුමාණය කරමින් අදාළ ස්ථානවල පිහිටිම ලබා ගන්නා ආකාරය සොයා බැලීමට පහත ක්‍රියාකාරකමට යොමු කරන්න.

පාඨම සංවර්ධනය :

- එක් කණ්ඩායමකට 5 දෙනෙක් බැඟින් වන සේ ශිෂ්‍යයන් කුඩා කණ්ඩායම්වලට වෙන් කරන්න.
- කණ්ඩායමට එකක් බැඟින් තිරස් තවිචුව සහිත බෙස්ක් කිහිපයක් රු ගත පන්ති කාමරයෙන් බැහැර එළිමහනට කැදවා ගත යන්න. (මෙලෙස එළිමහනෙහි ක්‍රියාත්මක කිරීම අපහසු නම් පන්ති කාමරය තුළ යම් ස්ථාන තෝරා ගන්න.)
- සැම කණ්ඩායමකට ම කාර්ය පත්‍රිකාවක්, මාලිමාවක්, කේත් මනුවක් හා මිනුම් පටියක් බැඟින් දෙන්න.
- එක් එක් කණ්ඩායමට තියුම්ත ස්ථාන වෙන් කර එම ස්ථානවල තැබූ බෙස්ක් මත මාලිමාවෙන් හඳුනා ගත උතුරු දිගාව ඔස්සේ කේත් මනුවේ 0° තැබීමට උපදෙස් දෙන්න.
- ශිෂ්‍යන්ට නිරික්ෂණය කිරීමට A, B, C හා D ස්ථාන 4ක් හඳුන්වා දෙන්න. (මින් එකක් ඉතිරි ප්‍රධාන දිගා අතුරින් එකක පිහිටුවන්න.)
- ලකුණු කර ඇති ස්ථානවල පිහිටිම නිරික්ෂණය කර, අදාළ කේත්‍ය හා මැනුම් සිදු කළ ලක්ෂණයේ සිට දුර සටහන් කර ගත යුතු බව උපදෙස් දෙමින් ක්‍රියාකාරකම වෙත ශිෂ්‍යන් යොමු කරන්න.
- ක්‍රියාකාරකම අවසානයේ ස්ථානවල පිහිටිම, උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්තව මැනා ගන්නා ලද කේත්‍යත්, දුරත් ඇසුරෙන් නිශ්චිත ව දක්වීය හැකි බව කණ්ඩායම්වල දළ සටහන් ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරමින් සමාලෝච්චාවනයක යෙදෙන්න.

ඹිජයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- මධ්‍යම් නියමිත ස්ථානයේ බෙස්ක් එකක් මත මාලිමාව තබා උතුරු දිනාව හඳුනා ගෙන, උතුරු දිනාවට කේත් මනුවේ “ 0 ” සිටින සේ බෙස්ක් එක මත කේත් මනුව නොසේල්වෙන සේ තබා ගන්න.
- ගුරුතුමා විසින් ඔබට පෙන්වා දුන් එක් එක් ස්ථානය කේත් මනුවට සවිකර ඇති බ්‍රිම බටය තුළින් නිරික්ෂණය කරමින් එම එක් එක් ස්ථානයේ පිහිටීම දක්වෙන කේත් ය, උතුරින් දක්ෂීණාවර්ත ව මැන සටහන් කර ගන්න.
- එම අවස්ථාවේ දී කේත් මනුව තබා තිබූ ස්ථානයේ සිට ගුරුතුමා විසින් ඔබට පෙන්වා දුන් ස්ථානය වෙත දුර, මිනුම් පටිය ආධාරයෙන් මැන පහත පරිදි සටහන් කර ගන්න.
- $P \Rightarrow 040^0 \rightarrow 12m$ (උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව 40^0 ක කේත් යනින් හා $12m$ ක දුරකින් P නම් ස්ථානය පිහිටා ඇති බව මින් අදහස් වේ.)
- ඉහත මිනුම් පහත ආකාරයේ වගුවක දක්වන්න.

නිරික්ෂණ ලක්ෂණය (ස්ථානය)	කේත්	දුර (m)
A
B
C
D

- ඉහත තොරතුරු දී දැන සටහනක දක්වන්න.
- මධ්‍ය නිමවුම සමඟේ පන්තියට ඉදිරිපත් කරන්න.

තක්සේරුව හා අභයීම්:

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දෙන ලද ස්ථානයක සිට වෙනත් දෙන ලද ස්ථානයක් උතුරේ සිට දක්ෂීණාවර්ත ව පිහිටන කේත් ය නිවැරදි ව මතියි.
- යම් ස්ථානයක පිහිටීම නිශ්චය කර ගැනීමට දිගෘයට අමතර ව දුර ද අවශ්‍ය බව පිළි ගනියි.
- දෙන ලද ස්ථානයක සිට වෙනත් දෙන ලද ස්ථානයකට ඇති දුර නිවරදි ව මතියි.
- යම් ස්ථානයක සිට වෙනත් ස්ථානයක පිහිටීම, කේත් ය හා දුර ඇසුරෙන් දී දැන සටහනක දක්වයි.
- කණ්ඩායම් ලෙස එකට වැඩ කිරීමේ පහසුව පිළි ගනියි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 27 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ශිජ්‍යයන් යොමු කරන්න.

ප්‍රායෝගික භාවිත :

- කිසියම් ස්ථානයක පිහිටීම නිශ්චිත ව ප්‍රකාශ කිරීමටත් කුඩා ඉඩම් ප්‍රමාණයක දී සැලැස්මක් ඇදිමට අවශ්‍ය මිනුම් ලබා ගැනීමටත් මෙම විෂය කොටස ඉතා වැදගත් වේ.

අවධානයට ...

පාඨම සංවර්ධනය :

- ඉගෙනුම් පලය 5ට අදාළ විෂය සංකල්ප දිජ්‍යායන් තුළ තහවුරු කිරීම සඳහා සූදුසු පාඨම සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යන්තර :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 27 හි අදාළ අභ්‍යන්තර වෙත දිජ්‍යායන් යොමු කරන්න.

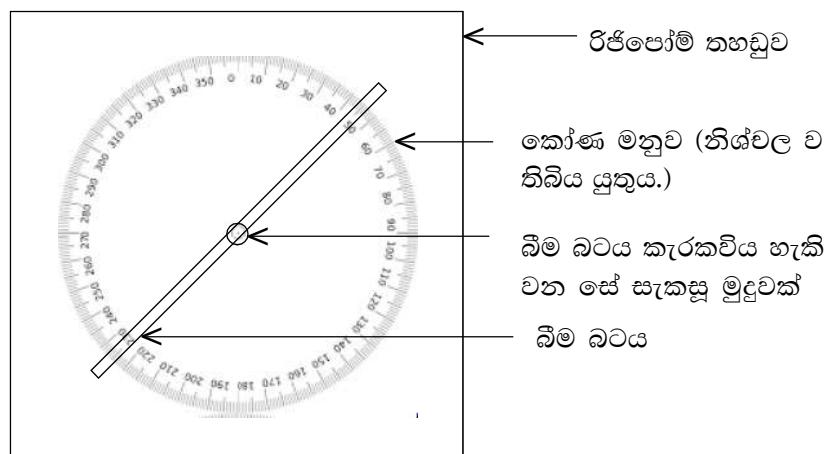
වැඩිදුර පරිභෑශක සඳහා :

⋮
⋮

අැමුණුම 01

කෝණ මනුව

28. දත්ත නිරැපණය හා අර්ථ කථනය

නිපුණතාව 28 : දෙධික කටයුතු පහසු කර ගැනීම සඳහා දත්ත නිරැපණය කිරීමේ විවිධ ක්‍රම විමර්ශනය කරයි.

නිපුණතාව 29 : දෙධික කටයුතු පහසුකර ගැනීම සඳහා දත්ත විවිධ ක්‍රම මගින් විශ්ලේෂණය කරමින් පූරෝචනය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 28.1 : සංස්දිනය පහසු වන සේ දත්ත නිරැපණය කරයි.

නිපුණතා මට්ටම 29.1 : නිරැපා අගයයන් ඇසුරෙන් සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්ති විමර්ශනය කරයි.

කාලවිෂේෂ සංඛ්‍යාත : 10 ඩි

හැඳින්වීම් :

දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වා අර්ථකථනය කිරීම් කළ හැකි අතර එවැනි ව්‍යාප්තියක් අසමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් ලෙස හැඳින් වේ. කිසියම් පරීක්ෂණයක් සඳහා දත්ත විශාල සංඛ්‍යාතක් ඇති විට, අසමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය යොදා ගැනීම එතරම් පහසු හා අර්ථවත් තොවන කාර්යයකි. එහෙයින් එක් එක් දත්තය සඳහා සංඛ්‍යාතය දක්වීම වෙනුවට දත්ත කාණ්ඩ වශයෙන් ගෙන සංඛ්‍යාතය දක්වීමෙන් සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය අපට අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට කෙටි කර ගත හැකිය. මෙලෙස දත්ත කාණ්ඩ වශයෙන් ගෙන සංඛ්‍යාතය දක්වන වුවක් සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් ලෙස හැඳින්වේ. සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක සාමාන්‍යයෙන් තීර දෙකකි. දත්ත කාණ්ඩ පන්ති ප්‍රාන්තර යනුවෙන් ද, එම පන්ති ප්‍රාන්තර කුළ පිහිටන දත්ත ගණන සංඛ්‍යාතය යනුවෙන් ද හැඳින්වේ. දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර සහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වන ආකාරය අධ්‍යයනය මෙමගින් අභේක්ෂා කෙරේ.

නිපුණතා මට්ටම 28.1 ට අභ්‍යා ඉගෙනුම් පල :

1. සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය හඳුනා ගනියි.
2. දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි.
3. පන්ති ප්‍රාන්තරයක් යනු කුමක් දයි හඳුනා ගනියි.
4. පන්ති ප්‍රාන්තර මගින් දත්ත ඉදිරිපත් කිරීම දත්ත සමුහනය ලෙස හඳුනා ගනියි.
5. දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර සහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වයි.

පාර්භාෂික වචනමාලාව :

දත්ත	- තරය	- Data
සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය	- මේශ්‍රණ පර්‍යාගල්	- Frequency distribution
සමුහනය	- කුට්ටමාක්කල්	- Grouping
පන්ති ප්‍රාන්තර	- බැංකුපායිභාෂා	- Class Intervals

පාඩම් සැලසුම සඳහා උපදෙස් :

නිපුණකා මට්ටම 28.1 අදාළ ඉගෙනුම් පල 1, 2, 3 හා 4 ට අදාළ විෂය සංකල්පය දිජ්‍යායන් කුළ තහවුරු වූ පසු ඉගෙනුම් පල 5ට අදාළ විෂය සංකල්ප ගොඩ නැගීම මෙම පාඩමෙන් අභේක්ෂා කෙරේ. මේ සඳහා දේශන සාකච්ඡා සහිත කේවල ක්‍රියාකාරකමක් ඇසුරින් සකස් කළ නිදර්ශකයක් පහත දැක්වේ.

කාලය : මිනින්තු 40 යි

රුණාන්තමක යෙදුවුම් :

- කාර්ය පත්‍රිකා පිටපත්
- කට්ට පුවරුවක්
- සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය අදින ලද පිටු පෙරලනයක්
- දත්ත ලියන ලද කාචිපත්
- ජ්ලැටිශ්නම්
- A_4 කොළ

ගුරුච්චරය සඳහා උපදෙස් :

ප්‍රවේශය :

- දෙන ලද දත්ත සමුහයක් පන්ති ප්‍රාන්තර රහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක දක්වන ආකාරය විමසමින් සාකච්ඡාවක් මෙහෙයවන්න.
- පන්ති ප්‍රාන්තරයක් යන්න හා දත්ත සමුහනය කරන ආකාරය පිළිබඳව ද සාකච්ඡා කරන්න.
- දත්ත ප්‍රමාණය විශාල වන විට දත්ත සමුහනය කර සමුහිත සංඛ්‍යාත සංඛ්‍යාත වගුවක් පිළියෙළ කරන්නේ කෙසේ ද යන්න විමසමින් පාඩමට පිවිසෙන්න.

පාඩම සංවර්ධනය :

- සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් පිළියෙළ කිරීමේ දී පළමුව දත්තවල පරාසය සොයා ගත යුතු බව පවසන්න.
- පරාසය යනු දී ඇති දත්තවල වැඩිතම හා අඩුතම අයයන් අතර වෙන බව විස්තර කරන්න.
- ඉන්පසු සුදුසු පන්ති ප්‍රාන්තරවලට වෙන් කර ගැනීම කුම දෙකකට කළ හැකි බවත් ඉන් පළමුවන කුමය පන්ති ප්‍රාන්තර සංඛ්‍යාව මුළුන් තීරණය කර ඒ අනුව පන්ති තරම සෙවීම බවත් දෙවැනි කුමය පන්තියක තරම තීරණය කර පන්ති ගණන සෙවීම බවත් සාකච්ඡා කරන්න.
- තව දුරටත් පන්තියක තරම සෙවීමේ දී පරාසය සොයා පන්ති ගණනින් බෙදිය යුතු බවත් පන්ති ප්‍රාන්තර ගණන සෙවීමේ දී පරාසය සොයා පන්තියක තරමින් බෙදිය යුතු බවත් පහදා දෙන්න. මෙහි දී උත්තරය ආසන්න පුරුණ සංඛ්‍යාවට ලබා ගත යුතු බව පවසන්න.
- මෙලෙස පන්ති ප්‍රාන්තර වෙන් කළ පසු සියලු දත්ත ප්‍රගණන ලකුණු හාවිත කර අදාළ පන්ති ප්‍රාන්තර ඉදිරියෙන් සටහන් කර ගැනීමෙන් ඒ ඒ පන්තියට අදාළ වාර ගණන ලබා ගනිමින් සමුහිත-සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය පිළියෙළ කරන බව විස්තර කරන්න.

- ඉන් පසු සූදුසු පරිදි ශිෂ්‍යයන් කෙන්වායම කර කාර්ය පත්‍රිකාවේ පිටපතක්, කොළයක් බැහින් බෙදා දෙන්න.
- ශිෂ්‍යයන් අදාළ ක්‍රියාකාරකමෙහි යොදවන්න.
- ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන්න.
- ශිෂ්‍ය අනාවරණ ඉදිරිපත් කළ පසු කට්ටල ප්‍රවරුවේ දමන ලද දත්ත ඉවත් කරමින් පිටු පෙරලනයේ ඇද ගත් සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය පුරවමින් පාඨමේ සමස්තය ගොඩ නගන්න.

ශිෂ්‍යයන් සඳහා කාර්ය පත්‍රිකාව :

- ඔබට ලබා දී ඇති උපදෙස් අනුව ක්‍රියාකාරකමෙහි තනි තනිව නිරත වන්න.
- එක් ආධුනික ගායකයෙකු ගායන තරගයකින් දිනවීම සඳහා ඔහුට දින 30ක් ඇතුළත ලැබුණු කෙටි පණිවුඩ් ගණන පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

5	21	12	32	45	32
23	6	24	18	40	35
26	13	15	7	38	49
24	13	24	19	35	28
27	38	28	25	40	15

- (i) මෙම දත්ත සමුහයේ අඩු ම අගය කිය ද?
- (ii) මෙම දත්ත සමුහයේ වැඩි ම අගය කිය ද?
- (iii) මෙම දත්ත සමුහයේ පරාසය කිය ද?
- (iv) පන්ති ප්‍රාන්තර ගණන 5 ලෙස ගෙන දත්ත සමුහයේ පරාසය 5න් බෙදීමෙන් පන්තියක පළල සොයන්න.
- (v) එම පන්ති පළල යොදා ගනිමින් දත්ත සමුහයේ අඩු ම අගයෙන් ආරම්භ කර අදාළ පන්ති ප්‍රාන්තර සකස් කරන්න.
- (vi) ප්‍රගණන ලකුණු භාවිත කර එම එක් එක් ප්‍රාන්තරයට අදාළ දත්ත ඇතුළත් කරමින් සමුහිත සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් පිළියෙළ කරන්න.
- (vii) සකස් කළ සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තිය ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා සූදානම් වන්න.

තක්සේරුව හා ප්‍රාග්ධිම් :

- තක්සේරු නිර්ණායක :
- දත්ත සමුහයක පරාසය සොයන ආකාරය විස්තර කරයි.
- පන්ති ප්‍රාන්තර ගණන තීරණයෙන් පසු, පන්ති පළල සොයා, පන්ති ප්‍රාන්තර සකස් කරයි.
- දත්ත සමුහනය කර සංඛ්‍යාත ව්‍යාප්තියක් පිළියෙළ කරයි.

- දත්ත සංඛ්‍යාව විශාල වන විට, දත්ත සමූහනයෙන්, තොරතුරු ලබා ගැනීම පහසු බව පිළි ගනියි.
- කණ්ඩායම තුළ අනු අදහස් ගරු කරමින් කටයුතු කරයි.
- පෙළපොතෙහි පාඨම 28හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිහුයන් යොමු කරන්න.

අවධානයට . . .

පාඨම සංවර්ධනය :

- නිපුණතා මට්ටම 29.1හි ඇතුළත් ඉගෙනුම පලවලට අදාළ විෂය සංකල්ප ගිහුයන් තුළ සාධනය සඳහා සුදුසු ක්‍රමවේදයක් සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන්න.

තක්සේරුව හා අභ්‍යාස :

- පෙළපොතෙහි පාඨම 28 හි අදාළ අභ්‍යාස වෙත ගිහුයන් යොමු කරන්න.

වැඩිදුර පරිභෑෂක සඳහා :

